

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI

WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

ZA ROK 2010

Analizę działalności Wigierskiego Parku Narodowego za rok 2010, na podstawie materiałów uzyskanych od kierowników komórek organizacyjnych i stanowisk WPN-u, opracowała Aleksandra Mackiewicz – specjalista ds. ochrony przyrody
zatwierdził Jacek Łoziński – dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego

Egzemplarz nr

SPIS TREŚCI

1	WSTĘP	6
1.1	POWIERZCHNIA PARKU	6
1.1.1	Stan prawny gruntów	7
1.2	WYKUPY GRUNTÓW I BUDYNKÓW	8
1.3	PRZEJMOWANIE NIERUCHOMOŚCI SKARBU PAŃSTWA	9
1.4	NATURA 2000	9
1.5	PLAN OCHRONY I PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH	9
1.6	ŁĄCZNOŚĆ	12
2	ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	13
3	ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	18
3.1	OCHRONA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH	18
3.1.1	Ochrona lasu	18
3.1.2	Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej	19
3.1.3	Hodowla lasu	21
3.1.3.1	Realizacja zadań ochronnych	21
3.1.3.2	Ocena udatności upraw	22
3.1.4	Pozyskanie i sprzedaż drewna	23
3.1.4.1	Użytki przygodne	23
3.1.4.2	Cięcia pielęgnacyjne	25
3.1.4.3	Drzewa pozostawione do naturalnego rozkładu	25
3.1.4.4	Struktura sortymentowa pozyskania	25
3.1.4.5	Sprzedaż drewna	26
3.1.5	Ochrona przeciwpożarowa	26
3.1.5.1	Analiza zagrożenia pożarowego w lasach	26
3.1.5.2	Realizacja zadań bieżących z ochrony przeciwpożarowej:	28
3.1.5.3	Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat	28
3.1.5.4	Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku	29
3.2	OCHRONA LĄDOWYCH EKOSYSTEMÓW NIELEŚNYCH	29
3.2.1	zabiegi w ekosystemach	29
3.2.2	Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie	30
3.3	OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH	31
3.3.1	Zarybienia	31
3.3.2	Odłowy	31
3.3.3	Stan zdrowotny ryb, śnięcia, zagrożenia	32
3.4	OCHRONA GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT	33
3.4.1	Czynna ochrona roślin	33
3.4.2	Ochrona stanowisk zwierząt zagrożonych wyginięciem	34
3.4.3	Monitoring liczebności kolonii kormorana nad jeziorem Długim	34
3.4.4	Ochrona płazów	34
3.4.5	Obserwacje ptaków na jeziorze Wigry w 2010 r.	35
3.4.6	Opieka nad chorymi i rannymi zwierzętami	37

3.5	DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA	39
3.6	MUZEUM WIGIER	44
3.6.1	Zajęcia stacjonarne i terenowe w Muzeum Wigier.	44
3.6.2	Programy edukacyjne	44
3.6.3	Warsztaty, spotkania i szkolenia	45
3.6.4	Imprezy i akcje organizowane w Muzeum Wigier.	45
3.6.5	Wystawy	46
3.6.6	Wydawnictwa i materiały promocyjne, plakaty.	46
3.6.7	Udostępnienie muzeum	46
3.6.8	Promocja	46
3.6.9	Obsada personalna	47
3.6.10	Finanse	47
3.7	UDOSTĘPNIANIE PARKU	47
3.7.1	Obsługa ruchu turystycznego i promocja	47
3.7.2	Infrastruktura turystyczna i edukacyjna	56
3.8	DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA	57
3.9	MONITORING ŚRODOWISKA I PRZYRODY	59
3.10	OCHRONA KRAJOBRAZU	64
3.10.1	Zagospodarowanie przestrzenne	64
3.10.2	Zadrzewienia	66
3.11	OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH	66
3.12	OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM	67
4	<u>FINANSE</u>	69
4.1	BUDŻET	69
4.2	GOSPODARSTWO POMOCNICZE	71
4.3	ŚRODKI BEZZWROTNE POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ KRAJOWYCH	74
5	<u>INWESTYCJE I REMONTY</u>	75
6	<u>INFORMATYKA</u>	76
7	<u>SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ</u>	77
8	<u>ANALIZA STANU BHP</u>	78
9	<u>RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO</u>	80
10	<u>ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIE I SZKOLENIA</u>	82
11	<u>WSPÓLPRACA</u>	83
12	<u>DZIAŁALNOŚĆ SOCJALNA</u>	84
13	<u>WYKAZ TABEL I RYSUNKÓW W TEKŚCIE</u>	85

1 WSTĘP

1.1 Powierzchnia parku

Dorota Zaborowska

W 2010 roku powierzchnia całkowita parku wynosiła 14.981,3 ha (według stanu na 31.12.2010 r.). W stosunku do roku poprzedniego uległa zmniejszeniu o 6,60 ha, w związku z wygaszeniem trwałego zarządu do części działki o nr 498 w obrębie Sarnetki (rz. Czarna Hańcza), położonej poza granicami WPN.

Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w granicach parku obejmuje 12.361,2 ha i jest o 24,2 ha większa niż w zeszłym roku (12.337,0 ha) ze względu na prowadzone wykupy gruntów.

Wokół parku utworzona jest strefa ochronna, zwana otuliną, o powierzchni 11.283,81 ha.

Park wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku, według którego dzieli się na dwa leśne obręby ochronne:

- 1) Obręb Ochronny Wigry o powierzchni 4658,82 ha,
 - 2) Obręb Ochronny Maćkowa Ruda o powierzchni 4973,29 ha,
- oraz Wodny Obwód Ochronny o pow. 2695,54 ha.

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonuje 5 obwodów ochronnych:

- 1) Obwód Ochronny Lipniak - o pow. 923,33 ha;
- 2) Obwód Ochronny Krzywe - o pow. 976,47 ha;
- 3) Obwód Ochronny Leszczewek - o pow. 872,85 ha;
- 4) Obwód Ochronny Gawarzec - o pow. 906,17 ha;
- 5) Obwód Ochronny Słupie - o pow. 980,00 ha;

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składa się także z 5 obwodów ochronnych:

- 1) Obwód Ochronny Powały - o pow. 598,75 ha;
- 2) Obwód Ochronny Krusznik - o pow. 1102,34 ha;
- 3) Obwód Ochronny Lipowe - o pow. 1011,72 ha;
- 4) Obwód Ochronny Mikołajewo - o pow. 1138,52 ha;
- 5) Obwód Ochronny Wysoki Most - o pow. 1121,96 ha.

Powierzchnie obrębów leśnych i obwodów ochronnych podano na podstawie danych BULiGL z uwzględnieniem gruntów wykupionych od 1996 r.

Powierzchnia Wodnego Obwodu Ochronnego została podana zgodnie z Ewidencją Gruntów, w jej skład wchodzi następujące jeziora:

- (1) Wigry - 2098,6700 ha;
- (2) Pierty - 233,2800 ha;
- (3) Białe - 101,5000 ha;
- (4) Długie - 80,3845 ha;
- (5) Krusznik - 26,7100 ha;
- (6) Muliczne - 25,6400 ha;
- (7) Leszczewek - 22,0224 ha;
- (8) Mulaczysko - 18,1900 ha;
- (9) Omułówek - 17,8000 ha;
- (10) Postaw - 15,7628 ha;

(11) Okrągłe	-	14,3906 ha;
(12) Suchar Wielki	-	10,4800 ha;
(13) Królówek	-	10,3528 ha;
(14) Czarne k. Bryzgia	-	6,3800 ha;
(15) Białe k. Piert	-	6,1663 ha;
(16) Klonek	-	5,0200 ha;
(17) Czarne k/ Gawrych Rudy	-	2,7969 ha.

1.1.1 Stan prawny gruntów

W 2010 roku kontynuowano regulowanie stanu prawnego gruntów Skarbu Państwa. Założono księgi wieczyste dla nieruchomości o łącznej pow. 617,04 ha (w tym 30,83 ha wykupionych), położonych w obrębach: Buda Ruska, Studziany Las, Mikołajewo, Maćkowa Ruda, Rosochaty Róg, Bryzgiel, Krusznik, Czerwony Folwark, Magdalenowo, Sobolewo i Tartak. Założono księgę wieczystą dla rzeki Gremzdówki. Uregulowano stan prawny rzeki Czarnej Hańczy w obrębie Sarnetki - dz. nr 498 o pow. 11,7800 ha. Z uwagi na to, że część działki była położona poza granicami Parku, Starostwo Powiatowe w Sejnach dokonało podziału jej na dwie działki: 498/1 – o pow. 5,1221 ha i 498/2 – o pow. 6,6579 ha. Działka 498/1 została przekazana przez Starostę w trwałe zarząd Parku, a w stosunku do dz. 498/2 trwałe zarząd Parku został wygaszony.

Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa wynosi 12.361,20 ha, z tego 11.875,09 ha (96 %) posiada założone księgi wieczyste w Sądach Rejonowych w:

Suwałkach	– KW 39920, 40623, 33148	– 6.682,21 ha;
Sejnach	– KW 1060	– 4.010,04 ha;
Augustowie	– KW 20328, 19875, 19475	– 1.182,84 ha.

W powiecie augustowskim wszystkie nieruchomości Skarbu Państwa zostały wpisane do ksiąg wieczystych, w suwalskim - nie założono ksiąg dla 7 działek o pow. 2,66 ha i współwłasności w 18 działkach (4 nieruchomości) o pow. 6,66 ha. W powiecie sejneńskim dotychczas wpisano do ksiąg wieczystych 77% powierzchni wszystkich nieruchomości. Założonych ksiąg nie mają jeszcze grunty o pow. 473,71 ha, w tym 445,60 ha to nieruchomości położone w obrębie Czerwony Krzyż, których stan prawny ma być uregulowany w 2011 roku w ramach realizacji zadania „Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 Ostoja Wigierska”.

Z dniem 30 października wygasły umowy na dzierżawę gruntu WPN położonego w Gawrych Rudzie - działki o nr geodez. 32/26 stanowiącej skarpę nad jeziorem Wigry, którą Park zakupił dzięki dotacji NFOŚiGW w 2006 roku od Gminy Suwałki. Działka w momencie zakupu była obciążona dzierżawą na rzecz 10 osób – właścicieli domków letniskowych zlokalizowanych na działce. WPN w drodze negocjacji przedłużył wygasające z dniem 31.12.2006 r. umowy do 30.10.2010 r. Data ta miała być też ostatecznym terminem usunięcia domków znajdujących się na działce. W przypadku 3 domków takich umów nie zawarto – nie ustalono właścicieli, nie posiadali oni umów z Gminą Suwałki. Do końca listopada spośród 13 domków rozebrano 8. Czterem osobom przedłużono termin rozbiórki z różnych przyczyn do 15.05.2011 roku. Nie udało się dotychczas nawiązać kontaktu z właścicielem jednego domku położonego najbliższej linii brzegowej jeziora.

1.2 Wykupy gruntów i budynków

Dorota Zaborowska

- W 2010 roku WPN zakupił 30,8279 ha gruntów, w tym:
- 2,9900 ha (1 nieruchomość) w wyniku realizacji przedsięwzięcia „Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego – wykup gruntów” sfinansowanego w 100 % przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Łączny koszt przedsięwzięcia wyniósł 399.000 zł.
 - 27,8379 ha korzystając 6-krotnie z przysługującego parkowi prawa pierwokupu. Koszty zakupu gruntów i opłat notarialnych wyniosły 1.591.436,84 zł i zostały sfinansowane przez NFOŚiGW.

Łączna wartość zakupionych nieruchomości wraz kosztami aktów notarialnych i wyceny gruntów wyniosła: 1.990.436,84 zł. Tabela 1 przedstawia wykaz nieruchomości zakupionych w 2010 roku.

Tabela 1 Wykaz nieruchomości zakupionych w 2010 roku

Lp.	Nr działki	Pow. ha	Obręb, gmina	Nr aktu not. data	Pkt./nazwa obszaru w „Wykazie gruntów prywatnych cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym proponowanych do wykupu przez Wigierski Park Narodowy”
1.	154	2,9900	Magdalenowo	6388/2010	Pkt. 26 - "Brzegi jezior"
			Suwałki	09.09.2010 r.	
Grunty zakupione w ramach pierwokupu:					
1.	45	2,2200	Leszczewo	336/2010	Pkt. 7 – „Kamionka”
			Suwałki	12.02.2010 r.	
2.	211	0,4500	Maćkowa Ruda	1547/2010	Poza wykazem
	212	0,8600	Krasnopol	12.07.2010 r.	
	478	9,5200			
3.	76	3,7800	Rosochaty Róg	2144/2010	Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
	87	2,0900	Krasnopol	09.08.2010 r.	
	89	1,4000			
	90	2,8600			
	91	0,4500			
4.	164/3	0,1300	Krusznik	8011/2010	Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
			Nowinka	24.08.2010 r.	
5.	62/1	1,7303	Krusznik	8224/2010	Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
			Nowinka	24.11.2010 r.	
6.	62/2	2,3476	Krusznik	8217/2010	Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
			Nowinka	24.11.2010 r.	
Razem:		30,8279			

Zgodnie z przysługującym Parkowi prawem pierwokupu nieruchomości położonych w granicach parku (art. 10 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody) do dyrekcji WPN wpłynęło 20

zawiadomień z kancelarii notarialnych, dotyczących zawarcia warunkowych umów sprzedaży nieruchomości na terenie Parku. W przypadku 6 nieruchomości wykonano prawo pierwokupu, na wykup 3-ch nieruchomości położonych w Kruszniku i jednej w Nowej Wsi składaliśmy wnioski do NFOŚiGW, lecz zostały rozpatrzone negatywnie z powodu bardzo wysokiej ceny gruntów. Pozostałe 10 umów dotyczyło sprzedaży gruntów, których zakupem Park nie był zainteresowany tj. zabudowanych, przeznaczonych w planach zagospodarowania pod zabudowę, nie ujętych w wykazie gruntów planowanych do wykupu.

1.3 Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa

Dorota Zaborowska

W 2010 roku nie przejęto nowych nieruchomości Skarbu Państwa w zarząd Parku.

Kontynuowano jedynie formalne przekazywanie gruntów w trwały zarząd WPN przez Starostwa Powiatowe na podstawie stosownych decyzji wydawanych na zasadach określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami.

1.4 Natura 2000

Marek Stankiewicz

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. nr 229, poz. 2313), Wigierski Park Narodowy jest położony w całości w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków (w skrócie OSO) „Puszcza Augustowska” (kod obszaru PLB 200002). Jednocześnie zgodnie z decyzją komisji europejskiej z listopada 2009r. zaliczono obszar naszego parku do kategorii specjalnego obszaru ochrony siedlisk (w skrócie SOO) pod nazwą „Ostoja Wigierska” (kod PLH 200004).

W wyniku nowelizacji ustawy o ochronie przyrody, dyrektorzy parków narodowych zostali „sprawującymi nadzór” nad obszarami Natura 2000 przynajmniej częściowo pokrywającymi się z parkiem. Zatem dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego sprawuje nadzór nad obszarem specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Augustowska” o powierzchni 134 377.7ha.

Prowadzono również prace związane z rozpoznaniem stanu zachowania oraz monitoringiem siedlisk przyrodniczych, oraz populacji roślin i zwierząt pozostających w zainteresowaniu Unii Europejskiej (rozdział 3.4).

Przygotowywano też opinie w/s oddziaływania inwestycji i przedsięwzięć budowlanych na Obszar Natura 2000 dla obszaru Wigierskiego Parku Narodowego

Przedstawiciele Wigierskiego Parku Narodowego brali udział w spotkaniach, warsztatach i szkoleniach dotyczących problematyki ochrony obszarów Natura 2000.

1.5 Plan ochrony i plan zadań ochronnych

Jarosław Borejszo

Pierwszy plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego stracił ważność 2 lutego 2002 roku. Obecnie, w związku z brakiem planu ochrony Park funkcjonuje na podstawie zadań ochronnych, corocznie zatwierdzanych przez Ministra Środowiska. W 2010 roku podstawę

działalności statutowej parku stanowiło zarządzenie nr 8 Ministra Środowiska z dnia 6 stycznia 2010 roku, w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego.

W listopadzie 2008 roku Wigierski Park Narodowy przystąpił do projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V prowadzonego przez Generalną dyrekcję Ochrony Środowiska. W ramach powyższego Projektu 20.04.2010 przeprowadzono przetarg na wykonawcę PZO dla obszaru Puszczy Augustowskiej. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska na Zebraniu interesariuszy podjęła decyzję o wyłączeniu Wigierskiego Parku Narodowego z powyższego Projektu, w związku z czym podjęto decyzję o włączeniu procesu przygotowywania Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Augustowska do prac związanych z przygotowaniem Planu Ochrony dla Wigierskiego Parku Narodowego.

W 2010 roku trwały prace nad dokumentacją aplikacyjną projektu Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 „Ostoja wigierska”. W styczniu 2010 r. została ona złożona w Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych. Po pomyślnym przejściu oceny merytorycznej I i II stopnia do końca 2010 roku trwało oczekiwanie na podpisanie umowy o dofinansowanie. Przedmiotem projektu jest wykonanie:

I. Projektów planów ochrony:

1. Wigierskiego Parku Narodowego (w skrócie WPN), położonego w granicach specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Ostoja Wigierska”, uwzględniającego zakres dla parku narodowego i obszaru Natura 2000.
2. Specjalnego obszaru ochrony siedlisk (skrócie SOO) "Ostoja Wigierska", w części znajdującej się poza granicami Wigierskiego Parku Narodowego.

II. Projektu planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków (skrócie OSO) "Puszcza Augustowska", z wyłączeniem obszaru WPN i obszaru wspólnego z „Ostoją Wigierską”.

Zgodnie z art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, plan ochrony dla parku narodowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinien uwzględniać zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

W związku z tym, że zakres planu ochrony dla Wigierskiego Parku Narodowego będzie inny niż dla Ostoi Wigierskiej w części wykraczającej poza park narodowy, konieczne jest opracowanie dwóch odrębnych projektów planów ochrony.

Poniżej przedstawiono zestawienie powierzchniowe obszarów objętych planami

Część	Nazwa obszaru	Kod	Powierzchnia obszaru (w ha)	Powierzchnia objęta planami
I	1. Wigierski Park Narodowy jako część SOO Ostoja Wigierska		14987,9 (powierzchnia według stanu na 31.12.2009 r.)	14987,9
	2. SOO Ostoja Wigierska	PLH200004	16273,8	1285,9
II	OSO Puszcza Augustowska	PLB200002	134377,7	118430,9
Łączna powierzchnia objęta planami				134704,7

Mapa poniżej przedstawia obszary będące przedmiotem zamówienia

1.6 Łączność

Piotr Pieczyński

Sieć łączności bezprzewodowej radiokomunikacji radiowej lądowej (rrl) zorganizowana na terenie Wigierskiego Parku Narodowego przeznaczona jest przede wszystkim do celów alarmowych związanych z ochroną przeciwpożarową. Zgodnie z przyjętym założeniem spełnia następujące zadania:

- zapewnienie bezpośredniej łączności użytkowników sieci z Punktem Alarmowo – Dyspozycyjnym w Dyrekcji Parku,
- możliwość współpracy z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej na wspólnym kanale w przypadku akcji ratowniczej.

Użytkownicy sieci codziennie rano zgłaszają poprzez stacje terenowe do Dyrekcji WPN gotowość pracy, równocześnie następuje kontrola prawidłowego funkcjonowania poszczególnych stacji terenowych i całej sieci. Każde zgłoszenie odnotowane jest w kartach pracy sieci rrl. W okresie zagrożenia pożarowego lasów (od 01.04 do końca 30.09) w sieci podawane są stopnie zagrożenia pożarowego lasu.

Komponenty sieci łączności bezprzewodowej radiokomunikacji radiowej lądowej w 2010 r. były następujące:

a) częstotliwości:

48,3000 MHz

160,55000 MHz.

b) stacje radiowe w sieci rrl:

główna stacja bazowa (GSB - Dyrekcja WPN),

stacje przekaźnikowe (Krzywe, Królówek, Lipowe),

lokalne stacje bazowe (LSB) - 17 sztuk,

radiotelefony przewoźne – 19 sztuk,

radiotelefony nasobne – 32 sztuki;

c) kanały radiowe:

kanał 1 – roboczy: łączność bezpośrednia dla wszystkich radiotelefonów w sieci pozostających w zasięgu

kanał 2 i 3 – łączność z GSB poprzez stacje przekaźnikowe w sytuacji braku łączności na kanale 1,

kanał 3, 4, 5 – łączność ze strażą pożarną, kanały wykorzystywane wyłącznie przez Punkt Alarmowo Dyspozycyjny WPN i Służbę Ochrony Przeciwpożarowej Parku;

d) sprzęt radiokomunikacyjny:

radiotelefony Motorola P200, GP340 – nasobne

M216, Yaesu FTL-1011 – bazowe i przewoźne.

Pozwolenie radiowe ważne jest do 29 grudnia 2015 r.

2 ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

Jarosław Borejszo

Tabele poniżej przedstawiają zidentyfikowane w 2010 roku zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji parku. W ostatniej kolumnie przedstawiono możliwe do zastosowania sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków, niekoniecznie zastosowane w 2010 roku.

Tabela 2 Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja Parku: degradacja walorów przyrodniczych i krajobrazowych.	Dążenie do opracowania i uzgodnienia planu ochrony Parku. Wprowadzenie do planu ochrony, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę terenu Parku, w szczególności obszarów położonych poza granicami skupionej zabudowy miejscowości, oraz innych zasad i wytycznych dotyczących gospodarowania przestrzenią i budownictwa na terenie Parku. Wykupy gruntów.
2	Zanieczyszczenie środowiska, w szczególności powietrza i powierzchni gleby.	Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych (zadanie samorządów lokalnych). Likwidacja starych składowisk odpadów i rekultywacja terenu. Termomodernizacja budynków i modernizacja systemów ich ogrzewania. Wprowadzanie i popularyzacja technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
3	Zanieczyszczenie wód.	Popieranie i propagowanie systemu rozbudowy oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi, a także systemu wprowadzania oczyszczania ścieków burzowych; ograniczanie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych odciekami z przyz. obornika - budowa płyt obornikowych; utrzymanie i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód; zachowanie nieużytków i innych gruntów z trwałą pokrywą roślinną, położonych w zlewniach bezpośrednich wód; wpływanie na ograniczenie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w zlewniach bezpośrednich jezior; wykupy gruntów położonych w zlewniach bezpośrednich; prowadzenie badań naukowych i monitoringu jakości wód; ograniczanie skutków eutrofizacji jezior poprzez sterowanie strukturą i liczebnością zespołów ryb; zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do uczestnictwa w programach rolno-środowiskowych.
4	Zmiany stosunków wodnych.	Utrzymanie właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych i gruntowych; zapobieganie osuszaniu terenów podmokłych i likwidacji drobnych zbiorników wodnych; odtwarzanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych, ochrona

		małej retencji, utrzymanie naturalnej zmienności przepływów w ciekach, prowadzenie monitoringu hydrologicznego.
5	Wysychanie i murszenie torfowisk.	Utrzymanie w stanie naturalnym lub renaturalizacja terenów torfowiskowych, również dzięki ich wykupom.
6	Obniżenie naturalnej odporności ekosystemów leśnych na działanie czynników wewnętrznych i zewnętrznych oraz degradacja siedlisk w lasach przekształconych antropogenicznie.	Renaturalizacja drzewostanów poprzez regulację struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej: przebudowa drzewostanów, dolesianie wybranych luk i przerzedzeń; porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia, odnowienie lasu w drodze samosiewu, siewu lub sadzenia; zalesienia; poprawki i uzupełnienia; pielęgnacja upraw; wprowadzanie podszytów; kształtowanie stabilnej struktury zbiorowiska leśnego; cięcia pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne; przerzedzanie wyznaczonych partii drzewostanów (wzmaganie naturalnej odporności drzewostanów, inicjowanie odnowień naturalnych). Prowadzenie działań renaturalizacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem siedlisk i gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000.
7	Zagrożenia drzewostanów przez masowe pojawienie się niektórych gatunków owadów.	Prognozowanie występowania owadów; wykładanie pułapek; wyszukiwanie i usuwanie drzew zasiedlonych; usuwanie części drzew iglastych przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych; korowanie drewna; mechaniczne rozdrabnianie pozostających części drzew, które mogą się stać bazą rozmnożeńową dla kambiofagów, z pozostawieniem ich na powierzchni.
8	Zagrożenia drzewostanów przez grzyby pasożytnicze.	Ograniczanie występowania huby korzeniowej poprzez zabezpieczanie pni po ściętych drzewach preparatami biologicznymi; usuwanie części drzew porażonych.
9	Szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne.	Regulacja liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej; zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem; zwiększenie bazy żerowej poprzez uprawę poletek z uprawami rolnymi; okresowe obserwacje uszkodzeń drzewostanów.
10	Uszkodzenia w drzewostanach w wyniku działania wiatru, śniegu i lodu.	Kształtowanie wewnętrznej struktury lasu w celu zwiększania stabilności (odporności) drzewostanów na działanie czynników abiotycznych. Usuwanie części drzew połamanych i wyrwconych, których pozostawienie groziłoby zasiedleniem przez owady, zagrażające trwałości drzewostanów.
11	Deficyt rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych.	Pozostawienie zamierających i martwych drzew, które nie niosą ryzyka zasiedlenia przez owady zagrażające trwałości drzewostanów.
12	Pożary.	Wykonanie i odnawianie pasów przeciwpożarowych; utrzymanie wyznaczonych dróg w stanie przejezdności; stała kontrola terenu w okresie zagrożenia pożarowego; gaszenie pożarów; oczyszczanie punktów czerpania wody; usuwanie materiałów łatwopalnych z terenów zagrożonych; remont i wymiana tablic informacyjnych o zagrożeniach pożarowych.

13	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej w nieleśnych ekosystemach lądowych.	Powstrzymywanie (na wybranych obszarach) sukcesji zbiorowisk nieleśnych poprzez eliminowanie drzew i krzewów, utrzymanie gruntów uprawnych – zespołów upraw; ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk; wykupy przyrodniczo cennych gruntów nieleśnych.
14	Spadek różnorodności gatunkowej, zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb.	Zarybienia wybranych wód Parku wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wykazujących niską liczebność; restytucja gatunków, które wyginęły w wyniku antropopresji; odłowy regulacyjne i kontrolne; badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny; zwalczanie kłusownictwa rybackiego, dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb ochrony ekosystemów wodnych.
15	Wzrastająca presja kormorana czarnego na zespoły ryb.	Zarybienia, uwzględnianie wzrastającej presji kormorana na zespoły ryb przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych, postulowanie zmiany statusu ochronnego kormorana.
16	Pogorszenie warunków sanitarnych i tlenowych w strefie trzcinowisk jezior.	Zimowe koszenie części trzcinowisk i częściowe usuwanie skoszonych roślinności wynurzonej z wybranych akwenów.
17	Zmniejszanie się liczebności (bogactwa) rodzimych gatunków roślin.	Aktywna ochrona stanowisk cennych gatunków i restytucja siedlisk, eliminacja inwazyjnych gatunków obcych, zachowanie gospodarki ekstensywnej i tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów rolnych; restytucja tradycyjnych odmian roślin uprawnych; zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do korzystania z programów rolno-środowiskowych; wykupy gruntów z cennymi gatunkami roślin.
18	Ekspansja obcych gatunków roślin.	Usuwanie mechaniczne obcych (inwazyjnych) gatunków roślin, monitoring gatunków inwazyjnych.
19	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt.	Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt; sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną wybranych populacji zwierząt; tworzenie siedlisk zastępczych.
20	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zwierząt.	Ograniczanie liczebności gatunków pierwotnie niewystępujących, a stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych.
21	Spadek różnorodności gatunkowej zwierząt.	Restytucja i reintrodukcja gatunków zwierząt, które dawniej występowały na terenie Parku; zasilanie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych nowymi osobnikami; odtwarzanie siedlisk; restytucja rodzimych ras zwierząt gospodarskich poprzez realizację programów rolno-środowiskowych.
22	Utrudnienia w przemieszczaniu się zwierząt przez drogi.	Budowa bezkolizyjnych przejść dla zwierząt przez ciągi komunikacyjne.
23	Nieszczęśliwe zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta.	Okresowe przetrzymywanie i leczenie zwierząt wymagających opieki w celu ich powrotu do naturalnego środowiska.

24	Zużycie techniczne obiektów kultury materialnej.	Konserwacja i rewaloryzacja obiektów znajdujących się w trwałym zarządzie Parku; wspieranie ochrony zabytków i obiektów zabytkowych obcej własności poprzez pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych; wykupy obiektów kultury materialnej.
25	Niekontrolowana penetracja terenu Parku przez ludzi.	Egzekwowanie zakazu wstępu do stref wyłączonych z turystyki; budowa i utrzymanie urządzeń służących kanalizowaniu ruchu turystycznego; utrzymanie oznakowania szlaków turystycznych; ustawianie szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów na drogi dla nich nieudostępnione; prowadzenie działalności edukacyjnej.
26	Wykroczenia przeciwko przyrodzie i środowisku Parku.	Zwalczanie przestępstw i wykroczeń, prowadzenie powszechnej, wielokierunkowej i różnorodnej edukacji środowiskowej; rozwój polityki informacyjnej Parku oraz rozwijanie form komunikacji społecznej; współdziałanie z organizacjami pozarządowymi; budowa ośrodków edukacji przyrodniczej i kulturowej.
27	Niewystarczający zakres inwentaryzacji zasobów, tworów i składników przyrody.	Prowadzenie inwentaryzacji, badań naukowych i monitoringu.

Tabela 3 Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Zanieczyszczenie środowiska spowodowane intensyfikacją rolnictwa.	Wdrażanie programów rolno-środowiskowych.
2.	Erozja gleb (wodna i wietrzna) związana z intensyfikacją rolnictwa.	Dążenie do: utrzymania i odtwarzania trwałej pokrywy roślinnej na stokach i powierzchniach otwartych; prowadzenia zabiegów agrotechnicznych w poprzek stoku; wpływania na minimalizowanie czasu, w którym uprawiana gleba pozostaje pozbawiona roślinności; zmiany kierunków produkcji rolnej w stronę "zdrowej żywności" i upraw specjalnych; zachowania obecnej mozaikowej struktury użytków rolnych; zabezpieczanie mechaniczne stoków; realizacja programów rolno-środowiskowych; wykupy gruntów zagrożonych erozją.
3.	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku, a w wyniku tego doprowadzenie do degeneracji (zubożenia gatunkowego) flory i fauny Parku.	Dążenie do: - utrzymania obecnych klas dróg wojewódzkich i powiatowych przecinających Park. Dotyczy to zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 563 Suwałki – Sejny; oznakowanie i ograniczenie szybkości na drogach przecinających Park .
4.	Obniżenie poziomu wód gruntowych.	Budowa, odnawianie i konserwacja infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód, monitorowanie stanu wód.

Tabela 4 Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji i minimalizacji zagrożeń i ich skutków
1.	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny Parku mająca wpływ na przyrodę i krajobraz terenów wewnątrz Parku.	Starania o wprowadzenie do planu ochrony Parku, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w pobliżu granic Parku.
2.	Zmiany stosunków wodnych w otulinie Parku.	Dążenie do: utrzymania właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych w otulinie Parku; zabezpieczenia przed osuszeniem terenów podmokłych hydrograficznie powiązanych z terenem Parku; niedopuszczenia do lokalizacji kopalni kruszyw w takim pobliżu granic Parku, które może spowodować obniżenie poziomu wód gruntowych wewnątrz Parku.
3.	Zanieczyszczenie wód w otulinie Parku.	Dążenie do rozbudowy systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi wokół Parku.
4.	Zanieczyszczenie powietrza.	Zachęcanie do: modernizacji systemów ogrzewania poprzez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii; termomodernizacji budynków.
5.	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków roślin i zwierząt.	Dążenie do wykupienia i objęcia ochroną gruntów przylegających do granic Parku, z cennymi siedliskami roślin i zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza gruntów hydrogenicznym położonych m.in. w następujących miejscach: przy północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty; na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe; przylegających do jezior Długie i Okrągłe wzdłuż zachodniej granicy Parku; przy południowo-wschodniej granicy Parku we wsi Sarnetki.
6.	Ekspansja obcych gatunków roślin i zwierząt.	Zachęcanie do uprawy i hodowli rodzimych roślin i zwierząt w otulinie Parku; Usuwanie obcych gatunków roślin - w uzasadnionych przypadkach; Ograniczanie liczebności gatunków zwierząt stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych - w uzasadnionych przypadkach.

Tabela 5 Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska powodowane przez nowe obiekty przemysłowe lub inwestycje drogowe.	Starania o wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających budowę w otulinie Parku obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko wewnątrz Parku.

3 ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

3.1 Ochrona ekosystemów leśnych

3.1.1 Ochrona lasu

Dorota Zaborowska

W celu zabezpieczenia ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi, w 2010 roku wykonano następujące zabiegi.

1. Prognozowanie wystąpienia zagrożenia ze strony owadów liściożernych polegające na:
 - a) próbnym odłowach samców brudnicy mniszki do 52 pułapek feromonowych, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor;
 - b) obserwacjach intensywności lotów samic brudnicy mniszki wykonanych metodą transektu (10 drzew). Samice zaobserwowano w obwodach ochronnych: Krusznik, Wysoki Most i Lipowe (po 1 szt.);
 - c) jesiennych poszukiwaniach owadów zimujących w ściółce na powierzchniach podokapowych. Zebrano i oznaczono materiał z 57 partii kontrolnych, wyznaczonych w 2007 roku metodą „10 ramek”.
2. Ograniczanie występowania owadów kambiofagicznych polegające na:
 - a) wykładaniu drzew pułapkowych, tzw. pułapek klasycznych (14 sztuk). Wykorzystano w tym celu głównie wiatrołomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone. Pułapki służyły obserwacji stadiów rozwojowych korników świerkowych, po wykorzystaniu zostały terminowo korowane lub wywożone z lasu;
 - b) odłowach kambiofagów świerka (kornik drukarz i chrząszcze towarzyszące) w pułapki feromonowe (215 sztuk). Zastosowano pułapki Theysohna. Do zwabienia chrząszczy wykorzystano feromon Ipsodor;
 - c) wyszukiwaniu od początku maja do końca sierpnia drzew zasiedlonych przez kornika drukarza, przypłaszczka granatka i inne owady. W wyniku tych czynności usunięto 2484 m³ (w 2009 r. -1134 m³) drewna świerkowego i 1474 m³ (w 2009 r. -1240,6 m³) drewna sosnowego zasiedlonego przez owady. Prowadzono także systematyczną kontrolę i czyszczenie wyłożonych pułapek feromonowych. Zajmowało się tym 10 osób, które przepracowały łącznie 6580 godzin;
 - d) rozdrabnianiu gałęzi po usuniętych świerkach (850 rbh).
3. Ograniczanie szkód wyrządzanych w drzewostanach przez duże ssaki roślinożerne polegające na:
 - e) zabezpieczaniu upraw repelentem Cervacol Extra na powierzchni 77,26 ha. Ochronę stosowano tylko na części sadzonek, zapewniając utrzymanie bazy żerowej zwierząt. Na jednym hektarze powierzchni smarowano ok. 1,5-2 tys. sadzonek;
 - f) mechanicznym zabezpieczaniu upraw na powierzchni ok. 11,8 ha (poprawianie osłon spiralnych). Zostały zdjęte osłony indywidualne z 3,8 tys. sadzonek, ponieważ spełniły już swoją rolę ochronną, a drzewa wyrosły i już są mniej narażone na zgryzanie przez zwierzynę pędów głównych. Systematycznie naprawiano pozostawione osłony (3,6 tys. szt.).
 - g) wykonaniu nowych ogrodzeń z użyciem siatki o wys. 2 m (1200 mb), w celu ochrony 1,70 ha upraw. Naprawiano także stare ogrodzenia (510 rbh);

- h) uprawie 8,16 ha poletek zaporowych (owies, żyto, gryka, proso). Poletka wykorzystano w celu zatrzymania zwierzyny w lesie w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych.

Zakres i rozmiar wymienionych czynności od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2009 roku zaprzestano zabezpieczania sadzonek osłonami indywidualnymi, podczas gdy w latach poprzednich co roku stosowano tę metodę (1500-4000 szt.). Od 2010 roku rozpoczęto zdejmowanie osłon indywidualnych zakładanych kilka lat temu.

W zakresie oceny zagrożenia lasów WPN kontynuowana była ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie, gdzie zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu przesłano następujące materiały :

- wykazy posuszu, złomów i wywrotów pozyskanych – stan na 30.09.2010 r.;
- karty wyników i materiały z jesiennych poszukiwań szkodników sosny;
- kwestionariusz występowania i ograniczania chorób drzew leśnych spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne oraz grzyby patogeniczne.

Na podstawie powyższych materiałów ZOL nie stwierdził zagrożenia drzewostanów na 2011 rok.

W maju 2010 r. Zakład Ochrony Lasu w Olsztynie na naszą prośbę dokonał lustracji wybranych drzewostanów WPN (obwody ochronne: Leszczewek, Słupie, Powąły, Krusznik), w których obserwowano: zjawisko zamierania jesionów (O.O. Leszczewek – oddz. 107k), opanowanie świerków przez miechuna świerkowca, zasiedlenie stosów drewna przez korniki i stopnia ich rozwoju oraz skutki szkód spowodowanych przez jelenie.

Proces zamierania jesionów obserwowany jest w Polsce od wielu lat. Prawdopodobnie przyczyną są warunki klimatyczne (susze, wahania poziomu wód gruntowych) oraz choroby grzybowe. Na terenie WPN jesion występuje jedynie w domieszkach, dlatego obserwowane zjawiska nie zagrażają trwałości drzewostanów.

Problem miechuna świerkowca był badany przez ZOL już w zeszłym roku. Zalecono kontynuowanie systematycznej kontroli drzewostanów pod tym kątem i usuwanie drzew zamierających.

Stwierdzono, że drągowina na terenie O.O. Krusznik (oddz. 259 h) uszkodzona przez zwierzynę nie rokuje prawidłowego rozwoju i kwalifikuje się do przebudowy.

W 2010 r., podobnie jak w latach poprzednich, zakup materiałów oraz koszty usług z zakresu ochrony lasu w całości były sfinansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3.1.2 Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej

Dorota Zaborowska

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgrzyzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, działając zgodnie z Zarządzeniem nr 1/2006 Dyrektora Parku z dnia 16 stycznia 2006 roku w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego oraz Zasadami selekcji osobniczej i populacyjnej zwierząt łownych na terenie Puszczy Augustowskiej, zaplanowano na rok 2010 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego w liczbie 117 osobników, w tym 27 jeleni, 20 saren i 70 dzików. Dokonano redukcji 79 osobników (67,5 % założonego planu), w tym:

- 16 jeleni (59,3% planu redukcji), w liczbie tej ujęto również 2 upadki: łania i cielę (porażone piorunem - O.O. Krusznik),
- 7 saren (35% planu redukcji), w tym 2 upadki: 2 sarny kozy: 1 potracona przez samochód

(O.O. Leszczewek), oraz 1 koza zagryziona przez drapieżniki (O.O. Mikołajewo), 56 dzików (80% planu redukcji).

Ponadto 2 łosie: byk i kłępa były ofiarami kolizji drogowych na szosie Suwałki-Sejny.

Obliczone teoretycznie plany nie zostały wykonane, ponieważ skala oddziaływania zwierzyny na ekosystemy leśne została uznana za nie budzącą obaw o kondycję tych ekosystemów. Również szkody w uprawach rolnych utrzymywały się na przewidywanym poziomie.

W porozumieniu z koordynatorem Rejonu Hodowlanego „Puszcza Augustowska”, liczebność zwierzyny łownej w 2010 roku ustalono na podstawie całorocznych obserwacji.

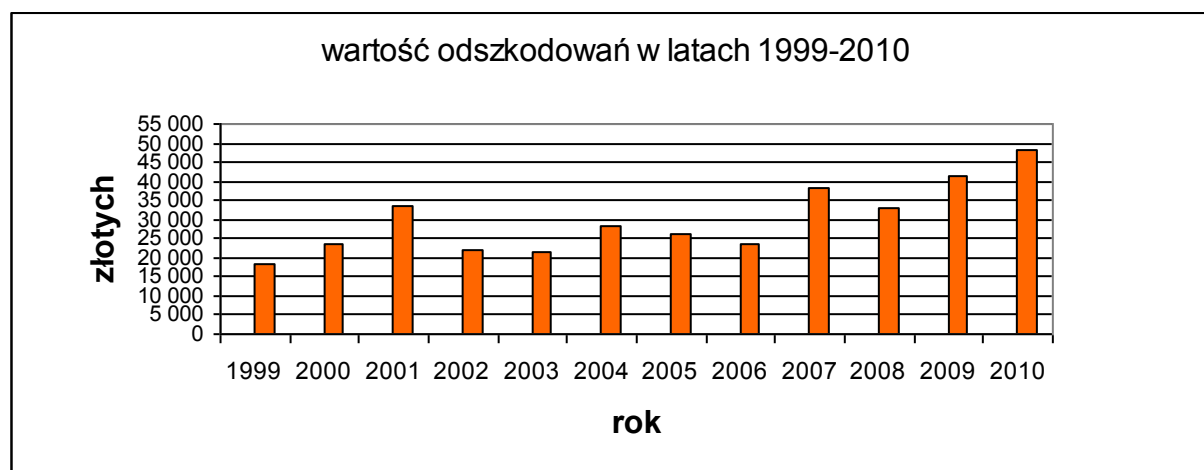
Wyniki inwentaryzacji od 2000 r. przedstawiają się następująco:

Tabela 6 Liczebność zwierzyny w latach 2000 – 2010

Rok /metoda inwent.	Liczebność zwierzyny				
	Łoś	Jeleń	Sarna	Dzik	Wilk
2000/transekty	17	129	142	97	3
2001/transekty	22	150	215	62	0
2002/transekty	14	128	149	102	0
2003/transekty	31	113	250	88	4
2004/pędzenia	14	152	275	80	0
2005/transekty	32	152	185	98	6
2006/transekty	37	165	239	123	10
2007/transekty	30	174	205	116	7
2008/obserwacje	31	139	199	120	4
2009/obserwacje	30	215	285	190	4
2010/obserwacje	37	160	193	133	4

Wartość wypłaconych odszkodowań w latach 1999-2010 przedstawia wykres:

Rysunek 1 Wartość odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w latach 1999-2010

W maju oszacowano szkody wyrządzone przez zwierzynę w lasach parku (uprawach i młodnikach). Łącznie uszkodzenia wystąpiły na pow. 33,71 ha (18,96 ha – uprawy, 14,75 ha – młodniki), z czego na pow. 30,06 ha odnotowano uszkodzenia do 20 %, a na pow. 3,11 ha w przedziale 21-50%. Rozmiar szkód utrzymuje się na podobnym poziomie od roku ubiegłego i wyraźnie jest mniejszy niż w latach poprzednich.

3.1.3 Hodowla lasu

Piotr Pieczyński

3.1.3.1 Realizacja zadań ochronnych

W roku 2010 wykonano następujące zadania z zakresu hodowli lasu:
 odnowienia, dolesienia luk i przerzedzeń na powierzchni 1,00 ha;
 poprawki i uzupełnienia, na powierzchni 0,63 ha;
 pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach na powierzchni 18,51 ha;
 czyszczenia wczesne na powierzchni 11,36 ha;
 czyszczenia późne na powierzchni 9,58 ha;
 jesienne przygotowanie powierzchni pod odnowienia w 2011 r. na powierzchni 1,96 ha.

Zabiegi ochronne finansowane były ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska w ramach przedsięwzięcia pt: „Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku Narodowego”.

Rysunek 2 Analiza wykonania głównych prac z zakresu hodowli lasu w latach 2000– 2010 [ha]

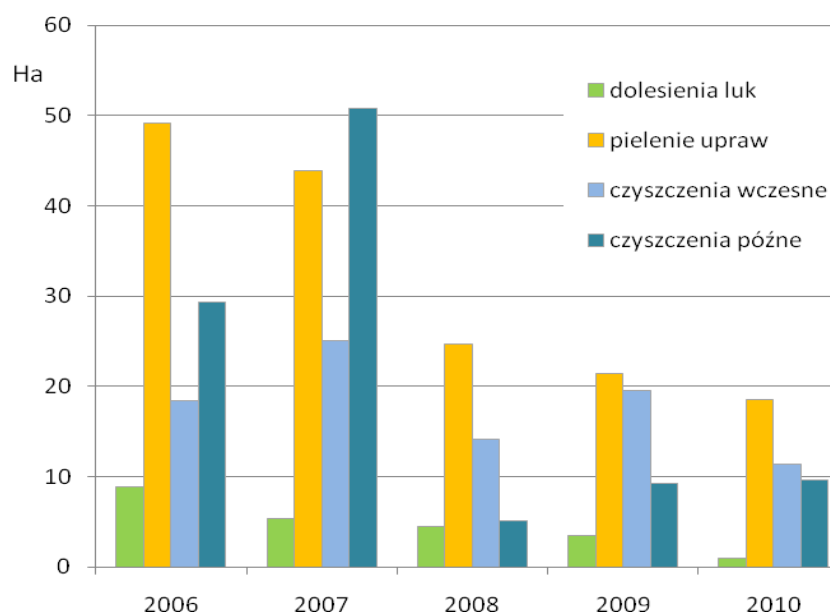

Tabela 7 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 2010 r.

Gatunek	Liczba w tys. sztuk
Św 2/0	1,15
So 2/0	0,10
Db 3/0	4,74
Gb 2/0	0,30
Kl 2/0	0,80
Lp 1/1	1,70
Razem	8,79

Tabela 8 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 2000 – 2010 r.

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek [tys. sztuk]
2000	5,4	32
2001	10,6	70
2002	10,4	57
2003	9,7	63
2004	9,1	61
2005	5,5	34
2006	9,6	53
2007	6,7	40
2008	5,0	32
2009	3,9	24
2010	1,63	8,79

3.1.3.2 Ocena udatności upraw

W 2010 roku ocenie udatności podlegały uprawy z roku 2006 (ocena w piątym roku istnienia uprawy – ocena końcowa) i z 2009 (ocena w drugim roku istnienia uprawy – ocena wstępna). Przy ocenie brano pod uwagę następujące elementy: stopień pokrycia powierzchni przez uprawę, oznaki chorobowe i uszkodzenia wywołane przez czynniki przyrody żywej i nieożywionej, formę zmieszania gatunków, skład gatunkowy uprawy. Udatność każdej ocenianej uprawy oceniono w czterostopniowej skali: uprawa bardzo dobra, dobra, zadowalająca i przepadła.

Wyniki oceny są następujące:

- uprawy z roku 2006, ocena końcowa:

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych ogółem	Ocena: powierzchnia upraw/ilość upraw			
			bardzo dobra	dobra	zadowalająca	przepadła
WIGRY	14	4,9	3,65/9	1,25/5	-	-
M.RUDA	18	3,94	2,79/15	1,15/3	-	-
WPN razem	32	8,84	6,44/24	2,4/8	-	-

- uprawy z roku 2009, ocena wstępna:

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych ogółem	Ocena: powierzchnia upraw/ilość upraw			
			bardzo dobra	dobra	Zadowalająca	przepadła
WIGRY	9	2,6	2,6/9	-	-	-
M.RUDA	3	0,9	0,9/3	-	-	-
WPN razem	12	3,5	3,5/12	-	-	-

3.1.4 Pozyskanie i sprzedaż drewna

Wojciech Kamiński

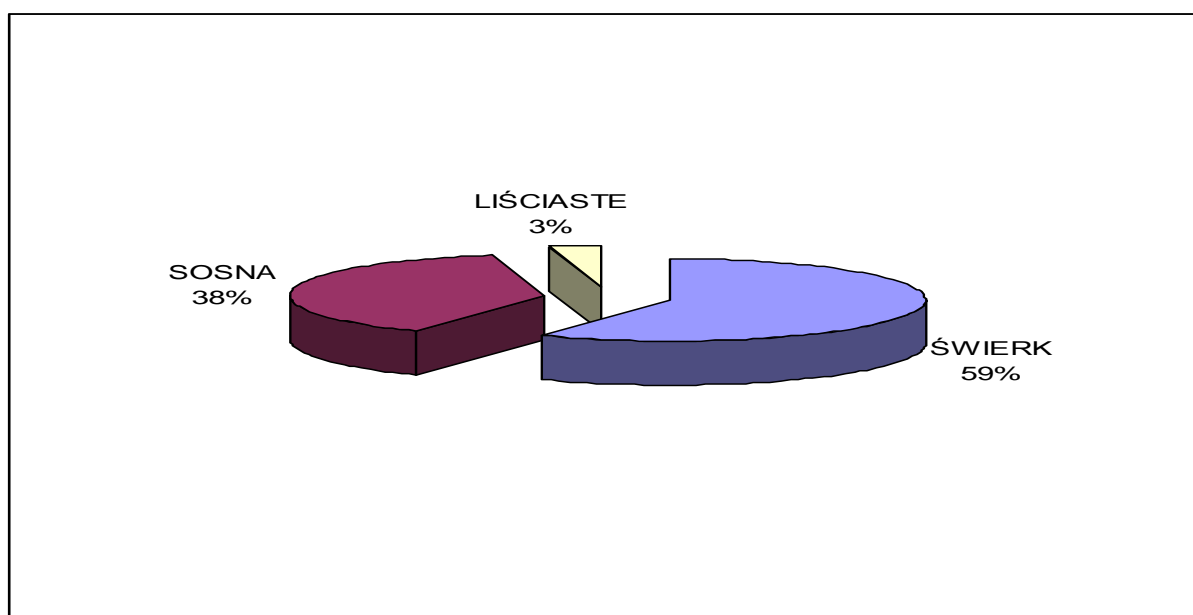
3.1.4.1 Użytki przygodne

W ramach przeprowadzonych w 2010 roku cięć pielęgnacyjnych i przygodnych pozyskano drewno o łącznej masie 11,16 tys.m³, w tym 10,82 tys.m³ grubizny, tj. przeciętnie ok. 1,1 m³ z 1 ha powierzchni leśnej Parku. Ogólna masa pozyskanego drewna wzrosła w stosunku do 2009 roku o 2,07 tys.m³, jednakże przyczyną nie było pogorszenie stanu sanitarnego lasów Parku, a większa o 30% niż w roku poprzednim powierzchnia objęta zabiegami trzebieżowymi.

W cięciach przygodnych pozyskanie grubizny na 2010 rok zaplanowano w rozmiarze 5,49 tys.m³, natomiast wykonano 5,83 tys.m³ (106% planu) i była to masa o 8% większa niż w 2009. Nieznaczne przekroczenie planowanej masy spowodowane było koniecznością usuwania drzew zasiedlonych przez miechuna świerkowca, którego wpływ na kondycję drzewostanów świerkowych nie jest jeszcze dokładnie rozpoznany, jednakże podlega stałej kontroli i ocenie. Jest to nowy organizm, którego wzrost aktywności obserwowany jest od 2009 roku. Ocenia się, że jego wzmożone występowanie w długim (wieloletnim) okresie może prowadzić do nadmiernych zniszczeń aparatu asymilacyjnego i w konsekwencji do zamierania drzew na znacznych obszarach. Służba terenowa została zobowiązana do ciągłego monitorowania poziomu zagrożenia drzewostanów świerkowych ze strony tego owada. Przyjęto zasadę usuwania świerków zasiedlonych z zamierającymi wierzchołkami i tych, których korony przebarwione są na żółto.

Generalnie w 2010 roku, podobnie jak w ubiegłych latach, usunięciu podlegały przede wszystkim gatunki iglaste (rys.3) – złomy, wywroty, drzewa zasiedlone przez owady i opanowane przez grzyby. Drewno gatunków liściastych w większości przypadków pozostawiano w lesie do naturalnego rozkładu. Podlegało ono usunięciu jedynie w razie konieczności zapewnienia przejeźdźności szlaków komunikacyjnych.

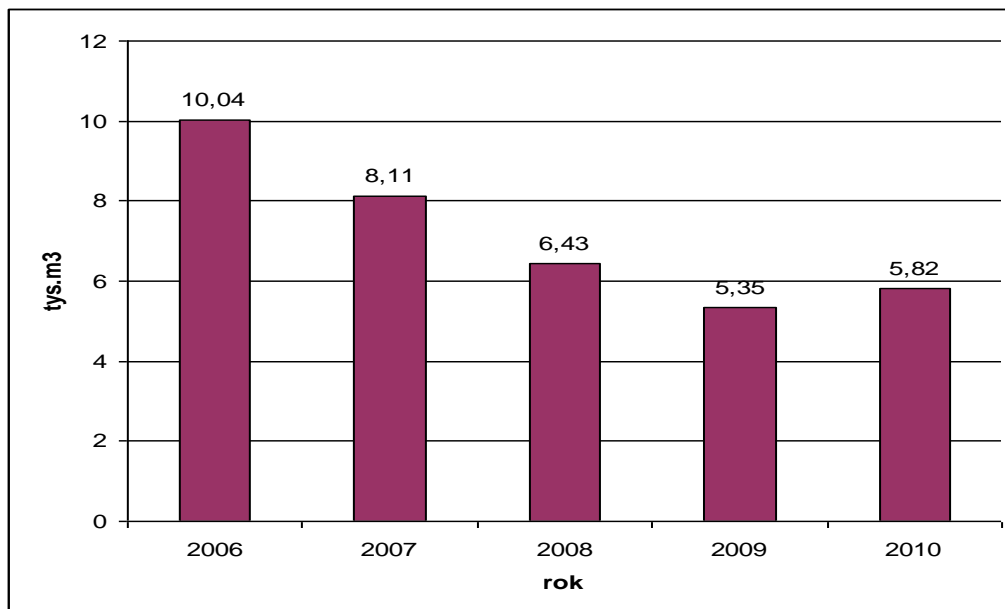
Rysunek 3 Struktura gatunkowa drewna pozyskanego w 2010 r. w cięciach przygodnych

Rozmiar zabiegów ochronnych w 2010 w ramach cięć przygodnych jest porównywalny z rokiem 2009 i jednocześnie niższy niż w latach 2006-2008 (rys.4). Świadczy to o dobrej i stabilnej kondycji drzewostanów Parku. Stosunkowo niski poziom szkód, powodowanych szczególnie przez czynniki biotyczne (owady i grzyby) potwierdza, że zabiegi związane z

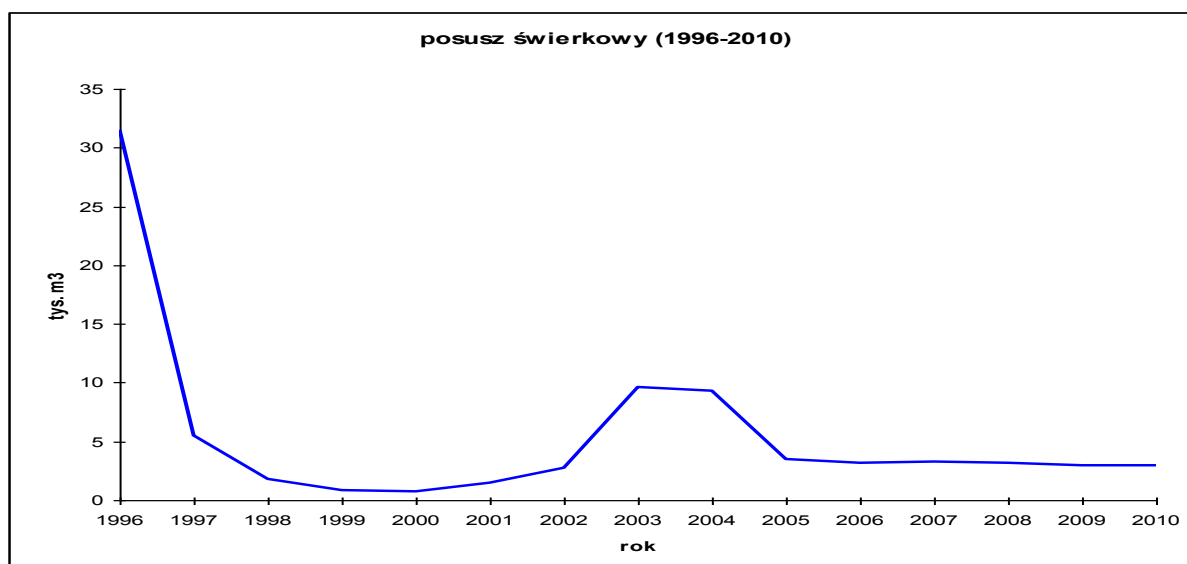
utrzymaniem odpowiedniego stanu sanitarnego lasu zostały w minionych latach przeprowadzone prawidłowo. W stosunku do lat ubiegłych nie stwierdzono wzrostu masy drzew zasiedlonych przez kornika drukarza (rys.5). W analizowanym okresie usunięto 2,96tys.m³ zasiedlonego drewna świerkowego, czyli na poziomie roku 2009.

Rysunek 4. Masa drewna pozyskanego w ramach cięć przygodnych w latach 2006-2010

Obecnie największym, potencjalnym zagrożeniem dla drzewostanów Parku są szkody powodowane zmianami warunków meteorologicznych. W każdej chwili można spodziewać się znacznych szkód spowodowanych silnie wiejącymi wiatrami, czy gwałtownymi burzami. Szczególnie narażony na taki rodzaj szkód jest płytko ukorzeniony świerk, ale coraz starsza, mniej sprężysta sosna również może ucierpieć na skutek działania czynników abiotycznych.

Rysunek 5. Zasiedlone drewno świerkowe usunięte w latach 1996-2010

3.1.4.2 Cięcia pielęgnacyjne

Zabiegami pielęgnacyjnymi w 2010 roku objęto powierzchnię 215,73ha, w tym w czyszczeniach późnych – 3,38ha, trzebieżach wczesnych – 31,95ha i trzebieżach późnych – 180,40ha. Zarówno plan powierzchniowy jak i masowy zabiegów został wykonany w 100%. Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych przedstawia tabela nr 1.

Tabela 9 Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych (trzebieży) w 2010 r.

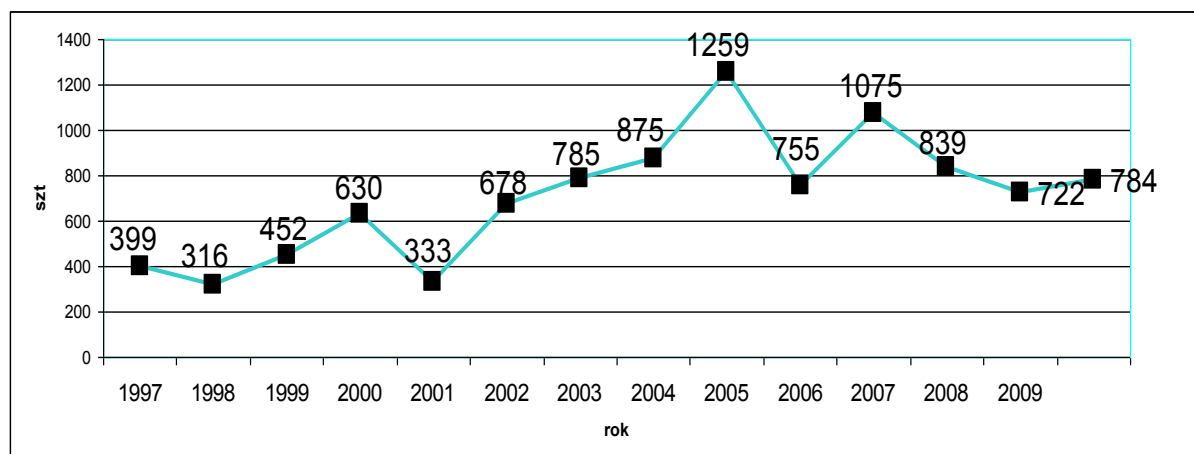
Rodzaj cięć	Plan [tys.m ³]	Wykonanie [tys. m ³]	Procent wykonania planu
Ogółem	4,98	5,01	100%
czyszczenia późne	0,01	0,01	100%
trzebieże wczesne	0,57	0,57	100%
trzebieże późne	4,40	4,43	100%

3.1.4.3 Drzewa pozostawione do naturalnego rozkładu

W 2010 roku zarejestrowano i pozostawiono w lesie 784 sztuki drzew martwych, nie zagrażających sanitarnemu stanowi ekosystemów leśnych.

Łącznie w latach 1997 - 2010 wyznaczono i pozostawiono do naturalnego rozkładu 9902 drzewa stanowiące posusz jałowy (rys.6).

Rysunek 6. Liczba drzew pozostawionych do naturalnego rozkładu w latach 1997-2010

3.1.4.4 Struktura sortymentowa pozyskania

W strukturze pozyskania w 2010 roku, podobnie jak w roku ubiegłym przeważały sortymenty średniowymiarowe (67%). Jest to wynikiem specyfiki prowadzenia zabiegów ochronnych w parkach narodowych. Wykonywane są głównie zabiegi pielęgnacyjne w drzewostanach II-III klasy wieku, w których głównym, pozyskiwanym sortymentem jest drewno klasy S2. Nie zakłada się powierzchni zrębowych, a drewno opałowe i wielkowymiarowe pochodzi przede wszystkim z cięć przygodnych. W ramach tych cięć usunięciu podlegają wyłącznie drzewa chore i uszkodzone, co nie pozostaje bez wpływu na jakość uzyskiwanego

surowca. Drewno wielkowymiarowe pozyskane w ramach takich cięć jest klasyfikowane jako WC0 i WD czyli w najniższych klasach jakości. W Wigierskim Parku Narodowym nie pozyskuje się sortymentów tzw. „cennych”. Szczegółową strukturę sortymentową pozyskania drewna w 2010 roku przedstawia tabela nr 2.

Tabela 10 Struktura sortymentowa pozyskania w 2010 roku

Sortyment	Masa ogółem [m3]
Drewno wielkowymiarowe (W)	3379
Drewno średniowymiarowe użytkowe (S1, S2, S3)	
Drewno średniowymiarowe opałowe (S4)	2782
Drewno małowymiarowe (M)	339
Razem	11158

3.1.4.5 Sprzedaż drewna

W 2010 roku rozchodowi podlegało ogółem 11,18 tys.m³ drewna pochodzącego z pozyskania bieżącego, zapasu z 2009 roku (6m³) i specyfikacji manipulacyjnych (16m³). Szczegółowo strukturę sprzedaży według sortymentów przedstawia tabela „Sprzedaż drewna” – załącznik nr 10a do analizy. Dobra koniunktura na rynku drzewnym i wzrastający popyt na surowiec pozwoliły na sprzedaż całej pozyskanej w 2010 roku masy drewna i uzyskania planowanych przychodów finansowych.

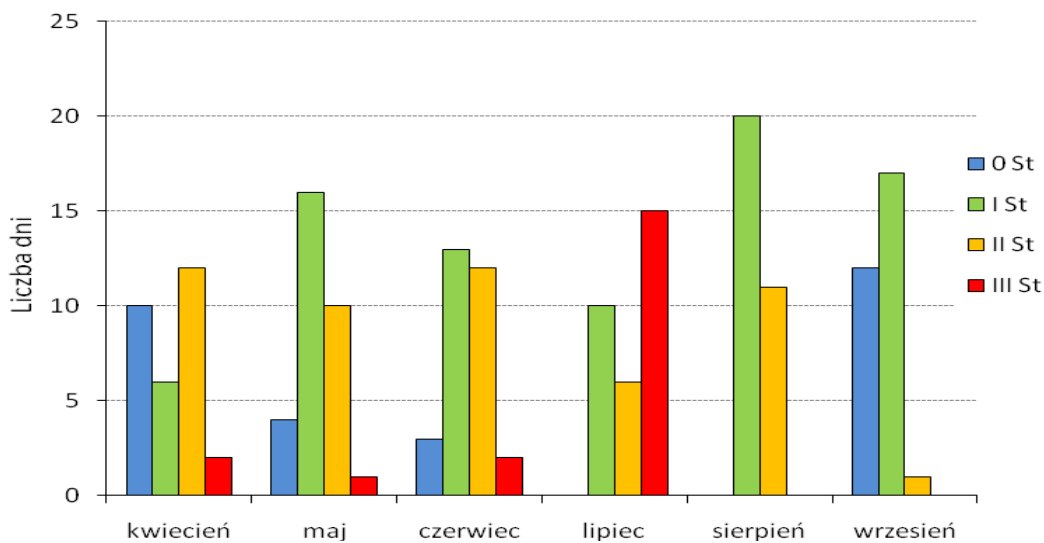
3.1.5 Ochrona przeciwpożarowa

Piotr Pieczyński

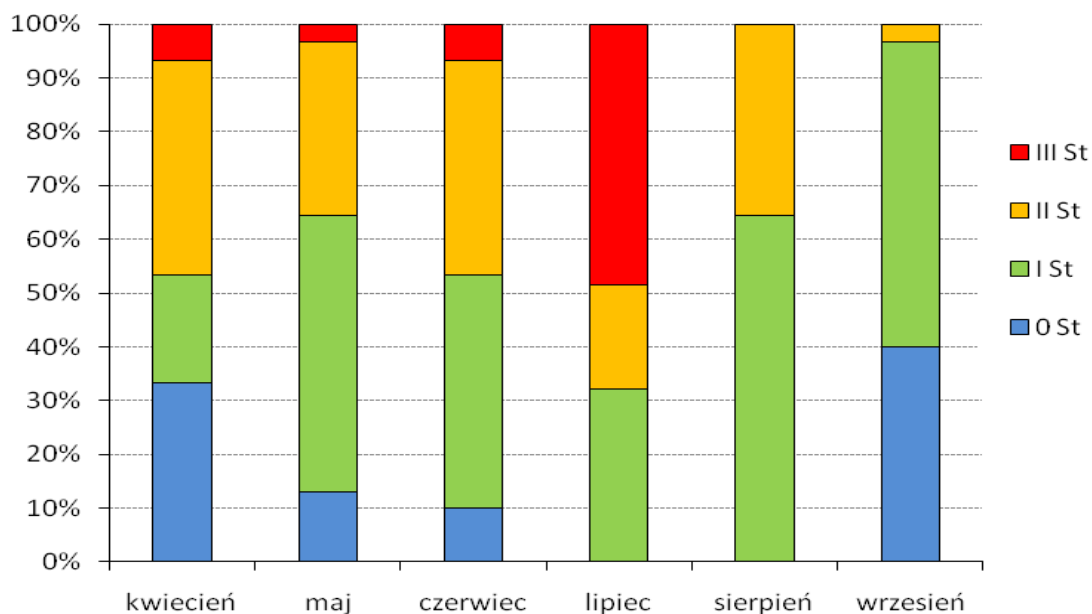
3.1.5.1 Analiza zagrożenia pożarowego w lasach

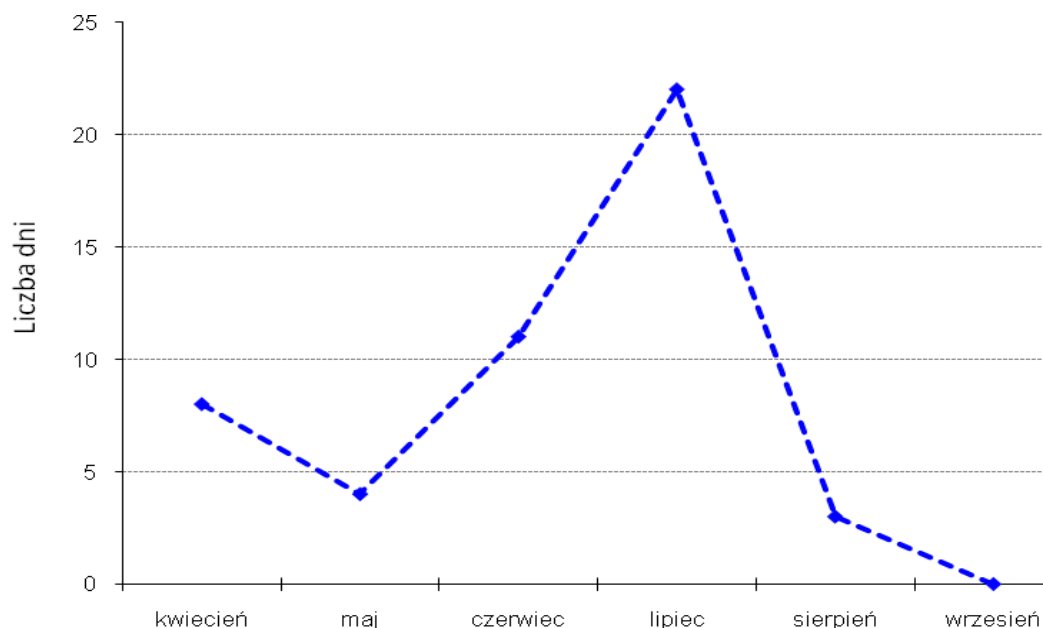
W roku 2010 odnotowano 70 dni z II i III stopniem zagrożenia pożarowego, w tym 18 dni o najwyższym III stopniu zagrożenia. Wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9.00 spadała poniżej 28% 48 razy, natomiast poniżej 10% ani razu. Najniebezpieczniejszym pożarowo miesiącem był lipiec. W tym miesiącu odnotowano 21 dni w II i III stopniu zagrożenia pożarowego i 22 dni z utrzymującą się wilgotnością ściółki poniżej 28%.

Rysunek 7 Liczba dni w stopniach zagrożenia pożarowego w okresie 1.04–31.09.2010 r.

Rysunek 8 Udział liczby dni w stopniach zagrożenia pożarowego w poszczególnych miesiącach w okresie od 1.04–31.09.2010 r.

Rysunek 9 Liczba dni poniżej 28% wilgotności ściółki mierzonej o godz. 9 w okresie 1.04–31.09.2010 r.**3.1.5.2 Realizacja zadań bieżących z ochrony przeciwpożarowej:**

W ramach ochrony przeciwpożarowej w 2010 roku zrealizowano:

- powiększanie prześwitów dróg na odcinku 25,8 km,
- porządkowanie poboczy dróg (usuwanie gałęzi w pasie 30 m od drogi publicznej) na powierzchni 218,90 ha,
- mineralizowanie pasów przeciwpożarowych o długości 0,1 km
- konserwację sprzętu przeciwpożarowego w budynkach (Muzeum Wigier, OEŚ Słupie, wylęgarnia ryb Tartak, baza rybacka w Czerwonym Folwarku, Dyrekcja WPN w Krzywem) oraz w bazach poż. (Krzywe (2), Maćkowa Ruda, Gawarzec, Krusznik).

3.1.5.3 Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat**Tabela 11 Pożary na terenie WPN w latach 2005-2010 odnotowane przez Służby Parku**

Lp	Rok	Charakter pożaru	Pow. [ha]	Przyczyna	Wielkość strat skarbu państwa [zł]	
1	2005	Nie odnotowano pożarów				
2	2006	Powierzchniowy, obszar leśny	0,07	Prawdopodobnie zaproszenie ognia niedopałkiem	-	
3	2006	Powierzchniowy, obszar leśny	0,02	Zaproszenie ognia niedopałkiem	-	
4	2006	Budynek mieszkalny, wł. prywatna	-	Od grilla	-	
5	2007	Powierzchniowy, obszar leśny	0,15	Zaproszenie ognia	-	
6	2008	Podpowierzchniowy, obszar leśny	Zasięg punktowy	Zaproszenie ognia	-	

7	2009	Powierzchniowy, obszar leśny, wł. prywatna	0,50 ha	Zaproszenie ognia	-
8	2009	Pożar traw, wł. prywatna	1 ha	Zaproszenie ognia	
9	2010	Powierzchniowy, obszar leśny, całkowite spalenie uprawy i wieży widokowej nad Dolną Wiatrołużą w O.O. Lipniak	0,38	Prawdopodobnie podpalenie	15 568

3.1.5.4 Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku

Na terenie WPN od 2002 r. działa Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku: patroluje teren, zabezpiecza miejsca zdarzenia do działań ratowniczych, pomaga jednostkom ochrony przeciwpożarowej w prowadzeniu akcji, uczestniczy w działaniach edukacyjnych parku. W okresie zagrożenia pożarowego służba prowadzi dyżury mając w dyspozycji samochód patrolowo -gaśniczy wyposażony w wysokociśnieniowy moduł gaśniczy.

Działania w 2010 r:

prorowadzenie dyżurów w Punkcie Alarmowo – Dyspozycyjnym Parku,

prorowadzenie dyżurów alarmowych na telefon,

prorowadzenie patroli przeciwpożarowych przy utrzymującym się dużym zagrożeniu pożarowym lasu.

Tabela 12 Akcje SOPP w 2010 roku

Data	Godzina rozpoczęcia	Godzina zakończenia	Miejsce działania	Opis działania
14.04.2010	13:15	15:45	O.O. Lipniak, Oddz. 6f, 6d	Lokalizacja, dogaszanie pożaru nad Doliną Wiatrołużą
14.04.2010	16:30	17:30	O.O. Lipniak, Oddz. 6f, 6d	Oględziny miejsca pożaru z KM Policji w Suwałkach
15.04.2010	9:30	11:00	O.O. Lipniak, Oddz. 6f, 6d	Kontrola pożarzyska
04.08.2010	10:00	14:00	Muzeum Wigier	„Bezpieczne wakacje” akcja edukacyjna

3.2 Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych

3.2.1 zabiegi w ekosystemach

Dorota Zaborowska

W 2010 r. powierzchnia gruntów nieleśnych w zarządzie Parku wynosiła 515,3 ha. W porównaniu do roku ubiegłego wzrosła o 22,3 ha z powodu wykupu nieruchomości.

Podział gruntów nieleśnych według kategorii użytkowania przedstawia się następująco:

grunty orne - 206,6 ha
 łąki i pastwiska - 122,0 ha
 nieużytki - 186,7 ha

W ramach ochrony czynnej w 2010 roku wykonano zabiegi polegające na: usuwaniu zakrzaczeń i koszeniu podmokłych łąk na pow. 10,10 ha wraz z usuwaniem biomasy poza powierzchnię. Zabieg wykonuje się w celu przeciwdziałania zarastaniu ekosystemów i utrzymania obecnie istniejących zbiorowisk roślinnych; 2-krotnym koszeniu zarośli trojeści amerykańskiej *Asclepias syriaca* (gatunek obcego pochodzenia) na pow. 0,70 ha, w celu osłabienia siły życiowej i w konsekwencji wyeliminowania z flory WPN-u.

Zabiegi te zostały sfinansowane przez NFOŚiGW .

Grunty rolne o pow. 144,8 ha (44%) były użytkowane rolniczo:
przez pracowników WPN-u w formie dzierżawy – 52,20 ha,
przez miejscowych rolników na podstawie umów dzierżawnych – 115,24 ha,
na potrzeby parku – 29,56 ha.

WPN uprawiał owies, żyto, proso, grykę i łubin. Zabiegi te prowadzi się w celu utrzymania gruntów w odpowiedniej kulturze, zachowania różnorodności biologicznej, zapewnienia materiału siewnego na poletka zaporowe oraz zapobiegania zarastaniu gruntów rolnych przez roślinność drzewiastą i krzewy.

W maju 2010 r. WPN złożył kolejny wniosek do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznanie płatności obszarowej, uzupełniającej oraz z tytułu ONW (obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania) do gruntów rolnych o powierzchni 29,56 ha i otrzymał decyzję w sprawie przyznania tych płatności w kwocie 36.481,49 zł.

3.2.2 Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie

Joanna Górecka

W 2010 roku kontynuowany był projekt pod nazwą „Rodzime rasy zwierząt gospodarskich pomagają zwiększyć dochód rolników z Wigierskiego Parku Narodowego”, finansowany przez Fundację Heifer Project International, koordynowany przez Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski, przy współpracy parku. W 2010 roku w ramach tego projektu kontynuowane było przekazywanie zwierząt rasy konik polski lub krowa polska czerwona urodzonych w gospodarstwach na terenie parku i w otulinie do kolejnych gospodarstw. Ponadto realizując działania wynikające z zakończonego już projektu „Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie na terenie WPN” park wraz ze Stowarzyszeniem KSOP ZPP również koordynował przekazania zwierząt rodzimych ras.

Od lutego wraz ze Stowarzyszeniem KSOPZPP realizowany był projekt „Warzywa i zioła w kuchni suwalskiej” (wyróżnienie w konkursie Fundacji Wspomagania Wsi i dotacja) oraz w projekcie Ochrona bioróżnorodności na Podlasiu – kontynuacja projektu warzywnego. Projekty polegają na uprawie w przydomowych ogrodach mieszkańców parku lokalnych odmian warzyw i tradycyjnie uprawianych ziół. Uczestnicy brali udział w szkoleniach (ochrona różnorodności biologicznej warzyw, lokalne odmiany) i warsztatach (kulinarne, aranżacji z suchych roślin).

3.3 Ochrona ekosystemów wodnych

Michał Osewski

W 2010 r. w wybranych ekosystemach wodnych parku kontynuowano program ochrony zespołów ryb i raków. Zabiegi ochronne wykonywano w jeziorach Wigry, Pierty, Mulaczysko, Leszczewek, Omułówek, Krusznik, Białe Wigierskie, Długie Wigierskie, Muliczne, Gałęziste, Czarne k. Gawrych Rudy, Samle Duże i Małe, o łącznej powierzchni 2634,04 ha. Polegały one na:

- I. zarybieniach wód gatunkami:
 - zagrożonymi skutkami eutrofizacji wód (sielawa, sieja),
 - drapieżnymi (szczupak), w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji,
- II. odłowach rybacko-wędkarskich, w tym:
 1. odłowach regulacyjnych:
 - ryb o krótkim cyklu życiowym, w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa),
 - ryb karpiowatych (płóć, leszcz), w celu monitorowania ich liczebności,
 - ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz);
 - odłowach tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei, szczupaka),
 - odłowach wędkarskich,
 - odłowach kontrolnych raków,
 - odłowach kontrolnych ryb,
- III. lokalnym wykaszaniu trzcinowisk w celu poprawy warunków tarliskowych dla ryb oraz polepszenia warunków sanitarnych w strefie brzegowej;
- IV. obserwacji stanu zdrowotnego ryb.

3.3.1 Zarybienia

W 2010 r. dokonano zarybień jezior: Wigry, Pierty, Mulaczysko, Leszczewek, Krusznik, Omułówek. Łącznie zarybiono 2416,67 ha jezior. Ilości materiału zarybieniowego z podziałem na gatunki i ich sortymenty wielkościowe wprowadzone do wybranych wód parku zawarte są w załączniku nr 13.

Wpuszczony do jezior parku wylęg sielawy, siei oraz szczupaka w całości pochodził z wylęgarni ryb WPN. Z własnych tarlaków wyhodowano 43 320 000 szt. wylęgu sielawy (z czego 2 760 000 szt. za kwotę 11 040,00 zł. sprzedano rybackim użytkownikom jezior), 180 000 szt. wylęgu siei oraz 915 000 szt. wylęgu szczupaka. W ramach wykonywanych usług wylęgarnicznych, z których korzystało w sezonie 2009/2010 dziewięciu rybackich użytkowników jezior, uzyskano dodatkowo 3 400 000 szt. wylęgu sielawy, 60 000 szt. wylęgu siei oraz 4512000 szt. wylęgu szczupaka. Za inkubację ikry sielawy i siei WPN uzyskał kwotę 7 400 zł., za inkubację ikry szczupaka przejął 2 256 000 szt. uzyskanego wylęgu, którym zostały zarybione jeziora WPN.

3.3.2 Odłowy

1. **Odłowy** wykonywano w jeziorze Wigry (powierzchnia 2098,66 ha) przy wykorzystaniu rybackiego sprzętu biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe, okoniowo-płociowe, leszczowe) oraz biernego klatkowego (mieroże). Ogółem (odłowy regulacyjne i odłowy

tarlaków) odłowiono 26 374 kg ryb. Dane dotyczące struktury odłowów zawarte są w załączniku nr 13.

2. **Odłowy tarlaków.** W kwietniu przeprowadzono na jeziorze Wigry odłowy tarlaków szczupaka, w listopadzie odłowy tarlaków sielawy i siei. Odłowiono i pozyskano następujące ilości tarlaków (w kg) i zapłodnionej ikry (w litrach):

- szczupaka – 643 kg / 43,5 l,
- sielawy – 3341 kg / 246,5 l,
- siei – 6 kg / 0 l.

Z ikry szczupaka wyhodowano 915 000 szt. wylęgu żerującego, który wpuszczono do parkowych jezior.

Ikra sielawy i siei jest inkubowana w wylęgarni ryb WPN, a wylęganie narybku nastąpi w kwietniu 2011 r. W wylęgarni zgromadzono także 46,75 litra zapłodnionej ikry sielawy oraz 1 litr ikry siei, którą dostarczyły 3 spółki rybackie z poza terenu parku.

3. **Odłowy wędkarskie.** Presja wędkarska w roku 2010 była zdecydowanie mniejsza niż w roku 2009. W 2010 roku sprzedano **3773** licencji wędkarskich. Liczby sprzedanych licencji z podziałem na poszczególne kategorie przedstawiały się następująco:

licencje roczne	- 116;
licencje półroczne	- 122;
miesięczne	- 17;
licencje dwutygodniowe	- 31;
licencje tygodniowe	- 87;
licencje dzienne	- 3400;

4. **Odłowy kontrolne raków.** W 2010 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego przy współpracy z parkiem przeprowadził odłowy kontrolne raków w następujących jeziorach: Wigry, Białe Wigierskie, Długie Wigierskie, Muliczne, Gałęziste. We wszystkich zbiornikach zaobserwowano wzrost liczebność raka przegowatego.

5. **Odłowy kontrolne ryb.** W 2010 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego przy współpracy z parkiem przeprowadził odłowy kontrolne ryb w następujących jeziorach: Czarne k. Gawrych Rudy, Gałęziste, Samle Duże i Małe. W odłowach wystąpiły typowe dla tych zbiorników gatunki, ale w jeziorach Samle Duże i Małe stwierdzono występowanie różanki *Rhodeus sericeus* – gatunku ściśle chronionego oraz „naturowego” z załącznika II dyrektywy siedliskowej. Zebrane materiały zostaną wykorzystane do opracowania planu ochrony tych ekosystemów.

6. **Ochrona tarlisk – zimowe koszenie roślinności.** W okresie zlodzenia wykonano na jez. Wigry (zatoka Zadworze oraz płoś Północne) koszenie roślinności wynurzonej (trzciniowisk), w celu poprawy warunków tarliskowych dla ryb oraz polepszenia warunków sanitarnych w strefie przybrzeżnej. Wykoszono łącznie 21 ha. trzciniowisk stosując zasadę naprzemiennego koszenia i pozostawiania brzegu w stanie nienaruszonym na podobnej długości co odcinki wykoszone.

3.3.3 Stan zdrowotny ryb, śnięcia, zagrożenia

W 2010 r. nie wystąpiły w żadnym z jezior WPN-u zjawiska wywołujące masową śmiertelność ryb (przyduchy, epizooocje). Podobnie jak w latach ubiegłych obserwowano silnie negatywny wpływ kormorana czarnego na liczebność ichtiofauny. Na podstawie dwuletnich badań (2009-2010) biomasę ryb wyjedzonych w tym okresie przez kormorany z parkowych jezior (głównie z jez. Wigry) określono na 199 974 kg. Największy udział w biomasie ofiar miała płoć – 33,3 % masy pokarmu, dalsze miejsca zajmowały: okoń – 30,8 % i sielawa – 10,7 %.

3.4 Ochrona gatunków roślin i zwierząt

3.4.1 Czynna ochrona roślin

Maciej Romański

W ramach ochrony zagrożonych gatunków roślin kontynuowano badania dotyczące oceny efektu ekologicznego projektu związanego z czynną ochroną storczyków. Głównym celem rozpoczętego w 2003 roku projektu była ochrona dwóch zagrożonych gatunków storczyków umieszczonych w “Polskiej czerwonej księdze roślin naczyniowych” oraz na “Liście roślin wymierających i zagrożonych w Polsce” – miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowatej *Neottianthe cucullata*. Po kilkadziesiąt osobników z obu gatunków storczyków przeniesionych zostało w roku 2003. z macierzystych stanowisk (znad Rospudy i Kanału Augustowskiego) na stanowiska zastępcze wytypowane w granicach parku. W 2010 roku kontynuowano monitoring stanowisk zastępczych obydwu gatunków. W przypadku *Herminium monorchis* jego obecność, w 2010 roku, stwierdzono tylko na jednym ze stanowisk zastępczych (stanowisko w dominie Wiatrołuży). Na stanowisku tym posadzone były 4 kępy. W 2010 roku tylko na 2 z nich zaobserwowano okazy tego gatunku – w jednej z kęp udało się stwierdzić obecność 21 okazów w tym jednego kwitnącego, natomiast w drugiej 16 okazów z czego 9 kwitnących, Istotne jest iż po raz pierwszy zaobserwowano 9 okazów (z czego 4 generatywne) poza macierzystą powierzchnią. Daje to nadzieję na aklimatyzację miodokwiatu krzyżowego na tym stanowisku. Losy kolejnych dwóch kęp z tego stanowiska są niepewne – brak okazów w 2010 roku może być tylko przejściową fluktuacją, albo oznaką zamierania kępy. Brak okazów na stanowisku zastępczym na Jurkowym Rogu, może mieć związek z bardzo wysokim poziomem wody, utrzymującym się na torfowisku od 2009 roku. W przypadku drugiego gatunku – *Neottianthe cucullata* do 2010 roku dotrwały okazy na 3 stanowiskach zastępczych, jednak tylko jedno z nich rokuje nadzieję na aklimatyzację. Na stanowisko o kodzie KA z dwu wysadzonych ramek przetrwała jedna, z jednym tylko okazem wegetatywnym. Stanowisko to zostało zniszczone przez bardzo silne spływy wody deszczowej, które wypłukały kilka osobników i mimo poszukiwań, nie udało się ich odszukać. Na stanowisku o kodzie MU z dwu ramek, również tylko w jednej z nich zaobserwowano 3 okazy wegetatywne, z czego 2 poza ramką – są to siewki. Stanowisko to jednak, mimo obecności siewek, nie rokuje nadziei na przetrwanie. Największe szanse na sukces wydają się być związane ze stanowiskiem o kodzie WY w okolicach jeziora Wygorzele. Na stanowisku tym do 2010 roku dotrwały okazy związane z 2 ramkami (z 5 wysadzonych). Jednak w ich otoczeniu stwierdzono bardzo liczne siewki i okazy młodociane, co daje nadzieję na sukces.

Kontynuowano także obserwacje efektu ekologicznego wykaszania torfowiska na półwyspie Łapa – jedyne stanowiska gnidosza królewskiego *Pedicularis sceptrum-carolinum*. Na stanowisku tym bezpośrednio po wykonaniu zabiegów ochronnych stwierdzono obecność 12 osobników tego gatunku. Z nieznanymi przyczynami od roku 2008 do 2010 jednak nie zaobserwowano żadnego kwitnącego okazu, co jest bardzo niepokojące. Nie można jednoznacznie stwierdzić czy i ile okazów tego gatunku przetrwało. Okazy nie kwitnące, są bardzo trudne do odzyskania. Możliwe jest iż nie kwitnące okazy są nadal obecne w tym miejscu, podobnie jak to miało miejsce przed rozpoczęciem wykaszania.

Kontynuowano również poszukiwania stanowisk gatunków roślin podlegających ochronie prawnej oraz wpisanych do czerwonej księgi i na czerwoną listę ze szczególnym uwzględnieniem gatunków z załącznika II dyrektywy siedliskowej. W wyniku prowadzonych poszukiwań zlokalizowano między innymi nowe stanowiska rzepika szczeciniastego *Agrimonia*

pilosa, oraz innych cennych gatunków. Przy udziale dr L. Bernackiego potwierdzono również występowanie na drugim stanowisku w WPN stoplamka bałtyckiego *Dactylorhiza baltica*.

W ramach prowadzonego monitoringu stanowisk wątlaka błotnego *Hammarbya paludosa*, po raz pierwszy od kilkunastu lat zaobserwowano 7 egzemplarzy tego gatunku na historycznym stanowisku nad Sucharem I. Ostatni raz jeden okaz był tam zaobserwowany w latach 90-tych ubiegłego wieku, znane też były obserwacje tego gatunku w tym miejscu sprzed II wojny światowej. Od ostatniej obserwacji tego gatunku, mimo corocznych poszukiwań, nie udało się go odnaleźć nad Sucharem I.

W 2010 roku rozpoczęto również gromadzić informacje o występowaniu chronionych i zagrożonych gatunków mszaków. Udało się potwierdzić występowanie na kilku stanowiskach, znanego wyłącznie z literatury, roztorfka nagiego *Odontoschisma denudatum*. Znaleziono również nowe stanowisko, bardzo rzadkiego w tej części Polski, glewika polnego *Anthoceros agrestis*. Znaleziono również liczne, nowe stanowiska wpisanej na czerwoną listę nowelii krzywolistnej *Nowellia curvifolia*, oraz wymierającego w Polsce błotniszka wełnistego *Helodium blandowii* a także gatunku z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej haczykowca błyszczącego *Hamatocaulis vernicosus*. Znaleziono również 2 nowe gatunki wątrobowców, wcześniej nie podawane z terenu parku – *Riccardia multifida* oraz *Plagiochila porelloides*.

3.4.2 Ochrona stanowisk zwierząt zagrożonych wyginięciem

Marek Jeromin

Na terenie parku wyznaczone są trzy strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Wszystkie dotyczą bielika (*Haliaeetus albicilla*). W 2010 roku 1 para bielików wyprowadziła jedno młode, w pozostałych gniazdach nie było sukcesu lęgowego.

3.4.3 Monitoring liczebności kolonii kormorana nad jeziorem Długim

Marek Jeromin

Obserwacje mające na celu uzyskanie informacji o liczebności kolonii kormorana nad jeziorem Długim prowadzone były w latach 2009 i 2010. Liczenie prowadzone było z pomostu na jeziorze Długim, rano, około wschodu słońca. Kormorany zasiedlały drzewa o różnym stopniu ulistnienia, w odległości od około 100 do około 400 metrów od miejsca obserwacji. W trakcie liczenia część ptaków przemieszczała się, co powodowało dodatkowe utrudnienie przy ustaleniu faktycznej ich liczby. Prace prowadzone były w miesiącach letnich. W oparciu o zebrane dane, liczba ptaków wahała się od około 850 pod koniec sierpnia 2009 do około 920 w tym samym okresie w roku 2010. Są to dane maksymalne, a biorąc pod uwagę utrudnienia przy liczeniu należy według mojej oceny wyniki te podwyższyć o minimum 10%.

3.4.4 Ochrona płazów

Aleksandra Mackiewicz

Od kilku lat prowadzona jest akcja ochrony płazów w czasie ich wędrówek do miejsc rozrodu. 2 kwietnia 2010 pracownicy Pracowni Naukowo-Edukacyjnej rozstawili płotki dla żab, na długości około stu metrów, przy drodze do miejscowości Wiatrołuża. Młodzież z Zespołu

Szkół w Kaletniku codziennie dokonywała przeglądu zawartości wiader przy zainstalowanych płotkach. W przypadku znalezienia płazów w wiaderkach, zwierzęta były przenoszone na drugą stronę drogi. Po dwóch tygodniach, gdy płazy przestały się przemieszczać, płotki zostały usunięte. W sumie młodzież przeniosła 29 ropuch, 202 żaby wodne i 375 żab brunatnych.

3.4.5 Obserwacje ptaków na jeziorze Wigry w 2010 r.

Dorota i Jerzy Zawadzcy

Tabela 13 Monitoring ptaków Wigier w 2010 r.

Wyniki inwentaryzacji ptaków na jeziorze Wigry (w ramach badań Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków PLB 200002 Puszcza Augustowska w roku 2010)

Objaśnienia: p – para, os – osobnik, m – samiec, f – samica

	Gatunek	Nr stanowiska	Status	Liczebność	Miejsce obserwacji
1.	bąk	196	L	1m	j. Wigry
	bąk	249	L	1m	zat. Słupiańska
	bąk	272	L	1m	Wigry
	bąk	286	L	1p	Wigry PN
	bąk	304	L	1m	Wigry PN
	bąk	342	L	1p	Wigry
	bąk	349	L	1m	Wigry
	bąk	353	L	1m	Wigry
	bąk	369	L	1m	Wigry
	bąk	382	L	1m	Wigry/Krusznik
2.	bielaczek	378	N	5 os.	Wigry/Bryzgiel
3.	błotniak stawowy	83	L	1m	Wigry PN
	błotniak stawowy	252	L	1p	zat. Słupiańska
	błotniak stawowy	288	L	1p	Wigry PN
	błotniak stawowy	312	L	1p	Wigry PN
	błotniak stawowy	354	L	1p	Wigry
	błotniak stawowy	358	L	1p	Wigry
4.	brodziec piskliwy	245	Lp	1p	zatoka Wigierki
	5.	brzęczka	81	L	1p
brzęczka		250	L	1p	zat. Słupiańska
brzęczka		258	L	1p	wyspa
brzęczka		276	L	1p	płw. Wigry
brzęczka		301	L	10p	Wigry PN
brzęczka		302	L	10p	Wigry PN
brzęczka		352	L	3p	Wigry
brzęczka		377	L	5p	Wigry/Bryzgiel
6.	czapla biała	350	N	4 os.	Wigry
	czapla biała	376	N	1p	Wigry/Bryzgiel
7.	czapla siwa	240	N	1 os.	zatoka Wigierki
	czapla siwa	246	N	1 os.	zatoka Wigierki
	czapla siwa	248	N	1 os.	zatoka Wigierki
	czapla siwa	318	N	1 os.	Wigry PN
8.	dziwonia	386	L	1p	Wigry/Krusznik

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2010 ROKU

9.	gągoł	236	L	4p	zatoka Wigierki
	gągoł	343	N	40 os.	Wigry
	gągoł	351	N	50 os.	Wigry
	gągoł	357	L	20 p	Wigry
	gągoł	359	N	20 os.	Wigry
	gągoł	406	L	1p	Wigry
	gągoł	465	L	1p	j. Wigry
10	kania czarna	347	L	1p	Wigry/J. Białe
11	kokoszka	273	L	1p	Wigry PN
	kokoszka	299	L	1p	Wigry PN
	kokoszka	300	L	1p	Wigry PN
	kokoszka	325	L	1p	Wigry PN
	kokoszka	355	L	1p	Wigry
	kokoszka	368	L	1p.	Wigry
	kokoszka	373	L	1p	Wigry/Bryzgiel
	kokoszka	375	L	1p	Wigry/Bryzgiel
12	kormoran	362	N	1000 os.	Wigry
13	krzyżówka	80	L	20 os.	Wigry PN
	krzyżówka	242	N	20 os.	zatoka Wigierki
	krzyżówka	287	N	20 os.	Wigry PN
14	łabędź krzykliwy	385	N	1os.	Wigry/Krusznik
15	łabędź niemy	76	L	1p	Wigry PN
	łabędź niemy	251	L	1p	zat. Słupiańska
	łabędź niemy	256	L	1p	zatoka Wigierki
	łabędź niemy	285	L	1p	Wigry PN
	łabędź niemy	319	N	2os.	Wigry PN
	łabędź niemy	366	N	30 os.	Wigry
16	łyśka	78	L	50p	Wigry PN
	łyśka	361	L	2000 p	Wigry
17	mewa pospolita	314	N	10 os.	Wigry PN
18	nurogęs	241	L	1p	zatoka Wigierki
	nurogęs	253	L	3p	zat. Słupiańska
	nurogęs	277	L	1p	Postaw
	nurogęs	284	L	1p	Wigry PN
	nurogęs	313	L	10 os.	Wigry PN
	nurogęs	356	L	18 p	Wigry
19	perkoz dwuczuby	77	L	10p	Wigry PN
	perkoz dwuczuby	238	L	5p	zatoka Wigierki
	perkoz dwuczuby	303	L	ok. 200 p	Wigry
	perkoz dwuczuby	363	L	50 p	Wigry
20	perkozek	254	L	2p	zat. Słupiańska
	perkozek	365	L	3p	Wigry
	perkozek	372	L	1p	Wigry/Bryzgiel
21	rybitwa białoskrzydła	380	N	4 os.	Wigry/Bryzgiel
22	rybitwa rzeczna	316	N	30 os.	Wigry PN
23	samotnik	360	L	1p	Wigry
	samotnik	405	L	1p	Wigry
24	śmieszka	75	L	20os.	Wigry PN
	śmieszka	243	N	20 os.	zatoka Wigierki
	śmieszka	315	N	30 os.	Wigry PN
	śmieszka	364	N	30 os.	Wigry

	śmieszka	371	N	50 os.	Wigry/Bryzgiel
25	trzciniak	259	L	20p	Wigry
	trzciniak	311	L	20 p	Wigry PN
	trzciniak	345	L	50p	Wigry
	trzciniak	384	L	50p	Wigry/Krusznik
26	trzmiełojad	82	K	1os.	Wigry PN
	trzmiełojad	257	L	1p	wyspa
27	wąsatka	374	L	3p	Wigry/Bryzgiel
	wąsatka	379	L	2p	Wigry/Bryzgiel
28	wodnik	367	L	1p	Wigry
	wodnik	383	L	1p	Wigry/Krusznik
29	zausznik	79	L	1juv.	Wigry PN
30	zimirdek	235	L	1p	zatoka Wigierki
	zimirdek	247	L	1p	zatoka Wigierki

3.4.6 Opieka nad chorymi i rannymi zwierzętami

Wojciech Misiukiewicz

Ośrodek rehabilitacji zwierząt został wybudowany w 1999 roku z pomocą finansową Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wigierski Park Narodowy otrzymał dofinansowanie w ramach wniosku „Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku Narodowego” (Umowa nr 310/99/Wn-50/OP-WK z dnia 26.08.1999 r.). Ośrodek rehabilitacji zwierząt funkcjonuje w oparciu o decyzję Ministerstwa Środowiska (DOPog-4201-04-4S-8/04/jr) z dnia 31.08.2004r.

Schronisko zlokalizowane jest w województwie podlaskim, na terenie Gminy Giby, w miejscowości Maćkowa Ruda 57, 16-503 Krasnopol. Placówka działa w oparciu o Zarządzenie nr 17/2010 Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 15 listopada 2010r. Zabiegi weterynaryjne dokonywane są przez lekarzy weterynarii Lecznicy Weterynaryjnej „Vita-Wet” (ul. Utrata 9, 16-400 Suwałki). Współpraca WPN z lekarzami weterynarii odbywa się zazwyczaj na zasadzie wolontariatu, jak również część zabiegów finansowana jest z kasy parku. Utylizację zwłok padłych zwierząt przeprowadza firma STRUGA S.A. (ul. Kościuszki, 19-400 Olecko).

W tabeli 14 przedstawiono wykaz zwierząt, które trafiły w roku 2010 do ośrodka rehabilitacji w Maćkowej Rudzie, z czego 38 to ptaki a 4 to ssaki. Wśród ptaków przeważały bociany białe (15 osobników), pozostałe to 4 myszolowy, 2 kobuzy, sowa uszata, oraz drobne ptaki śpiewające. Większość zwierząt po opatrzeniu i rekonwalescencji została wypuszczona na wolność (9 zwierząt padło).

Tabela 14 Ewidencja zwierząt przetrzymywanych w ośrodku rehabilitacji zwierząt w Maćkowej Rudzie w 2010 r

GATUNEK	HISTORIA PRZYJĘCIA	STAN ZWIERZĘCIA	WYPUSZCZENIE PRZEKAZANIE
Myszolów zwyczajny (Buteo buteo)	Zgłoszony przez Straż Leśną N-ctwa Głęboki Bród 11.02.2010	Dorosły osobnik uderzył w linię energetyczną	Wypuszczony 10.03.2010
Sikora bogatka (Parus major)	Zgłoszona w dniu 18.02.2010	Oslabiony ptak znaleziony na balkonie. Podano glukozę	Ptak wypuszczony 24.02.2010
Łabędź niemy (Cygnum olor)	Znaleziony przez pracowników WPN przy miejskim wysypisku śmieci w Sobolewie 19.03.2010		Ptak wypuszczony na rz. Czarną Hańczę w Sobolewie 19.03.2010

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2010 ROKU

GATUNEK	HISTORIA PRZYJĘCIA	STAN ZWIERZĘCIA	WYPUSZCZENIE PRZEKAZANIE
Gil (Pyrrhula pyrrhula)	Zgłoszony przez leśniczego O.O. Krzywe dnia 09.04.2010	Ptak odebrany psu	Ptak padł 10.04.2010
Myszołów zwyczajny (Buteo buteo)	Zgłoszony i przywieziony przez pracownika WPN – Zdzisława Huszczę dnia 11.04.2010	Ptak odebrany psu. Złamana noga i lewe skrzydło	Ptak uśpiony 12.04.2010
Paszkot (Turdus viscivorus)	Zgłoszony przez Dom Pracy Twórczej w Wigrach 04.05.2010	Młody osobnik przebywał na balkonie	Ptak wypuszczony 28.05.2010
Wróbel – 2 osobnik (Passer domesticus)	Zgłoszony przez Dom Pracy Twórczej w Wigrach 10.05.2010	Młode ptaki wypadły z gniazda	Ptaki wypuszczone 30.05.2010
Szapka (Sturnus vulgaris)	Zgłoszony przez mieszkańca Sejn dnia 21.05.2010	Młody ptak wypadł z gniazda	Ptak wypuszczony na wolność 06.06.2010
Bóbr (Castor fiber)	Zgłoszony przez mieszkańca Mikołajewo 24.05.2010	Potrącony przez samochód	Zwierze uśpione 24.05.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez mieszkankę Sejn 24.05.2010		Ptak odleciał z woliery 16.06.2010
Kawka (Coloeus monedula)	Zgłoszona przez lekarza weterynarii z Suwałk, 28.05.2010	Młody osobnik wypadł z gniazda	Ptak odleciał z woliery 07.06.2010
Sarna koza (Capreolus capreolus)	Zgłoszona przez nadleśnictwo Głęboki Bród 02.06.2010	Zwierzę potrącone przez samochód	Zwierzę padło 03.06.2010
Paszkot	Zgłoszony przez sekretariat WPN dnia 08.06.2010	Młode osobniki przyniesione przez turystów	Ptaki odleciały z woliery 18.06.2010
Kawka – 2 osobniki Coloeus monedula)	Zgłoszona przez lekarza weterynarii z Suwałk 08.06.2010	Młode ptaki wypadły z gniazda	Ptaki odleciały z woliery 13.06.2010
Kwiczół (Turdus pilaris)	Zgłoszony przez Straż WPN 10.06.2010	Przywiezione przez turystów do dyrekcji parku	Ptaki odleciały z woliery 08.07.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez Straż Pożarną Sejny w dniu 13.06.2010	Dorosły ptak zaplątany w sznurek od snopowiązałki	Sznurki usunięto, ptak wypuszczony 14.06.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez Straż Pożarną Sejny w dniu 18.06.2010	Młody osobnik wyrzucony przez rodziców z gniazda	Ptaki odleciały z woliery 23.07.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez Straż Pożarną Sejny dnia 21.06.2010	Młody osobnik, połamane nogi	Ptak uśpiony 22.06.2010
Myszołów zwyczajny (Buteo buteo)	Zgłoszony przez Straż Pożarną Filipów w dniu 04.07.2010	Młody osobnik wypadł z gniazda	Ptak odleciał z woliery 15.08.2010
Bocian biały – 3 osobniki (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez Straż Pożarną Sejny w dniu 06.07.2010	Ptaki pochodzące z gniazda zniszczonego przez wiatr	Ptak odleciał z woliery 14.08.2010
Jerzyk (Apus apus)	Zgłoszona przez lekarza weterynarii 09.07.2010	Młody osobnik wypadł z gniazda	Ptak odleciał z woliery 14.08.2010
Jerzyk (Apus apus)	Zgłoszony przez pracowników Muzeum Wigier dnia 10.07.2010	Młody ptak odebrany kotu	Ptak odleciał z woliery 11.07.2010
Rybitwa (Sterna sp.)	Zgłoszona przez mieszkankę Sejn 10.07.2010	Ptak uderzył w okno budynku	Ptak wypuszczony 23.07.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez mieszkańca wsi Żłobin 21.07.2010	Młody osobnik wypadł z gniazda	Ptak odleciał z woliery 26.09.2010
Bocian biały (2 os.) (Ciconia ciconia)	Zgłoszone przez Straż Pożarną Sejny 22.07.2010	Młode osobniki wypadły z gniazda	Ptaki odleciały z woliery 26.09.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez mieszkańca Bryzga 23.07.2010	Młode osobniki wypadły z gniazda	Ptak odleciał z woliery 19.10.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszone przez Straż Pożarną Sejny w dniu 05.08.2010	Złamana noga i prawe skrzydło	Ptak uśpiony 05.08.2010
Kobuz (Falco subbuteo)	Zgłoszony przez leśniczego O.O.	Młode osobniki wypadły z gniazda	Ptak wypuszczony na

GATUNEK	HISTORIA PRZYJĘCIA	STAN ZWIERZĘCIA	WYPUSZCZENIE PRZEKAZANIE
	Krzywe WPN w 09.08.2010		terenie O.O. Lipowe 18.10.2010
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszony przez mieszkańca wsi Krasne w dniu 11.08.2010	Młode osobniki wypadły z gniazda	
Bocian biały (Ciconia ciconia)	Zgłoszone przez Straż Pożarną Sejny w dniu 11.08.2010	Złamane nogi, uderzył, uderzył w linie wysokiego napięcia	Ptaka uśpiony 12.08.2010
Kobuz (Falco subbuteo)	Zgłoszony przez podleśniczego O.O. Lipniak 12.08.2010	Młody ptak polując na terenie gospodarstwa rolnego na drób zaplatał się w siatkę ogrodzeniową	Ptaka wypuszczony 17.08.2010
Sarna - kozłak	Zgłoszona przez mieszkańca Mikołajewa 23.08.2010	Kozłak odebrany dla lisa. Uszkodzona szczęka zszyta przez lek. wet. Vita-Wet w Suwałkach	Zwierzę padło, zwłoki przekazano do Vita-Wet w Suwałkach 25.08.2010
Myszołów (Buteo buteo)	Zgłoszony przez mieszkańca wsi Jezioroki 01.09.2010	Ptaka uderzył w linię energetyczną Podano glukozę	Ptaka wypuszczony 07.09.2010
Sowa uszata (Asio otus)	Zgłoszony przez mieszkańca Suwałk 10.10.2010	Młody osobnik spacerujący po drodze wsi Sobolewo	Wypuszczony w O.O. Lipowe 19.10.2010
Gołąb domowy	Zgłoszony i przywieziony przez Straż Pożarną WPN 27.10.2010	Młody osobnik przebywał na balkonie	Pozostaje w osadzie WPN w Maćkowie Rudzie
Jenot	Zgłoszony przez mieszkańca wsi Maćkowa Ruda 7.11.2010	Młody osobnik z podejrzeniem choroby (parch) przebywał na posesji	Jenot odstrzelony 07.11.2010

3.5 Działalność edukacyjna

Katarzyna Łukowska

Działania edukacyjne w 2010 były prowadzone w oparciu o „Plan działalności edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego na rok 2010 i objęły następujące działania:

1. Zajęcia edukacyjne:

W 2010 zajęcia edukacyjne prowadzone były w ciągu całego roku w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego w Krzywem, a na ścieżkach edukacyjnych oraz w Ośrodku Edukacji Środowiskowej w okresie od kwietnia do połowy października. Łącznie wzięło w nich udział około 1977 uczestników.

W tym roku w ramach warsztatów przyrodniczo-kulturowych kontynuowano cykl zajęć „Spotkania z Wigierkiem”. Przeprowadzono je w szkołach lub w siedzibie WPN w miesiącach styczniu, marcu, czerwcu, wrześniu, październiku i grudniu. W lutym w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego odbyły się zajęcia pt „Zimowa Akademia Przyrody”. Uczestniczyło w niej dziennie 30 dzieci z terenu parku.

W dniach 23.03-25.03.2010 w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego w Krzywem odbywały się warsztaty rzeźbiarskie pt. „Uczymy się sztuki rzeźbienia”. W warsztatach uczestniczyła młodzież gimnazjalna z okolicznych szkół: z Zespołu Szkół w Kaletniku, z Zespołu Szkół w Płocicznie-Tartak i z Zespołu Szkół w Starym Folwarku. Łącznie uczestniczyło 23 uczniów wraz z opiekunami.

W czerwcu w siedzibie WPN-u w Krzywem zorganizowano warsztaty dla 20-tu nauczycieli. Celem warsztatów była prezentacja przyrody parku, oferty edukacyjnej i turystycznej, ale przede wszystkim zachęcenie do stosowania aktywizujących metod dydaktycznych podczas lekcji przyrody, biologii, geografii i prowadzenia zajęć w terenie.

Spotkanie było też doskonałą okazją do wymiany doświadczeń między nauczycielami a pracownikami parku zajmującymi się edukacją ekologiczną.

W sierpniu w Ośrodku Edukacji Środowiskowej na Słupiu odbywały się warsztaty Letniej Akademii Przyrody, w których udział wzięły dzieci i ich opiekunowie, mieszkańcy Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalszczyźnie oraz turyści. Wzięło w niej udział 30 osób.

W grudniu Wigierski Park Narodowy zorganizował warsztaty świąteczne z cyklu „Spotkania z Wigierkiem”. Wzięły w nich udział 90-ciuo dzieci ze szkół z terenu WPN. Spotkania odbyły się w Szkołach Podstawowych w Mikołajewie i Maćkowej Rudzie, w Zespołach Szkół w Starym Folwarku i Płocicznie – Tartak. Tematem tegorocznych spotkań świątecznych było wykonanie z papierowych toreb ekologicznych opakowań na prezenty świąteczne.

2. Imprezy, akcje:

Dzień Ziemi w WPN

W kwietniu został zorganizowany Dzień Ziemi. Przebiegał on pod hasłem poznawania Wigierskiego Parku Narodowego. Odbyła się gra terenowa „Ścieżkami WPN”, gdzie w grupach realizowane były różnorodne zadania praktyczne i teoretyczne. Dwie grupy za zadanie miały zebranie śmieci na ścieżkach edukacyjnych „Las” i „Suchary” oraz na terenie przy plaży w Krzywem. Na zakończenie odbyło się podsumowanie konkursu „Makulaturę zbieramy- lasy oszczędzamy”. Zwyciężyła klasa II ze Szkoły Podstawowej w Płocicznie. Dla 15-stu uczniów nagrodą była wycieczka i warsztaty podpatrywania przyrody w Biebrzańskim Parku Narodowym w miesiącu maju.

Europejski Dzień Parków

W końcu maja został zorganizowany w Suwalskiej Wyższej Szkole Zawodowej Europejski Dzień Parków. Miał on charakter pokazu filmowego dla suwalskich szkół ponadgimnazjalnych. Wzięło w nim udział 60 osób, które obejrzały filmy o czterech parkach narodowych Podlasia. Pokazom towarzyszyły konkursy dotyczące znajomości poszczególnych parków.

Wigierski Park Narodowy dzieciom

1 czerwca, w dniu Międzynarodowego Dnia Dziecka zorganizowano imprezę dla przedszkolaków i dzieci w wieku wczesnoszkolnym pt. „Świat Przyrody – świat przygody”. Wydarzenie to połączone było z uroczystym otwarciem placu edukacyjnego o tej samej nazwie, który przegotowano dzięki środkom NFOŚiGW. W tym dniu na dzieci czekało na placu mnóstwo atrakcji – Akademia Przyrody Przedszkolaka – czyli warsztaty przyrodnicze i ciekawa lekcja przyrody w formie zabawy, Spotkanie z Wigierkiem, turnieje wiedzy i wspólna, duża gra planszowa – „Wędrówki po Wigierskim Parku Narodowym”, ognisko połączone z grami i zabawami. W imprezie wzięło udział ponad 100 osób – zarówno uczestników indywidualnych jak i grup zorganizowanych (Przedszkole Nr 3 w Suwałkach, klasy I-III ze Szkoły Podstawowej w Raczkach).

Akcja Sprzątania Świata,

16 września w sprzątaniu wzięły udział załogi kajakowe składające się z uczniów Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach, które dzięki uprzejmości firm „Akajak” i HOBBIT mogły bezpłatnie skorzystać ze sprzętu pływającego. Grupy te sprzątały brzegi rzeki Czarnej Hańczy na odcinkach Postaw - Maćkowa Ruda, Maćkowa Ruda - Tartaczysko. Na zakończenie zorganizowane zostało ognisko w miejscowości Maćkowa Ruda. W dniach 18-19 września w sprzątaniu wzięły udział członkowie PTTK, którzy usuwali śmieci znad brzegów jeziora Wigry.

Głównym dniem imprezy był 17 września. W akcji wzięło udział ponad 500 uczniów

oraz nauczycieli. Sprzątane były brzegi jezior, plaże, szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne, parkingi, drogi gminne na terenie Parku, likwidowane były dzikie wysypiska. Przewodnikami na trasach byli pracownicy WPN. Park zapewnił uczestnikom sprzątaną worki na śmieci, rękawiczki oraz transport. Na zakończenie imprezy dostarczone zostały kiełbaski z pieczywem oraz zorganizowano ogniska w miejscowościach: Krzywe, Stary Folwark, Słupie, Płociczno Tartak, Mikołajewo, Maćkowa Ruda, Wysoki Most, Lipniak oraz Wigry. Podczas tegorocznej akcji Sprzątania Świata zebrano 3460 kg śmieci.

Akcja rozdawania budek lęgowych na terenie WPN

Wigierski Park Narodowy jesienią 2010 roku w ramach cyklicznie organizowanych warsztatów przyrodniczo - kulturowych pt. "Spotkania z Wigierkiem" przeprowadził akcję „Ptaki wokół nas - dziuplaki” W spotkaniach uczestniczyli uczniowie i nauczyciele z Zespołu Szkół w Starym Folwarku, ze szkoły Podstawowej w Maćkowej Rudzie i w Mikołajewie. Na specjalne spotkanie zostały zaproszone również dwa szkolne koła zainteresowań ze szkoły w Monkiniach i z Zespołu Szkół w Płocicznie - Tartak. Spotkania prowadził pan Adam Tarłowski – ornitolog, który opowiedział o zasadach wieszania i użytkowania budek lęgowych. Uczestnikom spotkań przekazano zakupione w ramach projektu budki lęgowe dla ptaków.

Zielone Kino – sobotnie pokazy filmów „pod chmurką”, Filmy które prezentowano związane były tematycznie z przyrodą oraz ludźmi z terenu Suwalszczyzny. W 5 projekcjach udział wzięło około 200 osób.

3. Konkursy

Makulaturę Zbieramy- Lasy Oszczędzamy

Uczniowie z czterech szkół w: Płocicznie-Tartak, Maćkowej Rudzie, Mikołajewie i Starym Folwarku wzięli udział w Międzyszkolnym Konkursie na Zbiórkę Makulatury pt. „Makulaturę Zbieramy – Lasy Oszczędzamy”. Przez trzy miesiące - od połowy września do połowy grudnia uczestnicy zbiórki oddali do punktu skupu 14 ton makulatury.

Najwięcej makulatury zebrała Szkoła Podstawowa w Maćkowej Rudzie – prawie 5 ton! Najwięcej makulatury w przeliczeniu na jednego ucznia 394 kg/osoba zebrała klasa II Szkoły Podstawowej z Zespołu Szkół w Płocicznie-Tartak i tym samym wygrała główną nagrodę – jednodniową wycieczkę na obserwację wiosennych migracji ptaków w Biebrzańskim Parku Narodowym. Zdobywcy I miejsca udali się na warsztaty przyrodnicze dotyczące wiosennych migracji ptaków w Biebrzańskim Parku Narodowym. Zdobywcy II i III miejsca otrzymali komplety wydawnictw o tematyce przyrodniczej do szkolnych bibliotek. Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali pamiątkowe dyplomy i drobne pamiątki z logo Wigierskiego Parku Narodowego.

W sumie w konkursie wzięły udział 4 szkoły, 67 uczniów. Zebrano: 14010 kg makulatury.

Konkurs „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”.

We wrześniu ruszyła kolejna edycja konkursu „Różnorodność biologiczna i formy ochrony przyrody w Polsce”. Organizatorem konkursu był Białowieski Park Narodowy. Wigierski Park Narodowy był koordynatorem konkursu na etapie szkolnym i współorganizatorem etapu wojewódzkiego. Do etapu szkolnego zgłosiło się piętnaście szkół i 130 uczniów. W konkursie uczestniczyli gimnazjaliści ze szkół współpracujących z parkiem.

Etap wojewódzki odbył się 8 listopada 2010 roku w Białowieskim Parku Narodowym.

Wśród dziesiątki laureatów znalazł się Rafał Mateuszuk z Zespołu Szkół Społecznych STO w Augustowie pod kierunkiem Pani Agnieszki Górskiej.

4. Programy edukacyjne

Program „Ekozespołów”

Program Ekozespołów na stałe wpisał się w kalendarz działalności Wigierskiego Parku Narodowego. W roku 2009/2010 udział wzięło 462 osób z 9 szkół. Rozstrzygnięto konkurs na najlepszą pracę dokumentującą działania ekozespołu, wszyscy otrzymali dyplomy i wydawnictwa WPN. Najlepsze prace zgłoszono do konkursu ogólnopolskiego. Nagrodę w konkursie ogólnopolskim otrzymało Publiczne Gimnazjum nr 1 w Grajewie.

Program „Czym skorupka za młodu nasiąknie”

Jest to program edukacyjny o zasięgu ogólnopolskim, opracowany przez Gorczański Park Narodowy, adresowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Obejmuje on trzy lata nauczania zintegrowanego i jest zgodny z podstawą programową. Roczny cykl zajęć dla każdej klasy składa się z dziesięciu tematów, przeznaczonych do realizacji w kolejnych miesiącach roku szkolnego. Wigierski Park Narodowy jest koordynatorem tego programu w szkołach z terenu powiatów: augustowskiego, sejneńskiego i suwalskiego - kontynuacja programu.

Prowadzono również zajęcia edukacyjne dla uczniów ze szkół zaangażowanych w realizację programu. W zajęciach terenowych uczestniczyło 50 uczniów.

Program edukacji regionalnej

W ramach edukacji regionalnej prowadzono zajęcia edukacyjne z trzech rodzajów:

- warsztaty ceramiczne, w których uczestniczyło: 204 osoby
- warsztaty tkackie, w których wzięło udział 60 osób.
- warsztaty rzeźbiarskie 107 osób

5. Imprezy zewnętrzne, wystawy

Dział Edukacji uczestniczył w następujących imprezach organizowanych poza terenem Parku (wymieniono najważniejsze)

Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich. W 2010 roku pięcioro pracowników parku wzięło udział w warszawskich obchodach Dni Ziemi organizowanych na Polach Mokotowskich. Tegoroczne obchody były imprezą jubileuszową – obchodzoną w Polsce po raz 20., na świecie zaś po raz 40. Tematem przewodnim była bioróżnorodność, zaś hasłem wokół którego skoncentrowały się prezentacje podczas pikniku - Różnorodność w nas, bioróżnorodność wokół nas.

Piknik Ekologiczny w Przedszkolu Nr 3 w Suwałkach. Jest to coroczna impreza organizowana przez Przedszkole nr 3 w Suwałkach. WPN przygotował stoisko informacyjne oraz organizował konkursy wiedzy i konkursy plastyczne, gdzie można było wygrać wydawnictwa edukacyjne oraz mapy WPN. - jakie działania

6. Wydawnictwa i materiały promocyjne:

Kwartalnik Wigry – 4 numery po 2000 egzemplarzy (POIS);

dodatek dla dzieci i młodzieży Wigierok - 2 numery po 2000 egzemplarzy (POIS);

dodatek dla rolników Na miedzy – 2 numery po 2000 egzemplarzy (POIS);

Strona internetowa www.wigry.win.pl

Kalendarz na rok 2011 „Wigierski Park Narodowy w Europejskiej sieci Natura 2000” szt 2000

Wirtualne Muzeum Wigier- płyta CD - nakład 1000 egz .

7. Przygotowanie wniosków o dotacje i realizacja projektów:

Kontynuowano realizację rozpoczętego w 2009 roku projektu „Kwartalnik Wigry jako narzędzie edukacji mieszkańców terenu Wigierskiego Parku Narodowego i jego okolic” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 -2013 – V oś priorytetowa, Realizacja projektu będzie trwać do końca I kwartału 2012 roku.

Przygotowano i zrealizowano wniosek do NFOŚiGW w Warszawie o dotację zadania „Renaturalizacja kompleksu leśnego przyległego do Ośrodka Edukacji Środowiskowej na

Słupiu” na kwotę 134.689,31 zł. W czasie realizacji zadania od maj do końca września 2010 wykonano.: uporządkowanie i przywrócenie do naturalnego stanu terenu wokół Ośrodka Edukacji Środowiskowej na Słupiu. W pierwszym etapie prac usunięto obce rośliny inwazyjne, które zostały sprowadzone w czasie funkcjonowania w tym miejscu ośrodków wypoczynkowych. Rośliny inwazyjne rozrastają się bardzo szybko i stanowią zagrożenie dla rodzimych ekosystemów. Z tego też powodu są sukcesywnie usuwane na całym terenie Wigierskiego Parku Narodowego. W ramach projektu istniejącą piwniczkę ziemną przystosowano na schronienie dla nietoperzy. Wykonano także prace rozbiórkowe pozostałości po innych obiektach budowlanych rozrzuconych w całym rejonie Zatoki Słupiańskiej oraz wywieziono gruz.

Przygotowano wnioski do RPOWP „Modernizacja Bazy Edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego” i w sierpniu podpisano umowę.

Projekt współfinansowany jest przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 – 2013, osi priorytetowej V. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska, działania 5.2. Rozwój lokalnej infrastruktury ochrony środowiska. Czas realizacji projektu – IV kwartał 2010 - IV kwartał 2011 roku. Całkowita wartość projektu wynosi 813 631,41 zł. Wartość dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego wynosi 545 648,48 zł.

W Ośrodku na Słupiu, wykonana zostanie m. in. nowa aranżacja sal, zakupiony będzie nowoczesny sprzęt laboratoryjny i stacja meteorologiczna. Na wystawie w Krzywem zamontowane zostanie nagłośnienie emitujące dźwięki przyrody, będą nowe ekspozyty i audio-przewodniki przeznaczone dla osób słabo- widzących oraz obcojęzycznych.

8. Konferencje i szkolenia pracowników

W ramach projektu „Budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych” realizowanego przez Narodową Fundację Ochrony Środowiska we współpracy z parkami narodowymi organizowano szkolenia dla pracowników parków narodowych. Szczegółowy wykaz tych szkoleń zamieszczono w załączniku 5 analizy w tabeli 5e.

9. Inne:

XVIII Regaty o Puchar Dyrektora WPN

15 sierpnia 2010 r. odbyły się XVIII Regaty o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego. Do regat przystąpiło 17 jednostek z Warszawy, Lublina, Białegostoku, Pabianic, Olsztyna i Łodzi. Konkurencje odbywały się w trzech klasach: OMEGA standard, jachty kabinowe i w klasie MICRO.

Spotkanie „Współpraca samorządów z Wigierskim Parkiem Narodowym”

Dnia 16 grudnia 2010 roku w Muzeum Wigier w Starym Folwarku odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządów, lokalnych instytucji i szkół z terenu Wigierskiego Parku Narodowego; z trzech powiatów: augustowskiego, sejneńskiego, suwalskiego. Tematem spotkania była „Współpraca samorządów z Wigierskim Parkiem Narodowym”.

3.6 Muzeum Wigier

Maciej Ambrosiewicz

3.6.1 Zajęcia stacjonarne i terenowe w Muzeum Wigier.

Muzeum jest częścią Działu Edukacji Wigierskiego Parku Narodowego.

Muzeum Wigier w 2010 roku odwiedziło ok. 16 500 gości. Szczyt odwiedzin przypadł na okres wakacyjny, kiedy to do Muzeum przyszło ok. 6 500 osób. Niespełna połowę wszystkich zwiedzających - 48% (ok. 8000 osób) stanowili turyści indywidualni, pozostałą część - odwiedzający w grupach zorganizowanych tj. 239 grup, w tym 190 grup z przewodnikiem. Biorąc pod uwagę osoby odwiedzające indywidualnie Muzeum to 62 % stanowili dorośli, 36% dzieci i młodzież, obcokrajowcy – 2%.

Muzeum Wigier to nie tylko zwiedzanie ekspozycji z lub bez przewodnika ale również zajęcia edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży i osób dorosłych. W roku 2010 pracownicy muzeum przeprowadzili 49 lekcji muzealnych i wygłosili 7 prelekcji.

Gościły tu także grupy z dalszych zakątków Polski w tym m.in. z Warszawy Białegostoku, Poznania. Porównując tegoroczny sezon turystyczno-edukacyjny w Muzeum Wigier z rokiem 2009, okazuje się, że jest on na bardzo podobnym poziomie w szczególności okres wakacji. Spośród oferty lekcji muzealnych największym powodzeniem cieszyły się: Zwierzęta Wigierskiego Parku Narodowego, Bóbr i jego rodzinka, Badamy wodę, Ryby WPN. W Muzeum zorganizowano również spotkania dla nauczycieli, warsztaty, szkolenia dla rolników i przewodników.

Muzeum Wigier podlegało ogólnopolskiej certyfikacji informacji turystycznej, którą przeprowadziła Polska Organizacja Turystyczna oraz Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna. Otrzymało 3 kategorię czyli 3 gwiazdki na cztery możliwe. Certyfikacja ważna jest od czerwca 2010 do czerwca 2011.

Opracowano i rozpoczęto realizację projektu „Poznaj podwodny świat wigierskich wód – wodne ścieżki edukacyjne” Publikacja scenariuszy zajęć, zakup łodzi ze szklanym dnem, wyznaczenie i oznakowanie trzech ścieżek wodnych, uzupełnienie wystawy stałej w Muzeum Wigier w części dotyczącej świata podwodnego wód wigierskich. Projekt został sfinansowany ze środków NFOŚiGW i WFOŚiGW w Białymstoku. Z pokładu łodzi można podglądać podwodny świat jeziora Wigry. Pierwsze zajęcia na łodzi przewidziane są na wiosnę 2011 roku. Łódź będzie nosiła nazwę Leptodora II. Nazwę Leptodora nosiła przedwojenna motorówka służąca pracownikom Stacji Hydrobiologicznej w Starym Folwarku do badań naukowych na Wigrach.

3.6.2 Programy edukacyjne

W 2010 roku Muzeum Wigier przygotowało ofertę edukacyjną kierowaną do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych składającą się z: 7 głównych tematów lekcji muzealnych, 8 tematów prelekcji dotyczących zagadnień ogólnoprzyrodniczych oraz wystaw muzealnych. Opracowało scenariusze do prowadzenia zajęć na wodnych ścieżkach edukacyjnych WPN; scenariusze zostały wydrukowane w formie zeszytu w ilości 3000 egz (element projektu Wodne ścieżki edukacyjne WPN), druk. 2 x 2000 folderów w ramach projektu: Wigry i Kowno: dwustronne poszerzenie i rozwinięcie potencjału służącego edukacji ekologicznej realizowanego wspólnie z Ogrodem Botanicznym Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego w Kownie.

3.6.3 Warsztaty, spotkania i szkolenia

Na terenie Muzeum Wigier odbyły się warsztaty dla rolników z nadwigijskich wsi (Tartak, Maćkowa Ruda, Mikołajewo). Na warsztatach zostały omówione zalety upraw lokalnych warzyw.

W ramach drugiej edycji programu „Żubr budzi Podlasie” 10 lipca w Starym Folwarku została zorganizowana plenerowa impreza, której główną ideą było odtworzenie zwyczajów związanych z nocą świętojańską. Wyłoniony w konkursie projekt – „Dziedzictwo kulturowe naszej okolicy”, był inicjatywą mieszkańców Starego Folwarku. Podczas tego wydarzenia zaprezentowano m.in. występ z obrzędem sobótkowym, przyśpiewki i występy zespołów ludowych (wystąpili „Wigranie”, „Raczkowiaczy”, „Ruczaj”, „Uwrocie”). Nie zabrakło także tańców, konkursów o tematyce bajkowej, artystycznej z nagrodami dla dzieci. Można było spróbować regionalnych potraw. Kulminacją imprezy było rzucanie wianków na wody jeziora Wigry. Pomimo upalnej pogody wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem.

13 lipca w Muzeum Wigier otwarto wystawę zdjęć Marka Misia pt. „Mieszkańcy kropli wody”. Autor wystawy jest absolwentem Wydziału Biologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, fotografuje od 35 lat. Tematem jego fotografii jest przede wszystkim przyroda. W dziedzinie mikrofotografii w 2009 roku zdobył dwa wyróżnienia w konkursie Nikon Small World oraz Olympus BioScapes. Prezentowane prace powstały przy zastosowaniu kilku metod oświetlenia mikroskopowego. Wszystkie zdjęcia wykonane zostały z wykorzystaniem starego mikroskopu Lumipan, nieistniejącej już firmy Carl Zeiss Jena.

W dniu 4 sierpnia na placu przy Muzeum Wigier w Starym Folwarku odbył się Wakacyjny Festyn Rodzinny pt. „Bezpieczne wakacje” organizowany przez Miejską Komendę Policji w Suwałkach. W festynie uczestniczyli suwalscy policjanci i strażacy, funkcjonariusze Straży Granicznej z placówek w Augustowie i Rutce – Tartak, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, a także Służba Ochrony PPOŻ Wigierskiego Parku Narodowego. Przeprowadzono pokazy sprzętu straży granicznej i pożarnej, policji, WOPR; pokaz tresury psa służbowego; gry i konkursy z nagrodami nt. wiedzy o bezpieczeństwie nad wodą, na drodze, z przepisów prowadzenia pojazdów; pokaz udzielania pierwszej pomocy; pomiar ciśnienia krwi oraz pomiar tkanki tłuszczowej. W namiotach przy muzeum udzielali porad przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Suwałkach, Sanepidu, Państwowej Inspekcji Pracy i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Muzeum było organizatorem cyklu spotkań w ramach projektu: Wigry i Kowno: dwustronne poszerzenie i rozwinięcie potencjału służącego edukacji ekologicznej realizowanego wspólnie z Ogrodem Botanicznym Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego w Kownie. Spotkania odbyły się 4 października, 23 i 26 listopada, 21 grudnia 2010r.

3.6.4 Imprezy i akcje organizowane w Muzeum Wigier.

- 22 stycznia 2010 pokaz slajdów - Cerkwie pd. Polski
- 12 luty 2010. pokaz slajdów - Finlandia
- 05 marca 2010, pokaz slajdów o Indiach
- 21 marca pokaz slajdów o Rumunii,
- 14 maja Noc Muzeów, wykład M. Wojewody, Niebo nad Wigrami
- 28 maja 2010 pokaz slajdów o Krecie
- 4 sierpnia 2010, pomoc w organizacji akcji organizowanej przez Komendę Miejską Policji w Suwałkach. pn. „Wakacyjny Festyn Rodzinny”
- 17 września 2010 udział w Akcji Sprzątanie Świata
- 24 września 2010 pokaz slajdów - Azerbejdżan
- lipiec udostępnienie nieodpłatnie Sali wiwarium dla UG Suwałki na potrzeby imprezy

Wesołe Lato w Starym Folwarku

- 27 września 2010 spotkanie organizowane przez WPN w ramach projektu Kwartalnik Wigry jako narzędzie edukacji mieszkańców parku i okolic

3.6.5 Wystawy

- kontynuowanie wystaw z roku 2009, w tym: wystawa pocztówek „Turystyka wodna nad Wigrami”, wystawa rzeźb zwierząt ze zbiorów MŁiJ,

- 21 kwietnia 2010 otwarcie wystawy „Ginące zwierzęta Europy” depozyt MŁiJ w W-wie

- 13 lipiec 2010 otwarcie wystawy fotograficznej Marka Misia „Mieszkańcy kropli wody” (wystawa została w listopadzie 2010 wypożyczona do kowieńskiego Ogrodu Botanicznego).

- 23 listopad 2010 otwarcie wystaw Wigierski Park Narodowy na Uniwersytecie im. Witolda Wielkiego w Kownie (połączone z seminarium)

- 26 listopad 2010 otwarcie wystawy Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego w Muzeum Wigier ((połączone z seminarium)

3.6.6 Wydawnictwa i materiały promocyjne, plakaty.

W 2010 roku Muzeum Wigier do każdej wystawy wydało po 20 szt. plakatów oraz wysłało po 100 e-maili promujących to samo wydarzenie. Dodatkowo wydrukowano 2 tys. kolorowych ulotek reklamowych i informowano media o organizowanych wydarzeniach.

3.6.7 Udostępnienie muzeum

W 2010 roku Zespół ds. Muzeum Wigier prowadził ewidencję zwiedzających i uczestniczących w lekcjach muzealnych metodą statystyczną. Monitorowanie przeprowadzili pracownicy zespołu Muzeum w wyniku czego uzyskano wiele cennych informacji. Muzeum Wigier w Starym Folwarku w 2010 roku odwiedziło ok. 16 500 osób, Ponadto 1200 osób weszło bezpłatnie w czasie imprez organizowanych przez muzeum.

Turyści, którzy odwiedzili Muzeum to w większości Polacy, najczęściej z Warszawy i województwa mazowieckiego. Zagraniczni goście Muzeum pochodzili z takich krajów jak: Niemcy, Litwa, Wielka Brytania, Włochy, Holandia, USA, Białoruś, Litwa, Finlandia.

Turyści zadawali najczęściej pytania dotyczące funkcjonowania muzeum, atrakcji w WPN i jego okolicy, potraw regionalnych, noclegów, wypożyczalni nart, rowerów, kajaków i żaglówek. Uwagi ze strony odwiedzających dotyczyły słabo rozreklamowanego i słabo oznaczonego dojazdu do Muzeum Wigier, kiepskiego parkingu.

Turyści generalnie pozytywnie ocenili Muzeum Wigier. Do najlepszych doświadczeń podczas pobytu zaliczyli przede wszystkim interaktywną, nowoczesną formę edukacji, która pozwala na samodzielne zwiedzanie oraz oddziałuje intensywniej na zmysły i emocje odbiorców co w większym stopniu umożliwia poznawanie tajemnic świata przyrody .

3.6.8 Promocja

a). Targi, portale

W 2010 roku Muzeum Wigier było promowane na targach turystycznych, w wydawnictwach i portalach internetowych

- Dobrze opracowana i wysoko oceniana strona własna parku www.wigry.win.pl

- Serwis Informacyjny Branży Turystycznej www.tur-info.pl/

- Agencja TD - mapa turystyczna „Wigierski Park Narodowy”
- Portal Małego Podróżnika malypodroznik.pl
- Informator miejski
- Wrota Podlasia (oferta turystyczna) www.turystyka.wrotapodlasia.pl
- Forum Suwałki

b). Inne działania promocyjne:

1. Przekazywanie materiałów informacyjnych o Muzeum Wigier do:
 - Centrów Informacji Turystycznej w Suwałkach (SIRT, CMIKT), Augustowie, Sejnach, Białymstoku (Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna),
 - Podlaskiej Organizacji Turystycznej,
 - Dziennikarzom białoruskim opracowującym materiały informacyjno – promocyjne o strefie przygranicznej
 - Pokazanie działań na rzecz OZE w odcinku filmu dokumentalnego „Dzika Polska”
2. Wizyta w Muzeum Lokalnej Telewizji Białystok, Olsztyn i Telewizji Vectra Suwałki oraz Radio 5 i Polskiego Radia 3.

3.6.9 Obsada personalna

Oficjalną działalność Muzeum Wigier rozpoczęło od dnia otwarcia czyli 22.01.2009 roku. W Muzeum pracowało 8 osób (6 merytorycznych i 2 pracowników technicznych) tj. kierownik - Maciej Ambrosiewicz, spec.ds. edukacji – Wiesława Malinowska, spec. ds.edu. Jacek Adamczewski, spec., informatyk- Maciej Łapiński, ref. ds. edukacji, Marta Dobreńczyk, ref. ds. edukacji Małgorzata Januszewicz oraz sprzątaczką- Barbara Budrowska i prac. gosp. - Antoni Hołubowicz. Ponadto w muzeum pełnili dyżury pracownicy z innych działów WPN: Krzysztof Bulkowski, Wojciech Misiukiewicz, Joanna Górecka.

3.6.10 Finanse

W 2010 roku Muzeum Wigier zarobiło 107.412,30 zł brutto ze sprzedaży biletów wstępu do muzeum.

3.7 Udostępnianie parku

3.7.1 Obsługa ruchu turystycznego i promocja

Barbara Perkowska, Adam Januszewicz

1. Dane liczbowe dotyczące ruchu turystycznego

Na podstawie obsłużonych grup zorganizowanych, liczby turystów indywidualnych oraz danych uzyskanych od podmiotów prywatnych obsługujących turystów na terenie Parku szacujemy, że Wigierski Park Narodowy odwiedziło około 100tys. turystów. Zespół ds. udostępniania parku obsłużył w 2010 r. 193 grup zorganizowanych (7720 osób) oraz około 6 tys. turystów indywidualnych. Grupy pochodziły najczęściej z Warszawy, Białegostoku, Śląska i Wielkopolski, grupy zagraniczne zaś z Niemiec, Litwy, Finlandii, Belgii. Duży odsetek stanowiły grupy z obszarów objętych powodzią. Najczęściej były to wycieczki 4-5 godzinne. Grupy te podczas pobytu w Parku zwiedzały 2 wystawy w Krzywem, wędrowały ścieżkami Las i Suchary, następnie zwiedzały Muzeum Wigier, Klasztor Pokamedulski. Kilkaście grup – były to wycieczki kilkudniowe, które obok zwiedzania Parku, poznawały inne atrakcje Suwalszczyzny tj. Sejny, Augustów, Kanał Augustowski, Suwalski Park Krajobrazowy.

Tabela 15 Liczba godzin przewodnictwa po WPN w 2009 i 2010 r.

Lp.	Rodzaj	Lata	
		2009	2010
1	Przewodnictwo w języku polskim	280 godzin	259
2	Przewodnictwo obcym (niemiecki, angielski, rosyjski)	53godzin	45
3	Ogółem	333 godzin	304

Tabela 16 Zestawienie wyników kontroli kajakarzy podczas dyżurów na wodzie w latach 2006-2010

Rok	Liczba dni	Liczba osób skontrolowanych	% osób nie posiadających kart wstępu	Liczba sprzedanych kart ogółem	Wartość (zł)	Liczba sprzedanych kart pełnopłatnych	Wartość (zł)	Liczba sprzedanych kart ulgowych	Wartość (zł)
2006	36	3517	50	1753	3681,00	701	2103,00	1052	1578,00
2007	57	5417	44	2359	5367,00	1219	3657,00	1140	1710,00
2008	34	3230	36,2	1170	2434,50	453	1359,00	717	1075,50
2009	38	3676	35,66	1311	3912,00	645	2580	666	1332,00
2010	46	4410	28,48	1256	3802,00	645	2580,00	611	1222,00

Tabela 17 Liczba sprzedanych kart wstępu i licencji wędkarskich w 2009 i 2010 r.

Lp.	Rodzaj	Lata	
		2009	2010
1	Karty wstępu	34506	33425
2	Licencje wędkarskie	4471	3771
3	Karty wstępu dla żaglówek	71	60

Tabela 18 Zestawienie ilościowe i cenowe sprzedanych kart wstępu w 2010 roku

Rodzaje kart wstępu	Jednodniowe		Tygodniowe		Dwutygodniowe		Ogółem
	Ulgowe	Pełnopłatne	Ulgowe	Pełnopłatne	Ulgowe	Pełnopłatne	
Podmioty zewnętrzne(31)	12929	11721	187	135	83	318	25373
Pracownicy WPN (21)	2682	4979	265	66	7	53	8052
Ogółem	15611	16700	452	201	90	371	33425

Tabele poniżej przedstawiają zestawienia liczb osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne, korzystających ze specjalnych ofert oraz bazy noclegowej parku.

Tabela 19 Liczba osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne oraz korzystających ze specjalnych ofert WPN-u w 2010 r

Lp.	Wystawa, ścieżka edukacyjna, oferta	Liczba turystów w latach	
		2009	2010
1	Centrum informacji turystycznej	12000	11000
2	Muzeum Wigier	19000	16500
3	Wystawa przyrodnicza "Nad Wigrami"	14000	12000
4	Wystawa etnograficzna "Ocalić od zapomnienia"	7500	6000
5.	Wystawa Historia i tradycje rybactwa i rybołówstwa	2500	2000
6	Ścieżka "Las"	9000	10000
7	Ścieżka "Suchary"	7500	7830*
8	Ścieżka "Jeziora"	1500	6300
9	Ścieżka "Płazy"	100	350
10	Ścieżka "Puszcza"	150	500
11.	Ścieżka "Dobra Puszczańskie" na trasie Wigierskiej Kolejki Wąskotorowej	35000	20357*
12.	Szlak zielony wokół Wigier	Brak danych	6413*
13.	Osoby korzystające z rowerów parkowych	137	200
14.	Wynajem Dziupli	10 razy	17 razy
15.	Organizacja ognisk	43	48

* Dane pochodzą z liczników turystów (pomiar IV-X)

Tabela 20 Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych w zarządzie WPN-u w 2010r.

Nazwa obiektu, nr posesji (liczba miejsc noclegowych)	Liczba osób w latach		Liczba osobonocy w latach	
	2009	2010	2009	2010
Pokoje w leśniczówkach				
Lipniak 23 (6 miejsc noclegowych)	19	17	125	83
Mikołajewo 34 (5 m.n.)	38	44	182	292
Leszczewek 40 (5 m.n.)	27	39	165	182
Gawarzec – Gawrych Ruda 58 (5 m.n.)	44	53	281	296
Maćkowa Ruda 57 (6 m.n.)	45	41	217	168
Bryzgiel (3 m.n.)	20	29	213	161
Królówek (4 m.n.)	15	0	70	0

RAZEM	208	223	1253	1182
Pokoje gościnne w dyrekcji parku (12m.n.)	242	279	816	841
RAZEM WSZYSTKIE POKOJE	450	502	2069	2023
Pola biwakowe				
Za szkołą, Bindużka, Gremzdówka	231	400	330	400
Jastrzęby	440	500	1470	1600

Tabela 21 Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych nie będących w zarządzie WPN-u w 2010 r.

Wyszczególnienie		Liczba miejsc	Liczba osób 2009 (osobonoclegów) bądź osób odwiedzających	Liczba osób 2010 (osobonoclegów) bądź osób odwiedzających
PTTK w Starym Folwarku	Dom wypoczynkowy	44	797(w tym 16 zagr.) 1696os/noc (16 – zagraniczni)	911(w tym 48 zagr.) 1481os/noc (48 – zagraniczni)
	Kemping	200	1742 (w tym 399 zagr.) 2568os/noc (533 – zagraniczni)	1622 (w tym 399 zagr.) 2511 os/noc (w tym 473 – zagr.)
	Plaża	400	12 317 osób, (5040 dzieci i młodzieży)	12 418 osób (4 218 dzieci)
	Punkt Informacji Turystycznej w DW PTTK w Starym Folwarku		Ok. 500 osób	Ok. 500 osób
	Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Rajd po WPN		95 osób	22 osoby
	Na rowerze z PTTK		71 osób	50 osób
	Regaty o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego		20 załóg	17 jednostek z Warszawy, Lublina, Białegostoku, Pabianic, Łodzi, Olsztyna, Wrocławia oraz Suwałk
	Regaty o Błękitną Wstęgę jeziora Wigry		100 osób	97 osób (33 załogi) m.in. z Suwałk, Białegostoku, Augustowa, Sokółki, Olecka, Lublina, Pabianic, Gdańska i Warszawy
	PTTK - spływy		191 spływów - 797 osób (polscy i zagr.)	234 spływy - 729 osób
	Ogólna liczba osób, które przebywały na terenie PTTK		16414	b. d.
wypoczynkow	Dom Pracy Twórczej Wigry		3 331 (w tym 136 zagr.)	3 444 osób, 10 238 noclegów
	Apartamenty papieskie, kościół, wieża widokowa		ok. 28000	11 963

Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy Gawrych Ruda	Turyści indywidualni – 311 osób. Grupy zorganizowane –75	Turyści indywidualni – 1283 os (Polska) Grupy zorganizowane – 50
	15.439 os/noclegów	13 929 noclegów
Kompleks Turystyczny "U Jawora" Gawrych Ruda	Turyści indywidualni -475 os/noc grupy zorganizowane - 21 grup, tj. 2981 os/noc (20 osób- zagr.)	Polacy - 671 os/nos Niemcy - 4 os/noc, Litwini - 2 os/noc
	Pole namiotowe – b.d.	pole namiotowe Polacy 601 os/noc Niemcy 44 os/noc, Belgowie - 1 os/noc, Litwini - 4 os/noc, Czesi - 2 os/noc, Szwajcarzy - 2 os/noc
Gospodarstwo agroturystyczne Camp Leszcz Leszczewek	350 osób 2000 os/noc	ok.2000 osobodób -grupy zorganizowane-3 -obcokrajowców-ok.50 osób -niepełnosprawnych-5 osób
Pokoje gościnne B. Łukowski Stary Folwark	137 osób 400os/noc	150 osób 400 os/noc
Dom Gościnny Azyl Stary Folwark	1240 os/noc	280 osób – noclegi 300 osób – rowery 50 osób - kajaki
Punkt IT w Starym Folwarku	b. d.	ok. 1500 osób os. odwiedzających
Ośrodek "Hossa – Wigry" Płociczno	Kolejka wąskotorowa	1400
	Przejażdżki konne	-
Gospoda „Pod Sieją”	b. d.	Ok. 20 tys. obsłużonych klientów grupy zorganizowane ok. 10 - 15 % goście zagraniczni przede wszystkim z Niemiec
Statek	5 000	5 - 6 tys. przewiezionych osób 30-40% grupy zorganizowane turyści zagraniczni głównie Niemcy (indywidualni), Litwini (grupowi) - poniżej 5%

2. Turystyka wodna.

Żegluga pasażerska po jeziorze Wigry

W 2009 roku wygasła umowa na prowadzenie żeglugi po jeziorze Wigry przez firmę – PPHU – „Armator” Błażej Bieńkowski. W grudniu 2009 roku został ogłoszony przetarg. Dalszym prowadzeniem żeglugi na jeziorze Wigry zainteresowane były 2 podmioty: PPHU – „Armator” Błażej Bieńkowski oraz „ŁUKOWSKI” Leszczewek 31. Ze względu na korzystniejszą ofertę wybrano do realizacji ofertę firmy „ŁUKOWSKI” Leszczewek 31, który rozpoczął pływanie 1 czerwca. Zainteresowanie rejsami statkiem firmy Łukowski „Kameduła” było duże – około 6 tys. turystów skorzystało z tej atrakcji.

Regaty

W roku 2011 odbyły się następujące regaty:

XVIII Regaty o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego - 17 jednostek. Konkurencje odbywały się w trzech klasach: OMEGA standard, jachty kabinowe i w klasie

MICRO. Zwycięzcy otrzymali puchary i wydawnictwa Wigierskiego Parku Narodowego.

LIV Regaty o Błękitną Wstęgę jeziora Wigry – 33 załogi

V Regaty o Puchar Wójta Gniny Suwałki – 10 załóg

Splywy kajakowe

Podczas sezonu turystycznego w spływach kajakowych Czarną Hańczą udział wzięło ok. 11 tys. osób. Średnio 90-110osób dziennie. Organizatorami spływów były firmy: Hobbit, Campa, Szot, PTTK, Forma-t, Potok, Kajak, Sirocco, As-tour, Neptun, Vista, Łukowy Kął, KW Hańcza, Szekla, Struga, Aquarius, Necko, Rospuda.

Żeglarstwo

60 właścicieli jachtów wykupiło karty wstępu. Byli to przede wszystkim kluby żeglarskie mające bazę nad Wigrami: OSiR (1karta), Kamena (7kart), PTTK (35 kart), Hańcza(13), oraz turyści indywidualni.

3. Promocja

Centrum Informacji Turystycznej WPN podlegało ogólnopolskiej certyfikacji informacji turystycznej, którą przeprowadziła Polska Organizacja Turystyczna oraz Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna. Celem certyfikacji była potrzeba zapewnienia odpowiedniej jakości obsługi turystów przed jednostki informacji turystycznej i stworzenie krajowej sieci standaryzowanych jednostek informacji turystycznej współpracujących na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Centrum uzyskało 3 kategorię czyli 3 gwiazdki na cztery możliwe (najwyższa kategoria). Certyfikacja ważna jest 1 rok. Muzeum Wigier również uzyskało certyfikat z 3 gwiazdkami; ważny od czerwca 2010 do czerwca.

Wigierski Park Narodowy zgłosił produkt turystyczny „Sieć ścieżek edukacyjnych WPN” do konkursu Najlepszy produkt turystyczny Województwa podlaskiego Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej. Konkurs miał na celu wyłonienie w danym roku najbardziej atrakcyjnych, nowatorskich i przyjaznych dla turystów produktów turystycznych oraz ich popularyzację, a także wspieranie inicjatyw regionalnych i lokalnych, których efektem jest tworzenie produktów turystycznych. 27 września na uroczystości w Hotelu Belfort w Piątnicy, dyrektor parku Jacek Łoziński odebrał wyróżnienie Prezesa PROT za zgłoszony produkt. Kapituła konkursu doceniła ścieżki edukacyjne m.in. ze względu na sposób ukazania na nich wyjątkowych walorów przyrodniczych i kulturowych.

Wigierski Park Narodowy brał udział w VI edycji konkursu „Podlaska Marka Roku 2009”- Plebiscyt na nagrodę polskich konsumentów. Celem konkursu było wypromowanie wyjątkowych miejsc, przedsięwzięć, kulinariów, usług budujących pozytywny wizerunek województwa.. Konkurs organizuje Podlaski Urząd Marszałkowski. Zostały zgłoszone 2 propozycje „Muzeum Wigier” oraz „Sieć ścieżek edukacyjnych”.

Pracownicy zespołu ds. udostępniania parku brali udział w międzynarodowej konferencji „Ekoturystyka – to turystyka w kontekście zrównoważonego rozwoju” w dniach w 8-9 lipca w Janaslavas na Litwie – region Lazdijai. Podczas konferencji została zaprezentowana oferta turystyczno-edukacyjna Wigierskiego Parku Narodowego, która spotkała się z ogromnym zainteresowaniem litewskich biur podróży i centrów it.

23 lipca 2010, na zaproszenie Fundacji Zielonych Płuc Polski, Wigierski Park Narodowy wraz z innymi parkami narodowymi oraz krajobrazowymi województwa podlaskiego, wziął udział w festiwalu „Pozytywne Wibracje” w Białymstoku. Imprezę zorganizowaną na dziedzińcu Pałacu Branickich odwiedzili goście, którzy byli nie tylko zainteresowani muzycznym wydarzeniem, ale również atrakcjami przygotowanymi przez pracowników obszarów chronionych. Stoiska parków narodowych utworzyły miasteczko ekologiczne „EcoCity”, w którym goście odwiedzający festiwal mogli dowiedzieć się, jak odpowiedzialnie eksploatować naturę bez uszczerbku dla środowiska naturalnego.

Album wydany przez WPN z okazji XX-lecia powstania Wigierskiego Parku

Narodowego zajął III miejsce w kategorii „Albumy krajoznawcze” w ramach XIX Ogólnopolskiego Przeglądu Książki Krajoznawczej i Turystycznej. Redaktorem albumu „Wigierski Park Narodowy” jest Maciej Ambrosiewicz.

W 2010 roku Wigierski Park Narodowy był promowany w wydawnictwach, na targach turystycznych, portalach internetowych, z których zestawienie zamieszczono w tabelach 24 i 25.

Tabela 22 Uczestnictwo w targach i festynach

Lp.	Nazwa targów lub festynu	Termin	Uwagi
1.	Międzynarodowe Targi Turystyczne we Wrocławiu	12-14.02.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych (dla CMIKT)
2.	Podlaskie Targi Turystyczne w Białymstoku	19-21.03.2010	Udział 2 pracowników
3.	Targi Turystyczne w Łodzi	26-28.02.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych dla Urzędu Marszałkowskiego
4.	Targi Turystyczne GLOB W Katowicach	26-28.03.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych (dla CMIKT)
5.	Gdańskie Targi Turystyczne	16-18.04.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych dla Urzędu Marszałkowskiego
6.	Targi w Mińsku	04.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych (dla SIRT)
7.	Targi Turystyki i Wypoczynku LATO	14-16.04.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych (dla CMIKT)
8.	Targi Turystyczne w Alytus	8-10.10	Przekazano komplet materiałów (SIRT)
9.	Międzynarodowe Targi Poznańskie Tour Salon	20-23.10.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych (dla CMIKT)
10.	Przedszkole nr 1 Suwałki –Bał Ekologiczny	15.04.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych
11.	Zespół Szkół Technicznych Suwałki –Międzyszkolny Rajd Rowerowy	23.04.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych
12.	Urząd Gminy Suwałki – Podlaskie Gminy Wiejskie w Warszawie (5.05.2010)	5.05.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych
13.	Ministerstwo Rolnictwa – Targi Zdrowia Żywność	11.06.2010	Przekazano komplet materiałów informacyjnych

Tabela 23 Wydawnictwa i portale internetowe w których promowano Park w 2010 roku

Lp.	Nazwa wydawnictwa lub portalu
1.	Dobrze opracowana, strona własna Parku www.wigry.win.pl/it ,

2.	Leśny Przewodnik Turystyczny – wersja papierowa i elektroniczna (promocja pokoi gościnnych w leśniczówkach, wystaw, pól namiotowych, OeŚ, ścieżek edukacyjnych oraz innych)
3.	www.zaplanujurlop.pl , www.noclegi.pl , www.wypoczynek.pl , www.noclegi.com.pl , www.ciekawenoclegi.pl , www.infonoclegi.pl , www.swiat-noclegow.pl , www.wrotapodlasia.pl , www.zwiedzaj-polske.pl , www.baza-firm.com.pl , www.przewodnictwo.pl , www.poland-guide.pl (promocja pokoi gościnnych w leśniczówkach, oferty turystycznej)
4.	Mini przewodnik Suwałki- Grand Synthe, wydawca CMIKT
5.	Turystyka wodna woj. podlaskiego – Strona www.host-turystyka-wodna.elkam.home.pl
6.	Publikacja albumowa „To co najlepsze w polskiej turystyce” – wydawca Polska Izba Turystyczna
7.	Gospodarstwa i kwatery agroturystyczne woj. Podlaskiego Kempingi i pola namiotowe woj. Podlaskiego” www.wpisy-obiektow.podlaskieonline.pl
8.	Wystawa „Podlaskie pejzaże- cztery pory roku”
9.	Panoramiczny przewodnik w wersji elektronicznej www.odkryjpodlaskie.pl

4. Inne działania promocyjne:

Wydano ulotkę „Turystyczne trasy narciarskie”

Przekazano materiały informacyjne WPN: dla Centrów Informacji Turystycznej w Suwałkach (SIRT, CMIKT), Augustowie, Sejnach, Białymstoku (Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna), POT, Polska Agencja Prasowa

Sprzedż przewodników, książek, koszulek z logo WPN, toreb ekologicznych, pamiątek i innych gadżetów.

Udział w projektach:

„Oznakowanie obiektów turystycznych w euroregionie”- Starostwo Powiatowe

„Kampania Promocyjna Suwalszczyzny jako jednej z marek turystycznych Województwa Podlaskiego „Suwalszczyzna Kraina jak Baśń”

5. Współpraca z ludnością miejscową i innymi podmiotami

Podpisano 31 umów agencyjnych z podmiotami turystycznymi na sprzedaż kart wstępu i materiałów informacyjnych.

W dniu 17 maja w Muzeum Wigier w Starym Folwarku odbyło się spotkanie poświęcone rozpoczynającemu się sezonowi turystycznemu. W spotkaniu uczestniczyło około 30 przedstawicieli branży turystycznej z regionu: kwaterodawcy, osoby prowadzące gospodarstwa agroturystyczne, kluby żeglarskie, organizatorzy turystyki wodnej i lądowej oraz przedstawiciele organizacji turystycznych. Pracownicy parku przedstawili aktualną ofertę turystyczną i edukacyjną, a o planach działań na 2010 r. w Suwalskiej Izbie Turystyczno – Rolnej mówiła pani Renata Zakrzewska. Przedstawiciele klubów żeglarskich i organizatorzy turystyki wodnej poruszyli kwestie oznakowania pływaczni na jeziorze Wigry, wytyczenia szlaków dla żaglówek oraz pobierania opłat za cumowanie łodzi przy pomostach. Głos w sprawie krytycznych słów dotyczących sposobu udostępniania dla turystów kościoła w Wigrach zabrał też ks. Dariusz Rogiński, proboszcz wigierskiej parafii. Na zakończenie prezentację na temat ptaków

występujących na terenie WPN-u i możliwości ich obserwacji przedstawił Wojciech Misiukiewicz. W czasie sesji terenowej uczestnicy poznawali zagospodarowanie turystyczne na szlaku zielonym wokół jeziora Wigry

Dnia 27 września 2010 roku odbyło się spotkanie podsumowujące sezon turystyczny 2010. W spotkaniu udział wzięło 40 osób. Byli to przedstawiciele kwater agroturystycznych, członkowie stowarzyszeń agroturystycznych, organizatorzy spływów kajakowych, przedstawiciele klubów żeglarskich, pracownicy lokalnych organizacji turystycznych oraz inne podmioty obsługujące turystów. W czasie spotkania podsumowano:

- sezon edukacyjno-turystyczny 2010. Ponadto Joanna Adamczewska, Barbara Perkowska, Adama Januszewicz, Marta Dobreńczyk przedstawili plany na rok 2011, a Prezes - SIRT Elżbieta Niedziejko akcję promocyjną Suwalszczyzny jako jednej z marek turystycznych województwa podlaskiego
 - sezon nad Wigrami przez Mirosława Miszkiel, Dyrektora PTTK O. Suwałki
 - pierwszy sezon żeglugi po Wigrach – przedstawił Piotr Łukowski
 - lato 2010 – Marek Rowiński, Prezes Wigierskiego Stowarzyszenia Turystycznego
- działalność Domu Pracy Twórczej w 2010r. – Michał Grnio DPT
 Ponadto Zdzisław Zaborowski przedstawił prezentację ścieżki „Puszcza”. Na zakończenie spotkania uczestnicy wzięli udział w rejsie statkiem po Wigrach.

6. Obsługa ruchu turystycznego

W 2010 roku park prowadził 3 punkty informacyjne: Centrum Informacji Turystycznej w siedzibie WPN, punkt informacji przy parkingu w Krzywem oraz w Muzeum Wigier. Turyści pytali najczęściej w Centrum Informacji Turystycznej o Muzeum Wigier, szlaki piesze i rowerowe oraz ścieżki przyrodnicze, pokoje gościnne w leśniczówkach i siedzibie WPN, agroturystykę, miejsca wypożyczenia rowerów i kajaków oraz o terminy kursowania kolejki i statku.

Uwagi turystów dotyczyły wydłużenia okresu połowu na spinning w wodach WPN, możliwości wypożyczenia nart biegowych, brak możliwości kupna świeżej ryby lub zjedzenia jej w restauracji/barze oraz braku informacji ze strony niektórych organizatorów spływów o obowiązujących kartach wstępu do Parku. Pojawiały się również uwagi dotyczące pola „Jastrzęby” z powodu złego stanu drogi dojazdowej do pola, brzegu jeziora zbyt mocno zarośniętego trzciną, brak placu zabaw dla dzieci oraz złego stanu kładki łączącej pole ze wsią Zakąty.

7. Finanse

Łączne koszty, jakie poniosło Gospodarstwo Pomocnicze na udostępnianie parku (wraz z dotacją) wyniosły ogółem 353 818,87 (z tego na wydatki Gospodarstwa 94 261,29zł, dotacja 259 557,58zł)

Oprócz kosztów poniesionych na infrastrukturę terenową złożyły się na to między innymi następujące pozycje:

- wypłaty dla przewodników -8947zł;
- utrzymanie pokoi gościnnych – wpłata prowizji za prowadzenie 16058zł, energia 7062,98zł, materiały 105,04zł
- utrzymanie pól biwakowych -1918,74zł
- obiekt „Dziupla”- energia 790,26zł, materiały 2908,62zł
- plaża „Krzywe”- energia 1115,97zł, woda i ścieki 88,01zł,
- utrzymanie czystości na szlakach - 400zł
- druk kart wstępu - 5750zł, wypłaty prowizji za sprzedaż kart wstępu 11336,04zł
- zakup materiałów informacyjnych, promocyjnych, znaczków, koszulek itp do sprzedaży -18690zł

- promocja - 275,17zł
- ogniska – 1496zł

Przychody Gospodarstwa Pomocniczego w zakresie udostępnienia turystycznego wyniosły 191 622,86 zł. Złożyły się na nie przede wszystkim następujące pozycje:

- Dotacje NFOŚiGW – 259 557,58zł
- Sprzedaż kart wstępu – 80 170,15 zł
- Wynajem pokoi gościnnych – 53 713,10zł
- Usługi przewodnickie - 9545,65zł.
- Sprzedaż materiałów informacyjnych - 23 320zł
- Udostępnienie jeziora Wigry dla statku Kameduła – 21 960zł
- Udostępnianie pól namiotowych 11918,70zł
- Inne przychody (za wynajem rowerów, wynajem Dziupli, ogniska, parking i plaża w Krzywem - 12000zł

3.7.2 Infrastruktura turystyczna i edukacyjna

Barbara Perkowska, Adam Januszewicz

W ramach projektu „Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej jako element ochrony ekosystemów Wigierskiego Parku Narodowego” realizowanego między IV kwartałem 2009 a IV kwartałem 2010 roku wykonano następujące elementy:

Zakres działań	Koszt [zł]
I. Wykonanie i montaż znaków informacyjnych – drogowskazów na ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych oraz zakup i montaż słupów dębowych	12 998,76 (NFOŚiGW) 500,00 (WPN)
II. Dostawa i montaż 10 szlabanów	21960,00 (NFOŚiGW) 300,00 (WPN)
III. Wykonanie i ustawienie zadaszonych 17 ławostolów w miejscach odpoczynku przy ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych.	55 835,54 (NFOŚiGW) 800,00 (WPN)
IV. Wykonanie, ustawienie i konserwacja 47 tablic informacyjnych	39 752,60 (NFOŚiGW) 800,00 (WPN)
V. Naprawa i impregnacja drewnianych budowli na szlakach turystycznych 1. Naprawa i impregnacja drewnianych budowli - kładek, zadaszonych na zielonym szlaku w O.O. Krzywe, ścieżce Las i Suchary,	23 318,93 (NFOŚiGW) 300,00 (WPN)
VI. Wykonanie i montaż ogrodzenia drewnianego 1. Wykonanie i montaż na szlakach turystycznych w O.O. krzywe i Mikołajewo 172 mb ogrodzenia drewnianego o wysokości 110 cm, słupki posadowione na stopach betonowych,	23 851,05 (NFOŚiGW) 300,00 (WPN)
VII. Odbudowa kładki na ścieżce edukacyjnej Plaży	29 649,10 (NFOŚiGW) 500,00 (WPN)
VIII. Monitoring natężenia ruchu turystycznego na szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych. 1. Zakup i montaż zestawu służącego do pomiaru natężenia ruchu turystycznego na szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych: - Obwód Ochronny Krzywe, ścieżka Suchary, oddz. 47g; - Obwód Ochronny Leszczewek, Kładka na zielonym szlaku, oddz. 98m; - Obwód Ochronny Powały, Bartny Dół, oddz. 388h. W skład zestawu wchodzi elementy:	52 191,60 (NFOŚiGW) 300,00 (WPN)

- pyroelektryczne czujniki ruchu - 3 szt., - palmtop do odczytu danych, - laptop wraz z oprogramowaniem do obróbki i analizy danych, - studzienka do zabudowy ziemnej - 3 szt.	
RAZEM	263 357,58
W tym	259 557,58 (NFOŚiGW) 3 800,00 (WPN)

Ponadto w zakresie infrastruktury turystycznej wyznaczono i oznakowano drogowskazami i 13 tablicami informacyjnymi turystycznych 8 km tras narciarskich ogółem 8km, najdłuższa trasa ma 6,5km, położenie: okolice Krzywego, wszystkie biegną przez tereny leśne, trasy o różnym stopniu trudności - dostępne na początkujących i zaawansowanych. Oznakowanie tras i wykonanie tablic – Koszt NFOŚiGW i sponsora firmy Aluplex.

3.8 Działalność naukowa

Lech Krzysztofiak

W minionym roku na terenie parku obce instytucje realizowały 27 tematów badawczych. Znaczna ich część to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników parku.

Działalność Pracowni Naukowo-Edukacyjnej w 2010 roku wynikała z programu działalności Pracowni na lata 2009-2010 oraz z regulaminu organizacyjnego Parku.

Pracownicy prowadzili sześć tematów badawczych:

1. Wybrane elementy ekologii i biologii miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowatej *Neotianthe cuculata*.

Była to kontynuacja badań rozpoczętych w trakcie realizacji projektu związanego z przeniesieniem niewielkiej części populacji miodokwiatu krzyżowego i kukuczki kapturkowatej z ich siedlisk macierzystych na siedliska zastępcze. Badaniami objęte były wszystkie nowe stanowiska tych gatunków. Badano zarówno ilość rozwijających się roślin, ich formy rozwojowe, ilość i wielkość kwiatów oraz terminy wypuszczenia liści, kwitnięcia i zawiązania owoców. W 2011 roku nastąpi podsumowanie dotychczasowych badań i przygotowana zostanie publikacja na ten temat.

2. Badania rozmieszczenia i liczebności gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000.

Ten temat dotyczył inwentaryzacji, z określeniem wielkości poszczególnych stanowisk, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą i częściową oraz gatunków znajdujących się na liście Natura 2000. Lokalizacja stanowisk nanoszona była na mapy za pomocą odbiorników GPS, a stanowisko opisywane i fotografowane. W minionym roku stwierdzono m.in. jedno nowe stanowisko sasanki otwartej, jedno stanowisko lipiennika *Loesella*, oraz kilka kęp rzepika szczecińskiego. Potwierdzone zostało również nowe stanowisko obuwika w okolicach maćkowej rudy.

3. Badania fauny mrówek *Formicidae* WPN.

Badania fauny mrówek były kontynuacją inwentaryzacji tych owadów prowadzonej od kilku lat. Badania prowadzone były zarówno w środowiskach leśnych parku, jak i na terenach otwartych. Oznaczono do gatunku cały zebrany materiał, łącznie z tym zebrany w poprzednim

roku. Stwierdzono kilka stanowisk rzadkich gatunków

4. Badania rozmieszczenia obcych gatunków roślin na terenie WPN oraz zagrożeń, jakie stanowią dla rodzimej przyrody.

Kontynuowane były badania dotyczące obcych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych. Nowe stanowiska obcych gatunków zostały wprowadzone do bazy danych. W badaniach wykorzystano również informacje dostarczone przez służbę terenową Parku. Stwierdzono m.in. nowe stanowiska: kolczurki klapowanej, niecierpka gruczołowatego i drobnokwiatowego oraz rdestowca japońskiego.

5. Badania grzybów, śluzowców i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego.

Kontynuowano badania grzybów, śluzowców i mszaków WPN w ramach projektu prowadzonego przez Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”, a finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Dane uzyskane z badań przygotowano do druku i wydano je w postaci 3 publikacji (patrz tab. 5c).

6. Badania rzek Wigierskiego Parku Narodowego

Kontynuowano badania rzek Parku. Dokonano kartowania 3 rzek (Czarnej Hańczy, Wiatrołūży i Maniówce), wykonano serię pomiarów przepływów i poziomu wody w rzekach, odczytano zapis temperatury wody z czujników zainstalowano na wszystkich rzekach. Wyniki reżimu termicznego wszystkich rzek Parku (za okres od maja 2009 do maja 2010) zostały opracowane i będą przedstawione na sympozjum ZMŚP w kwietniu 2011 roku.

7. Zróżnicowanie genetyczne, morfologiczne i preferencji ekologicznych dwóch bliźniaczych gatunków *Lasius niger* (L.) i *L. platythorax* Seifert (*Hymenoptera, Formicidae*)

Materiały opracowane w poprzednim roku przygotowano do druku i wysłano do renomowanego czasopisma naukowego *Insectes Sociaux*. Praca, stanowiąca zakończenie prowadzonych badań, została przyjęta do druku i ukaże się w pierwszym kwartale 2011 roku.

8. Kompleksowe badania jeziora Wigry jako element ochrony akwenu

Pracownicy Pracowni Naukowo-Edukacyjnej brali udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i sympozjach naukowych. W kwietniu uczestniczyli w XIX Sympozjum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego w Międzyzdrojach pt. „Funkcjonowanie geosystemów w warunkach zmian użytkowania terenu i narastającej antropopresji”, na którym wygłosili referat „Warunki termiczne i opadowe w zlewni badawczej Stacji Bazowej WIGRY (Wigierski Park Narodowy)”. W maju brali udział w warsztatach naukowych pt. „Nauka i monitoring w parkach narodowych” zorganizowanych na terenie Parku Narodowego Ujście Warty. W czerwcu Pracownia zorganizowała w Mikołajewie Szkołę Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego, w której obok pracowników WPN uczestniczyli przedstawiciele wszystkich Stacji Bazowych ZMŚP. W tym samym miesiącu jedna osoba z Pracowni wzięła udział w konferencji naukowej pt. „Ochrona mokradeł”, na której wygłosiła referat „Ochrona mszarnika jutta”. We wrześniu pracownicy brali udział w dwóch imprezach: warsztatach naukowych pt. „Organizacja badań naukowych i monitoringu w parkach narodowych”, których byli organizatorem oraz II Ogólnopolskim Sympozjum Parków Narodowych pt. „Sieć Natura 2000 a polskie parki narodowe”. W listopadzie jedna osoba uczestniczyła w konferencji naukowej w Krakowie pt. „Aktualne zagrożenia parków narodowych Polski”, a w grudniu w Warszawie w sympozjum naukowym pt. „Globalne zmiany klimatu i ich implikacje dla rzeźby Polski”.

Kontynuowana była realizacja projektu dotyczącego jeziora Wigry. Celem strategicznym projektu jest poprawa stanu siedlisk i warunków bytowania gatunków roślin i zwierząt na obszarze jeziora Wigry. Realizowane były następujące zadania: (1) przeprowadzenie inwentaryzacji roślinności zanurzonej, w tym łąk ramienicowych, (2) przeprowadzenie inwentaryzacji roślinności wynurzonej, (3) przeprowadzenie inwentaryzacji mięczaków, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000 oraz gatunków obcych – inwazyjnych, (4) zarybienie jeziora Wigry narybkiem sielawy, (5) wykaszanie trzcinowisk na powierzchni 6 ha poprawiające warunki tarliskowe cennych ekologicznie gatunków ryb, (6) zinventaryzowanie miejsc szczególnie narażonych na dopływ do jeziora zanieczyszczeń oraz opracowanie planu ochrony strefy brzegowej jeziora, (7) określenie presji kormoranów na populację ryb jeziora Wigry, (8) przeprowadzenie inwentaryzacji ptaków wodnych i wodno-błotnych występujących na jeziorze Wigry, (9) wykonanie mapy rozmieszczenia prądów wodnych w jeziorze Wigry. Realizacja tego projektu przyczyni się do ochrony najcenniejszych elementów przyrodniczych jeziora.

3.9 Monitoring środowiska i przyrody

Lech Krzysztofiak

W ramach prac monitoringowych w roku hydrologicznym 2010 Pracownia prowadziła prace na terenie zlewni badawczej, na wybranych powierzchniach i w wyznaczonych punktach kontrolno-pomiarowych dotyczące następujących programów pomiarowych:

Meteorologia

Pomiary meteorologiczne wykonywane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie, gdzie ustawiona jest automatyczna stacja meteorologiczna Milos 500 firmy Vaisala. Pomiary automatyczne przeprowadzane są co godzinę.

Efektem realizacji programu jest charakterystyka warunków meteorologicznych w roku hydrologicznym i kalendarzowym 2010. W tym celu określone zostały:

- warunki termiczne (średnie miesięczne i roczne temperatury powietrza, gruntu, długość okresu wegetacyjnego),
- warunki opadowe (sumy miesięczne i roczne opadów, liczba dni z opadem, natężenie opadów, współczynniki pluwiometryczne, rodzaj opadów, długość zalegania pokrywy śnieżnej, miąższość pokrywy śnieżnej),
- bilans promieniowania,
- warunki anemometryczne (średnie miesięczne i roczne prędkości wiatru, wartości maksymalne, częstotliwość kierunków wiatru).

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Zanieczyszczenie powietrza

Pomiary chemizmu powietrza atmosferycznego (dwutlenku siarki i dwutlenku azotu) wykonywane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Do badań wykorzystano metodę pasywną, która opracowana została w Zakładzie Chemii Analitycznej Politechniki Krakowskiej i wdrożona do praktyki zgodnie z obowiązującymi normami. Próbniki, po jednym na każdym z trzech stanowisk oddalonych od siebie o kilkanaście metrów, eksponowane były na wysokości 160 cm nad powierzchnią gruntu, przez okres 1 miesiąca.

Efektem programu jest charakterystyka właściwości fizykochemicznych opadów atmosferycznych oraz określenie wielkości depozycji atmosferycznej. W tym celu określone zostały:

średnie miesięczne i roczne wartości pH i przewodności elektrolitycznej oraz ich zestawienie na tle klasyfikacji Jansena
 miesięczne i roczne stężenia głównych jonów,
 miesięczne i roczne ładunki głównych jonów,
 określenie procentowego udziału poszczególnych jonów w składzie chemicznym opadów.
 roczny przebieg zmienności wartości pH, przewodności elektrolitycznej oraz stężeń i ładunków głównych jonów
 stopień korelacji między stężeniami głównych jonów a wysokością opadów
 Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Chemizm opadów atmosferycznych

Opad mokry zbierany był na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie w każdy poniedziałek o godz. 800, za pomocą kolektora opadu mokrego UNS 130/S firmy Eigenbrodt. W próbach tygodniowych określano jej wielkość oraz mierzono odczyn i przewodność elektrolityczną. Kolejne próby tygodniowe były łączone i przechowywane w temperaturze ok. 4°C. Na koniec miesiąca próba miesięczna (zlewana) była przekazywana do analizy do laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Efektem programu jest charakterystyka właściwości fizykochemicznych opadów atmosferycznych oraz określenie wielkości depozycji atmosferycznej. W tym celu określone zostały:

średnie miesięczne i roczne wartości pH i przewodności
 miesięczne i roczne stężenia głównych jonów,
 miesięczne i roczne ładunki głównych jonów,
 określenie procentowego udziału poszczególnych jonów w składzie chemicznym opadów.
 roczny przebieg zmienności wartości pH, przewodności elektrolitycznej oraz stężeń i ładunków głównych jonów w opadzie podkoronowym
 stopień korelacji między stężeniami głównych jonów a wysokością opadów
 roczny przebieg intercepcji opadów przez korony drzew
 zmiana parametrów wód opadowych po przejściu przez korony drzew.
 Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Chemizm opadu podkoronowego

Wody opadowe przechodzące przez warstwę koron drzew (sosna, świerk) zbierane były z leśnej powierzchni badawczej zlokalizowanej w pobliżu ogródka meteorologicznego w Sobolewie, na siedlisku lasu mieszanego świeżego, w zbiorowisku *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum*. Gatunkami tworzącymi górne piętro drzewostanu są: sosna i świerk przy współudziale dębu, czasem brzozy. Domieszkę tworzą osika, lipa i grab. Niższe piętro tworzy przeważnie świerk z udziałem dębu. Inne gatunki występują pojedynczo lub sporadycznie.

Kolektory podkoronowe, w ilości 10 sztuk, rozmieszczone są na powierzchni losowo. W okresie zimowym stosowano kolektory typu „wiadro”, o łącznej pow. wlotowej 0,615 m². Poza okresem zimowym stosowano kolektory typu „lejek”, o łącznej powierzchni wlotowej 0,804 m². Poboru prób opadów dokonywano w okresach tygodniowych. W próbach określano jej wielkość oraz mierzono odczyn i przewodność elektrolityczną. Kolejne próby tygodniowe były łączone i przechowywane w temperaturze ok. 4°C. Na koniec miesiąca próba miesięczna (zlewana) była przekazywana do analizy do laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Efektem programu jest charakterystyka właściwości chemicznych powietrza na obszarze działania stacji pomiarowej oraz określenie głównych lokalnych źródeł zanieczyszczenia. W tym celu określone zostały:

stężenia głównych zanieczyszczeń powietrza (tlenków siarki i tlenków azotu)

korelacja między wartościami czynników zanieczyszczających powietrze a lokalnymi kierunkami wiatru w danym miesiącu.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Chemizm roztworów glebowych

Badania roztworów glebowych prowadzone były na powierzchni leśnej w Sobolewie, na trzech stanowiskach. Do badań wykorzystano podciśnieniowe teflonowo-kwarcowe próbki firmy Prenart, które umieszczono na głębokościach 30, 50 i 100 cm w profilu gleby płowej zbielicowanej. Roztwory pobierane były z lizymetrów na koniec każdego miesiąca, poza okresem występowania przymrozków. Próby po zakonserwowaniu były przekazywane do analiz do laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Efektem programu jest charakterystyka właściwości fizykochemicznych roztworów glebowych na głębokości 30, 50 i 100cm. W tym celu określone zostały:

- średnie miesięczne i roczne wartości pH i przewodności, dla każdej z głębokości
- miesięczne i roczne stężenia głównych jonów, dla każdej z głębokości
- stopień korelacji między stężeniami głównych jonów na danej głębokości a wysokością opadów
- stopień korelacji między stężeniami głównych jonów w roztworach glebowych a stężeniami tych jonów w opadach.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Wody podziemne

Wody podziemne badano w otworze piezometrycznym zlokalizowanym na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie, który od 1997 roku włączony jest do krajowej sieci pomiarowej Państwowego Instytutu Geologicznego pod numerem ewidencyjnym II/862-Q. Piezometr posadowiony jest na głębokości 17,9 m ppt. Swobodne zwierciadło wody znajduje się na głębokości 12,05 m ppt., licząc od górnej krawędzi metalowej obudowy piezometru.

Poziom statycznego zwierciadła wody w piezometrze badano w każdy poniedziałek o godz. 800 za pomocą taśmy miarowej ze „świstawką”. Właściwości fizyczne i chemiczne wód podziemnych badano czterokrotnie w ciągu roku hydrologicznego: w grudniu 2009 roku oraz w lutym, czerwcu i we wrześniu 2010 roku. Przed każdym pobraniem próby z otworu piezometru wypompowywano około cztery objętości słupa wody stagnującej w otworze. W terenie w próbach mierzono odczyn, przewodność elektrolityczną i temperaturę wody.

Efektem programu jest charakterystyka stanu wód podziemnych, ich ilości, chemizmu i dynamiki. Celem programu jest także ocena jakości wód podziemnych. W tym celu określone zostały:

- stany miesięczne poziomu lustra wody, w tym stany średnie, maksymalne i minimalne,
- średnie roczne stężenia głównych jonów, w tym związków biogenych.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Wody powierzchniowe – rzeki

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów stanu i prędkości przepływu wód w rzece Czarna Hańcza – w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie oraz właściwości fizycznych i chemicznych wód rzeki w punktach w Sobolewie i przy ujściu rzeki do jeziora Wigry. Próby wody do badań pobierane były z nurtu rzeki jeden raz w miesiącu. W terenie w próbach mierzono odczyn, przewodność elektrolityczną i temperaturę wody. Analizy fizykochemiczne wykonywane były w laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz w WPN. Pomiar stanu wód prowadzony był w sposób ciągły przy wykorzystaniu limnigrafu typu L-861. Z zapisu limnigrafu określano średnie, maksymalne i

minimalne stany dobowe. Pomiaru prędkości przepływu wody w rzece dokonano 12-krotnie, przy pomocy elektromagnetycznego przepływomierza model 801 firmy SEBA, starając się uchwycić jak największe zróżnicowanie stanów wody.

Efektem programu jest charakterystyka warunków hydrologicznych oraz wielkość ładunku substancji zawieszonych i rozpuszczonych odprowadzanych z obszaru zlewni reprezentatywnej. Celem programu jest także ocena jakości wód powierzchniowych. W tym celu określone zostały:

- stany i przepływy charakterystyczne I stopnia oraz ich zestawienie na tle stanów i przepływów II stopnia,
- wartości: odpływu jednostkowego, warstwy odpływu oraz współczynnika odpływu dla poszczególnych miesięcy i roku,
- średnie miesięczne i roczne stężenia i ładunki głównych jonów, w tym związków biogennych,
- średnie miesięczne i roczne stężenia i ładunki materiału zawieszzonego.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z wielolecia.

Chemizm opadu organicznego

Materiał do badań opadu organicznego zbierany był w zbiorowisku ubożego grądu trzcinnikowego *Tilio-Carpinetum calamagrosietosum*, w drzewostanie świerkowo-sosnowym z odnawiającą się warstwą krzewów leszczyny, przy pomocy 15 chwytaczy - białych wiader z tworzywa sztucznego o łącznej pow. wlotowej 0,922 m², umieszczonych na stojakach 80 cm nad powierzchnią gruntu. Chwytacze ustawione były losowo w trzech rzędach po 5 sztuk (odległości pomiędzy chwytaczami wynosiła 3 m). Chwytacze opróżniane były w odstępach miesięcznych, a zebrany materiał sortowano na poszczególne frakcje (igły, liście, owoce, gałązki, kora, porosty, inne) i ważono. Następnie, po wysuszeniu materiału do stałej masy, ponownie go ważono, poczym całość homogenizowano za pomocą młynka uniwersalnego. Z tak przygotowanego materiału z 12 kolejnych miesięcy roku hydrologicznego przygotowywano trzy próby (igły, liście, pozostałe), które poddano analizie chemicznej w laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska.

Efektem programu jest określenie ilościowego i jakościowego składu opadu organicznego oraz wielkości dopływu pierwiastków z opadem organicznym do gleby w wybranych ekosystemach leśnych. W tym celu określone zostały:

- sucha masa opadu organicznego dla poszczególnych miesięcy i roku,
- roczny ładunek głównych pierwiastków docierających do gleby z opadem organicznym,
- zestawienie dopływu pierwiastków do gleby z opadem organicznym na tle wielkości depozycji atmosferycznej pod koronami drzew.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z dostępnych serii pomiarowych.

Uszkodzenia drzew i drzewostanów

Ocenę stanu uszkodzeń drzew przeprowadzono w trzech siedliskach leśnych: w borze bagiennym *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, z rzadkim i niskim drzewostanem sosnowym (pow. 050), świerczynie na torfie *Sphagno girgensohnii-Piceetum* (pow. 051) oraz nasadzeniu sosny na siedlisku grądowym *Tilio-Varpinetum calamagrostietosum* (pow. 052) Na każdej powierzchni zbadano 20 drzew (sosna, świerk), określając ubytek aparatu asymilacyjnego, pierśnicę drzew, uszkodzenia pnia oraz procent martwych gałęzi w koronie. Za kryterium oceny stanu zdrowotności drzewostanu przyjęto procent ubytku aparatu asymilacyjnego drzew, posługując się „Atlasem ubytku aparatu asymilacyjnego drzew leśnych (Borecki, Keczyński 1992) oraz ilość martwych gałęzi.

Efektem programu jest uzyskanie wskaźnikowych informacji o zmianach zdrowotności drzewostanów. W tym celu określone zostały:

- ocena defoliacji drzew,
- ocena odbarwienia aparatu asymilacyjnego,
- ocena uszkodzeń pni,
- piesznica badanych drzew.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z innych badań z tego zakresu.

Epifity nadrzewne

Badania nad porostami prowadzono na 12 stanowiskach wytypowanych i opisanych na terenie zlewni eksperymentalnej w 1998 roku. Zgodnie z wcześniej opracowanym systemem monitoringu porostów badaniami objęto 12 gatunków porostów nadrzewnych (włostka brązowa *Bryonia fuscescens*, mąkła tarnniowa *Evernia prunastri*, pustułka pęcherzykowata *Hypogymnia physodes*, przysrumicznik pustułkowy *Hypotrachyna rezoluta*, przylepka okopcona *Melanelia fuliginosa*, tarczownica bruzdkowana *Parmelia sulcata*, otwornioca gorzka *Pertusaria amara*, rozsypek srebrzysty *Phlyctis argena*, płucnik modry *Platismatia glauca*, mąklik otrębiasty *Pseudevernia furfuracea*, odnożyca mączysta *Ramalina farinacea*, brodaczka kępkowa *Usnea hirta*). Na każdym stanowisku, na wyznaczonej powierzchni, dokonano pomiaru powierzchni plech monitorowanych gatunków, badania składu gatunkowego i stanu zdrowotności porostów.

Efektem programu jest ocena jakości środowiska i kierunku zmian siedliskowych, na podstawie zmian bioty porostów epifitycznych. W tym celu określone zostały:

- powierzchnia plech monitorowanych porostów,
- zdrowotność plech.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z dostępnych serii pomiarowych.

Fauna epigeiczna

Badania prowadzono w dwóch typach siedliskowych lasu – na siedlisku lasu mieszanego świeżego, w zbiorowisku *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum* oraz boru bagiennego *Vaccinio uliginosi-Pinetum*. Na każdym siedlisku wytypowano po trzy stanowiska oddalone od siebie o około 250 m, na których zainstalowano po 5 pułapek rozmieszczonych liniowo w trzy metrowych odstępach. Pułapki (słoiki o pojemności 0,33 l i średnicy otworu 56 mm) zostały wkopane równo z powierzchnią gruntu i osłonięte daszkami. Jako płynu konserwującego użyto roztworu glikolu etylowego. Pułapki były eksponowane w terenie przez 5 miesięcy, od maja do końca września, a materiał wybierano z nich w odstępach miesięcznych. Wyselekcjonowane z odłowionego materiału chrząszcze należące do rodziny *Carabidae* zakonserwowano, a następnie przesłano do oznaczenia do Zakładu Zoologii Instytutu Biologii Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego Jana Kochanowskiego w Kielcach. Do monitorowanych gatunków należą: *Carabus violaceus*, *C. hortensis*, *C. nemoralis*, *Pterostichus oblongopunctatus*, *P. niger*, *P. melanarius*, *P. nigrita*, *Cychrus caraboides*, *Nebria brevicollis*.

Efektem programu jest określenie zmian ilościowych i jakościowych zachodzących w strukturach zgrupowań bezkręgowców, na przykładzie biegaczowatych. W tym celu określone zostały:

- skład gatunkowy biegaczowatych,
- struktura dominacji zgrupowania,
- różnorodność zgrupowań,
- wskaźnik łowności
- struktura troficzna.

Uzyskane dane pomiarowe w roku 2010 zostały odniesione do wartości z dostępnych serii pomiarowych.

Szczegółowe wyniki prac monitoringowych znajdują się na stronie internetowej Parku w postaci raportu pt. „Raport o stanie środowiska przyrodniczego Stacji Bazowej Wigry w roku hydrologicznym 2010”,

3.10 Ochrona krajobrazu

3.10.1 Zagospodarowanie przestrzenne

Janina Kamińska

W roku 2010 roku jak co roku Wigierski Park Narodowy brał udział w procesie związanym z uchwalaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Suwałki i gminie Nowinka oraz w procesie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suwałki.

Z WPN przesłano do urzędów gmin wnioski w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego półwyspu wigierskiego oraz zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Krzywe obszaru - położonego na północ od drogi Suwałki - Sejny.

W przypadku Półwyspu Wigierskiego wnioski WPN dotyczyły między innymi:

- objęcia ochroną konserwatorską całego półwyspu oraz Kanału Wigierskiego wraz z przyległymi do niego terenami;
- zasad zabudowy na obszarze półwyspu z możliwością częściowej lub pełnej rekonstrukcji historycznych pokamedulskich obiektów;
- możliwości lokalizacji stoiska informacyjno – handlowego przy przystani statku pasażerskiego;
- skanalizowania całego obszaru;
- utrzymania i pielęgnacji zieleni otaczającej teren rekreacyjno ogrodowy klasztoru oraz - zasad pielęgnacji istniejących zadrzewień w strefie brzegowej jeziora Wigry.

Wnioski do zmienianego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Krzywe dotyczyły zwłaszcza zwrócenia uwagi na obszar Natura 2000 „Ostoja Wigierska” i związane z tym ograniczenia przy planowaniu zabudowy, oraz na wprowadzeniu do planu zapisu mówiącego o stumetrowej strefie od lasów i wód parku wolnej od zabudowy.

Wigierski Park Narodowy uzgodnił w 2010 cztery projekty miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Został uzgodniony:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Walne i Danowskie położone w strefie ochronnej parku, w gminie Nowinka. Uzgadniane obszary obejmowały tereny przeznaczone w planie pod: zabudowę zagrodową; zabudowę jednorodziną, tereny lasów i tereny rolnicze (w tym takie gdzie wprowadzono zakaz wszelkiej zabudowy) oraz drogi;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Płociczno – Tartak (obejmujący 4 działki), w strefie ochronnej parku narodowego, w gminie Suwałki, tworzący czytelny układ komunikacyjny poprzez zaprojektowanie dróg gminnych i ich skrzyżowania z drogą powiatową a określone w planie tereny leśne i rolne pozostawiono w dotychczasowym sposobie użytkowania z zakazem wprowadzania zabudowy obiektami budowlanymi;
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dotyczący zmiany miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego części wsi Płociczno - Tartak w strefie ochronnej parku, w gminie Suwałki, odnoszący się do planowanej do realizacji ścieżki rowerowej z przylegającymi do niej terenami;

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Suwałki w miejscowości Nowa Wieś zwany „Nowe Osiedle” wyznaczający w strefie ochronnej parku nowe tereny mieszkaniowe, tereny komunikacyjne, tereny lasów i zadrzewień oraz tereny rolne. Wyznaczona planem strefa zabudowy jest oddalona o ponad 450 m od lasu parku.

Poza uzgodnieniami i wnioskami do planów Wigierski Park Narodowy w 2010 roku przedstawiał swoje stanowisko w 109 rozpatrzonych sprawach. 63 z nich dotyczyło uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy. Na terenie strefy ochronnej parku uzgodniono 37 projektów decyzji o warunkach zabudowy. Wszystkie wydane postanowienia dotyczące inwestycji na terenie otuliny parku były pozytywne. W granicach parku uzgadniano 26 spraw. Wśród nich Wigierski Park Narodowy nie uzgodnił dwóch inwestycji. Obie dotyczyły realizacji zabudowy mieszkaniowej (we wsi Krusznik i Bryzgiel w gminie Nowinka). Stanowisko Dyrektora WPN w sprawie zabudowy we wsi Krusznik podtrzymał Minister Środowiska, natomiast sprawa budynku mieszkalnego (legalizacja samowoli budowlanej) we wsi Bryzgiel została skierowana do ponownego rozpatrzenia.

Uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy w otulinie parku:

Uzgodnione inwestycje położone były na obszarze gmin Suwałki, Krasnopol i Giby. Przedmiotem uzgodnień były:

- utworzenie siedliska we wsiach: Czerwony Folwark, Bobrowisko, Piertanie, Sobolewo i po dwa siedliska we wsi Krzywe, Nowa Wieś, Lipniak, Burdeniszki w gminie Suwałki oraz utworzenie siedliska we wsi Remieńkiń w gminie Krasnopol (razem 13 inwestycji);
- budowa budynku mieszkalnego we wsi Bobrowisko, Mała Huta, Sobolewo, Piertanie i Burdeniszki w gminie Suwałki; we wsi Maćkowa Ruda, Piotrowa Dąbrowa i Królówek dwa domy we wsi Gremzdy Polskie i pięć we wsi Mikołajewo w gminie Krasnopol (razem 17 inwestycji);
- budowa budynku gospodarczego we wsiach: Remieńkiń i Żubrówka Stara w gminie Krasnopol i we wsi Wiatrołuża w gminie Suwałki (3 inwestycje);
- budowa budynku mieszkalno-gospodarczego we wsi Płociczno i budynku garażowego we wsi Burdeniszki i przebudowa drogi we wsi Okuniowiec w gminie Suwałki, budynku usługowego w Jeziorkach w gminie Krasnopol (4 inwestycje).

Uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy w granicach parku:

Postanowienia o pozytywnym uzgodnieniu inwestycji w granicach WPN dotyczyły terenu gmin: Suwałki, Nowinka i Krasnopol. Uzgodniono:

- 14 spraw dotyczących budowy budynków mieszkalnych: jedna w Rosochatym Rogu i dwie Maćkowej Rudzie w gminie Krasnopol; dwie w Bryzglu i trzy w Kruszniku w gminie Nowinka; dwie w Tartaku, i po jednej w Leszczewie, Leszczewku Wigrach i Magdalenowie w gminie Suwałki;
- 2 sprawy dotyczące budynków usługowych: po jednym w Wigrach i Gawrych Rudzie w gminie Suwałki;
- 2 sprawy dotyczące budowy budynków garażowych w Magdalenowie w gminie Suwałki i w Bryzglu w gminie Nowinka;
- 2 sprawy dotyczące pomostów: po jednym na rzece Czarna Hańcza we wsi Maćkowa Ruda w gminie Krasnopol i na jeziorze Mulaczysko w Kruszniku w gminie Nowinka;

- po jednej sprawie dotyczącej: budowy wiaty i zjazdu na działkę z drogi powiatowej w Bryzglu w gminie Nowinka; budowy siedliska w Leszczewie, budowy budynku mieszkalno-gospodarczego w Czerwonym Folwarku i przebudowy drogi Płociczno - Gawrych Ruda w gminie Suwałki; rozbudowy zabudowy produkcyjnej tartaku w Mikołajewie w gminie Krasnopol.

W sumie Wigierski Park Narodowy uzgodnił:

33 inwestycje w gminie Suwałki (12 w parku, 21 w otulinie);

9 inwestycji w gminie Nowinka (9 w parku);

19 inwestycji w gminie Krasnopol (5 w parku i 14 w otulinie)

2 inwestycje w gminie Giby (obie w otulinie)

3.10.2 Zadrzewienia

Wojciech Kamiński

W 2010 roku Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego rozpatrzył 31 wniosków dotyczących wycinki drzew z zadrzewień, w tym:

pozytywnie – 24 wnioski,

częściowo pozytywnie – 5 wniosków,

negatywnie – 1 wniosek,

w związku z brakiem uzasadnienia do podjęcia czynności w trybie art. 83 ust. 1 pkt.5 ustawy o ochronie przyrody, przekazał wg właściwości – 1 wniosek.

Łącznie z powierzchni objętej ochroną krajobrazową usunięto 310szt. drzew oraz krzewy z powierzchni 965m². Główne przyczyny usunięcia to zabiegi pielęgnacyjne oraz stwarzanie zagrożenie dla ludzi i istniejących obiektów budowlanych. Większość wydanych decyzji zezwalających na wycinkę drzew i krzewów nakładała na właścicieli nieruchomości obowiązek zasadzenia nowego zadrzewienia złożonego z gatunków roślin rodzimego pochodzenia. W Gminie Suwałki tak, pozostałe gminy nie – wówczas obligatoryjnie obecny leśniczy.

W analizowanym okresie Dyrektor Parku nie wydał zgody na usunięcie 76szt. drzew.

Tabela 24 Drzewa wyznaczone w 2010 r. do wycinki na terenie Wigierskiego Parku Narodowego

Gmina	Gatunek drzewa, liczba sztuk lub powierzchnia											krzewy /m ² /
	Ol	Kl	Lp	So	Wb	Brz	Sw	Md	Tp	Js	inne	
Suwałki	150	4	2	3	43	9	2	1	33	7	5	965
Nowinka	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krasnopol	0	0	0	0	0	1	0	0	17	0	0	0
Giby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
razem	183	4	2	3	43	10	2	1	50	7	5	965

3.11 Ochrona wartości kulturowych

Maciej Ambrosiewicz,

W roku 2010 w ramach ochrony wartości kulturowych dokonano wymiany zniszczonej tablicy na pomniku przy cmentarzu wojennym w Leszczewku.

3.12 Ochrona przed szkodnictwem

Karol Korsakowski

Straż Wigierskiego Parku Narodowego w 2010 roku funkcjonowała i realizowała zadania ochronne w 4 osobowej obsadzie, tj. komendant i 3 strażników.

Do pomocy w sytuacjach, kiedy zachodziła taka konieczność (np. tarło sielawy) decyzją Dyrektora Parku udział w patrolach brali wyznaczeni pracownicy służby terenowej Parku

Głównymi przestępstwami i wykroczeniami z jakimi ma do czynienia Straż Wigierskiego Parku Narodowego, są naruszenia prawa polegające przede wszystkim na:

- kłusownictwie rybackim (art. 27a. ust. 1, ustawy z dnia 18.04.1985 r. z późn. zm. o rybactwie śródlądowym), przez które rozumie się nielegalne połowy ryb sieciami, przy użyciu prądu i przy użyciu ościeni, oraz amatorski połów ryb wędkami bez wymaganego zezwolenia (art. 27; ust. 1 cytowanej ustawy);
- zaborze mienia (art.278 §1 kk i art.290 ust. 1 kk.), polegającym na kradzieży drewna ze stosów, oraz innych rzeczy ruchomych jak również nielegalnym wyrębie i kradzieży drewna; kłusownictwie na zwierzynę łowną (marginalnie zdarza się wnykarstwo);
- “dzikiej turystyce” i biwakowaniu poza miejscami do tego celu wyznaczonymi.(art.15, ust. 1, pkt. 23; ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody), jak również paleniu ognisk w miejscach nie wyznaczonych (art.15, ust. 1, pkt.10 cytowanej ustawy);
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi (art.15 ust.1 pkt.18 ustawy jw.);
- parkowaniu pojazdów w miejscach do tego nie przeznaczonych (art.161 kw.);
- zaśmiecaniu lasu (art.162 §1 kw).

Straż Parku wyposażona jest w:

radiotelefony nasobne typu “Motorola” (GP-340) 4 szt,
 telefony komórkowe 2 szt,
 kajdanki, 2 komplety
 2 samochody terenowe typu ŁADA – NIVA, Suzuki Sidekick
 2 łodzie motorowe: typu “Harpun” i łódź hybrydowa typu “Okoń” z silnikiem zaburtowym, 1 łódź wiosłową z doczepnym silnikiem zaburtowym.

Funkcjonariusze Straży Parku w 2010 roku odbyli 398 patroli po lądzie i wodach znajdujących się w granicach administracyjnych WPN, z czego 6 realizowano wspólnie z funkcjonariuszami Policji: 5 z KMP w Suwałkach i 1 z KPP w Sejnach.

W trakcie wszystkich patroli w ciągu roku: wylegitymowano 532 osoby z czego 359 osoby pouczone o konieczności przestrzegania obowiązujących na terenie WPN przepisów. W 15 przypadkach na osoby świadomie naruszające prawo nałożono 15 grzywnien w drodze mandatu karnego na łączną sumę 1700 zł.

W wyniku patroli łodziami po wodach Wigierskiego Parku Narodowego zlokalizowano, podjęto i zabezpieczono w magazynie straży n/w sprzęt:

sieci typu wonton 144 szt.
 żywcówki (samołówki) 16szt.
 pęczki węgorzowe 29 szt.
 sznury węgorzowe 3 szt.
 przestawy rzeczne 3 szt.
 sieci przekazane wraz z kłusownikami do KMP w Suwałkach 4 szt.

Żaki 9 szt.

Ganty 5 szt

Podrywki 1 szt.

Odebrane licencje 3 szt.

Podjęty sprzęt kłusowniczy został zabezpieczony i na dzień 17-02-2011r znajduje się w magazynie Straży.

Ryby, które znajdowały się w podjętym sprzęcie kłusowniczym zostały przekazane do magazynu ryb WPN lub przekazane na potrzeby woliery w M. Rudzie.

Ogółem Straż przekazała ponad 90 kg ryb.

W trakcie organizowanych zasadzek udało się ująć 2 kłusowników połowiących ryby na jeziorze Wigry, których wraz ze sprzętem przekazano do KMP w Suwałkach. Kłusownicy zostali osądzeni i skazani przez Sąd Rejonowy w Suwałkach.

Komendant Straży Parku 3 krotnie reprezentował interesy WPN przed Sądem Rejonowym w Suwałkach i Sejnach, brał również udział w szkoleniu dotyczącym zastosowania analizy DNA w walce z nielegalnym obrotem drewnem.

W roku 2010 funkcjonariusze Straży Parku uczestniczyli w szkoleniu strzeleckim, które zostało zorganizowane przy pomocy KMP w Suwałkach.

Tabela 25 Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w 2010 r.

Liczba funkcjonariuszy Straży Parku	Windykacja należności w zł	Kradzieże drewna			Liczba przypadków kłusownictwa
		liczba przypadków	skradzione drewno		
			masa w m ³	wartość w zł	
4	0	2	1,78	261	5

4 FINANSE

Marta Kopiczko

4.1 Budżet

Dochody i wydatki budżetowe w 2010 roku przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 26 Dochody budżetowe w 2010 r.

Dział 925, Rozdział 92501			
Lp.	Nazwa paragrafu	Paragraf	Kwoty [zł]
1.	Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	0570	1 740,50
2.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	0750	48 035,40
3.	Wpływy różne	0970	115,99
Razem			49 891,89

Tabela 27 Wydatki budżetowe w 2010 r.

Lp.	Nazwa paragrafu	Paragraf	Kwota [zł]
	Dział 925, Rozdział 92501		
1.	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	3020	118 152,64
2.	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	2 836 561,00
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	201 195,03
4.	Składki na ubezpieczenie społeczne	4110	452 914,35
5.	Składki na fundusz Pracy	4120	63 935,61
6.	Wpłaty na PFRON	4140	30 023,00
7.	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	7 950,00
8.	Wynagrodzenia bezosobowe – współfinansowanie PO IiŚ	4179	738,00
9.	Wynagrodzenia bezosobowe – współfinansowanie RPO	4179	525,00
10.	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	4 345,00
11.	Zakup materiałów i wyposażenia – współfinansowanie POIiŚ	4219	2 463,53
12.	Zakup energii	4260	23 290,89
13.	Zakup usług remontowych	4270	40 997,24
14.	Zakup usług zdrowotnych	4280	7 525,10
15.	Zakup usług pozostałych	4300	7 565,67
16.	Zakup usług pozostałych – finansowanie EWT Litwa- Polska	4308	26 276,33
17.	Zakup usług pozostałych – współfinansowanie PO IiŚ	4309	24 469,32
18.	Zakup usług pozostałych – współfinansowanie EWT Litwa-Polska	4309	4 637,01

19.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	4370	6 376,70
20.	Podróże służbowe krajowe	4410	3 995,70
21.	Podróże służbowe zagraniczne	4420	
22.	Różne opłaty i składki	4430	4 067,00
23.	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4440	71 602,40
24.	Podatek od nieruchomości	4480	15 715,00
25.	Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4500	116 768,35
26.	Składki do organizacji międzynarodowych	4540	2 408,04
27.	Kary i odszkodowania wpłacone na rzecz osób fizycznych	4590	3 541,34
28.	Szkolenia pracowników nie będących członkami korpusu służby cywilnej	4700	3 478,00
29.	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	4740	1 011,72
30.	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	4750	10 414,86
31.	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6050	15 934,67
32.	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych - RPO	6059	1 200,00
33.	Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych – zakup samochodu	6060	90 000,00
	Razem rozdział 92501	RAZEM:	4 200 078,50

W 2010 r. ze środków budżetowych przeznaczonych na wydatki inwestycyjne w Wigierskim Parku Narodowym wykonano następujące zadania:

„Wykonanie przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych do budynków Parku”

Plan : 16.000,00 Wykonanie: 15. 934,67

Wykonano przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne do budynków 7, 8, 9 10 i 11 w m. Czerwony Folwark oraz przyłącze wodociągowe do magazynu w Czerwonym Folwarku.

„Opracowanie studium wykonalności”

Plan : 1.200,00 Wykonanie : 1.200,00

W ramach realizacji projektu WND-RPPD.05.02.00-20-008/10 „Modernizacja Bazy Edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego” wykonano studium wykonalności.

„Zakup samochodu”

Plan : 90.000,00 Wykonanie : 90.000,00

Zakupiono samochód Skoda Yeti.

Wigierski Park Narodowy w 2010r. realizował następujące projekty przy udziale finansowym środków pochodzących z Unii Europejskiej:

„Kwartalnik Wigry jako narzędzie edukacji mieszkańców Wigierskiego Parku Narodowego i jego okolic” na podstawie umowy POIS.05.04.00-00-059/08-00 zawartej dnia 05 czerwca 2009 roku w ramach działania 5.4 priorytetu V Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

Budżet środków krajowych

§ 4179 „wynagrodzenia bezosobowe” - 738,00 zł

§ 4219 „zakup materiałów” – 2 463,53 zł

§ 4309 „zakup usług pozostałych” – 24.469,32 zł

Razem: 27.670,85 zł

Budżet środków europejskich

§ 4177 „wynagrodzenia bezosobowe” – 4.182,00 zł

§ 4217 „zakup materiałów” – 13.960,01 zł

§ 4307 „zakup usług pozostałych” – 138.659,49 zł

Razem : 156.801,50 zł

Łącznie na projekt wydatkowano ze środków krajowych i europejskich: 184.472,35

„Modernizacja bazy Edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego” na podstawie umowy UDA-RPPD.05.02.00-20-008/10-00 zawartej dnia 11 sierpnia 2010 roku w ramach działania 5.2 priorytetu V Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2007-2013

Budżet środków krajowych

§ 4179 „wynagrodzenia bezosobowe” - 525,00 zł

§ 6059 „wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” – wykonanie studium wykonalności – 1.200,00 zł

Razem: 1 725,00 zł

Budżet środków europejskich

§ 4177 „wynagrodzenia bezosobowe” – 2.975,00 zł

§ 6057 „wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” – wykonanie studium wykonalności – 6.800,00 zł

Razem : 9.775,00 zł

Łącznie na projekt wydatkowano ze środków krajowych i europejskich: 11.500,00 zł

„Wigry i Kowno: dwustronne poszerzenie i rozwinięcie potencjału służącego edukacji ekologicznej” na podstawie umowy SPF/LT/2010/30/2.2 zawartej dnia 19 sierpnia 2010 roku w ramach priorytetu 2 Programu Współpracy Transgranicznej Litwa – Polska.

Budżet środków krajowych

§ 4308 „zakup usług pozostałych” - 26.276,33 zł

§ 4309 „zakup usług pozostałych” – 4.637,01 zł

Łącznie na projekt wydatkowano ze środków krajowych: 30.913,34 zł

4.2 Gospodarstwo pomocnicze

Ustawa z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wprowadziła istotne zmiany w zakresie form i sposobów wykonywania zadań publicznych. Jednym z najważniejszych postanowień nowych przepisów jest to, że 31 grudnia 2010 r. zakończeniu ulega likwidacja gospodarstw pomocniczych gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych oraz części zakładów budżetowych (art. 87 ustawy z 27 sierpnia 2009 r.).

W związku z tym, że przy Wigierskim Parku Narodowym działało gospodarstwo pomocnicze dnia 25 czerwca 2010 roku Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego wydał zarządzenie Nr 10/2010 w sprawie likwidacji gospodarstwa pomocniczego – Wigierski Park

Narodowy Gospodarstwo Pomocnicze w Krzywem. Dodatkowo wprowadzono załącznik do Zarządzenia Nr 10/2010 Dyrektora WPN z dnia 25 czerwca 2010 r., który określa harmonogram czynności likwidacyjnych Gospodarstwa Pomocniczego Wigierskiego Parku Narodowego.

Tabela 28 Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów działalności w 2010 r.

**Wykonanie przychodów i kosztów wg typów działalności za 2010 rok
Wigierski Park Narodowy Gospodarstwo Pomocnicze w likwidacji**

plan

wykonanie

Lp.	Wyszczególnienie działalności	m3 pozyskania drewna	Przychody w zł.	m3 sprzedaży drewna	Rozchody w zł
1	2	3	4	5	6
I	Ochrona przyrodniczych i kulturowych zasobów parków narodowych		2 296 000,00		1 360 000,00
	razem (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)		2 242 106,22		1 301 415,83
	z tego:				
	1. Ochrona przyrody nieożywionej i gleb				
	2. Ochrona ściśla				
	3. Ochrona ekosystemów wodnych		485 000,00		405 000,00
			472 082,74		387 310,60
	4. Ochrona ekosystemów leśnych (a+b+c)		1 740 000,00		815 000,00
			1 701 513,09		784 540,44
	a) cięcia przebud. pielęgn. i sanitarn. (zag.dr)	11 175,19 m3	1 350 000,00	11 181,39 m3	550 000,00
			1 312 364,99		527 078,96
	b) hodowla lasu		200 000,00		65 000,00
			199 320,00		60 163,24
	c) ochrona ekosys.leśn. przed czynn.ab. i bio.		190 000,00		200 000,00
			189 828,10		197 298,24
	5. Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych		12 000,00		20 000,00
			11 566,70		18 092,17
	6. Ochrona zwierząt (a+b+c)		24 000,00		75 000,00
			22 654,11		67 975,85
	a) ochrona zwierząt rzadkich				15 000,00
					12 896,65
	b) ochrona zwierzyny łownej		14 000,00		60 000,00
			13 587,70		55 079,20
	c) ochrona ptaków		10 000,00		
			9 066,41		
	7. Ochrona roślin				
	8. Ochrona walorów widokowych (krajobrazu)				
	9. Ochrona dziedzictwa kulturowego i hist..				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2010 ROKU

	10. Ochrona przed pożarami i szkodnictwem		35 000,00		45 000,00
			34 289,58		43 496,77
II	Działalność naukowo-badawcza, edukacyjna i turystyczna		770 000,00		747 500,00
	razem (1+2+3+4+5)		756 353,21		721 752,35
	z tego:				
	1. Działalność naukowo-badawcza				1 500,00
					921,36
	2. Edukacja w zakresie ochr. przyr. i par. nar.		270 000,00		380 000,00
			269 254,69		362 862,23
	3. Wydawnictwa		40 000,00		6 000,00
			35 918,08		4 654,73
	4. Udostępnianie parku dla turystyki		460 000,00		360 000,00
			451 180,44		353 314,03
	5. Monitoring przyrodniczy i techniczny				
III	Pozostała działalność		401 000,00		1 097 500,00
	razem (1+2+3+4+5+6+7)		301 555,40		1 022 648,39
	z tego:				
	1. Plan ochrony i ich rewizja				2 500,00
					1 506,62
	2. Regulacja stanu posiadania				1 000,00
					84,00
	3. Naprawy budynków, budowli i innych śr. tr.				60 000,00
					56 431,57
	4. Remonty dróg parku				
	5. Transport i gospodarka warsztatowa		35 000,00		250 000,00
			31 431,86		246 253,32
	6. Administracja budynków		55 000,00		590 000,00
			52 293,18		536 885,64
	7. Inne dopłaty, amortyzacja		311 000,00		194 000,00
			217 830,36		181 487,24
IV.	Koszty zarządu		42 000,00		304 000,00
			35 351,28		280 499,77
	w tym:				
	1. Szkolenia zawodowe				2 988,20
	2. Koszty bhp				9 517,39
V	Ogółem (I+II+III+IV)	11 175,19 m3	3 509 000,00	11 181,39 m3	3 509 000,00
			3 335 366,11		3 326 316,34

4.3 Środki bezzwrotne pochodzące ze źródeł krajowych

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2010 roku przedstawia załącznik nr 6.

5 Inwestycje i remonty

Marek Wrona

Tabela 29 Zestawienie prac remontowo-budowlanych w 2010 r.

Lp	Lokalizacja i zakres robót	Pochodzenie środków finansowych, kwota (zł)		
		GP WPN	WPN	NFOŚiGW
1.	Wymiana pokrycia dachowego - Królówek	23 995,34		
2.	Wykonanie przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych: Czerwony Folwark, Sobolewo 70 i 71		16 000,00	
3.	Naprawa i impregnacja budowli drewnianych na ścieżkach Las i Suchary -Krzywe			23 318,93
4.	Modernizacja instalacji grzewczej w Muzeum Wigier - instalacja grzejników w pomieszczeniu biura		2 781,92	
5.	Rozbiórka pozostałości budynków i uporządkowanie terenu po ośrodkach wypoczynkowych na Słupiu			118 663,48
6.	Remont posadzek -korytarze, pracownia naukowa i księgowość. Krzywe 82	12 000,00		
7.	Remont kotłowni w Muzeum Wigier. Instalacja zbiornika buforowego przy pompie ciepła		29 889,54	
8.	Wymiana instalacji elektrycznej w budynku mieszkalnym Wysoki Most		8 370,88	
9.	Wykonanie i ustawienie w terenie 17 szt. ławostołów			15 835,55
10	Wykonanie i ustawienie w terenie 94 szt. konstrukcji tablic informacyjnych			13 062,65
11	Wykonanie 172 m drewnianego ogrodzenia - parkingi na Piaskach i dojście do 2 Suchara w m. Krzywe			23 851,05
12	Odbudowa kładki na ścieżce edukacyjnej Płazy			29 649,10
13	Dostawa i montaż na drogach WPN 10 szt. stalowych szlabanów			21 960,00
	RAZEM	35 995,34	57 042,34	246 340,76

6 INFORMATYKA

Maciej Łapiński

WPN używa następującego sprzętu komputerowego:
 zestawy komputerowe: 77 szt. (64 stacjonarnych i 13 przenośnych);
 drukarki: 37 szt. (z czego 18 atramentowe, 2 igłowe, 17 laserowych);
 plotery: 2 szt.;
 skanery: 9 szt.;
 panele dotykowe: 16;

Park używa następującego oprogramowania:

systemy operacyjne MS Win 2008 Serwer – 1 szt., MS Win 2003 Serwer – 1 szt., MS Win95 – 1 szt., MS Win98 – 1 szt., MS WinXP – 54 szt., MS Win2000 – 4 szt., MS Win7 – 8 szt., Sys Info-Box – 21 szt.;
 oprogramowanie biurowe: MS Office 2010 – 5 szt., MS Office 2007 – 19 szt., MS Office 2003 Prof. – 11 szt., MS Office XP Stand – 12 szt., MS Office XP Prof. – 18 szt., MS Office 97 Prof. – 4 szt., Open Office;
 oprogramowanie graficzne: Corel 10 – 3 szt., Corel Clasic – 5 szt., Corel 9 PL – 5 szt., Corel 11 PL – 10 szt.; Corel 15 PL – 2 szt.; Adobe CS 2 – 1 szt., Adobe PC 11 CE – 1 szt., Adobe Photoshop CS 2 – 1 szt.,
 oprogramowanie baz danych i GIS: ArcEditor – 1 szt.; ArcView 9.3 – 7 szt., ArcInfo 9.3 – 2 szt., ArcPAD – 5 szt., mLas Inżynier – 14 szt., Mapinfo 9.2 – 5 szt., GeoMedia – 1 szt., MS Acces – 59 szt. (w ramach MS Office Prof.), system LasInfo (aplikacja serwer – 1 szt., aplikacja klient – 16 szt.)
 oprogramowanie antywirusowe: Kaspersky Anti Virus
 system informacji prawnej LEX - 1 szt.

WPN jest wyposażony w sieć komputerową o topologii gwiazdy, serwer MS Win 2003 SERWER i 45 stanowisk w sieci. Park ma dostęp do usług internetowych poprzez łącze 2 Mb/s, obsługiwane przez firmę Matrix. Park użytkuje dwa systemy bankowości elektronicznej (NBP i Kredyt Bank).

WPN wykorzystuje następujące media elektroniczne do świadczenia usług informacyjnych dla społeczeństwa:

Strona WWW Parku – zawiera wiadomości ogólne, o edukacji środowiskowej, informacji turystycznej, przewodniki, aktualności, ogłoszenia i galerię zdjęć;

BIP WPN – strona internetowa zawierająca informacje publiczne: struktura organizacyjna parku, podstawy prawne funkcjonowania parku, zarządzenia i decyzje, ogłoszenia o przetargach itp.;

Strona WWW – “Kwartalnik Wigry” jest wersją elektroniczną czasopisma o parku;

Internet – wydzielone stanowisko komputerowe w Punkcie Informacji Turystycznej zapewnia dostęp do Internetu dla turystów (dostępne w godzinach pracy parku).

7 System Informacji Przestrzennej

Piotr Pieczyński

Główne zadanie w 2010 roku to wdrożenie systemu LasInfo. Podjęto następujące działania:

- Szkolenia z zakresu obsługi oprogramowania systemowego LasInfo, LasInfoOD, mLasInżynier,
- Szkolenia z zakresu obsługi urządzeń mobilnych (PDA, rejestrator, drukarka termiczna),
- Szkolenia z zakresu posługiwania się mapą numeryczną i GPS w terenie
- Testowanie systemu LasInfo, wprowadzanie zmian i rozbudowa funkcjonalności systemu,
- Opracowanie i wdrożenie zarządzenia Dyrektora WPN w sprawie oprogramowania systemowego do wykonywania zadań ochronnych w Wigierskim Parku Narodowym, w tym zasad wykonywania i dokumentowania obrotu drewnem z wykorzystaniem rejestratora leśniczego – formalnie system działa od 1 czerwca 2010 r.
- Wyznaczenie przez Dyrektora WPN administratora systemu LasInfo

Stan aktualny systemu LasInfo – zadania ochronne

Pracownicy merytoryczni parku (specjaliści w dziale DOP i służba terenowa parku) pracują obecnie na jednej bazie danych opisowych i geometrycznych. Dane integrowane są w bazie centralnej. Wykonywane zadania to:

- tworzenie projektów zadań ochronnych w układzie rzeczowym i kosztowym w zakresie: hodowla lasu, ochrona lasu, cięcia pielęgnacyjne, ochrona przeciwpożarowa, ochrona ekosystemów nieleśnych, ochrona zwierząt, ochrona zwierzyny łownej, udostępnianie parku,
- przygotowywanie zadań rocznych dla poszczególnych obwodów ochronnych,
- przygotowywanie dokumentacji do przeprowadzenia procedury przetargowej,
- prowadzenie w formie elektronicznej wniosków szczegółowych zadań ochronnych,
- obieg dokumentacji przychodowo – rozchodowej w obrocie drewna, przesyłanie dokumentów z rejestratora leśniczego do centralnej bazy danych LasInfo i odwrotnie odbywa się drogą GPRS, dzięki temu na bieżąco można śledzić przychód i rozchód drewna, wykonywać analizy i sprawnie zarządzać sprzedażą surowca drzewnego,
- służba terenowa parku jest wyposażona w rejestratory i PDA dzięki czemu posiada możliwość pracy z mapą numeryczną i może wykonywać pomiary GPS, podstawowe zadania wykonywane przez leśniczych to: obmiar GPS gniazd w drzewostanie, kontrola granic parku w terenie, lokalizacja wydzieleń leśnych i działek obcej własności, lokalizacja stanowisk roślin chronionych i innych obiektów punktowych,

8 Analiza stanu BHP

Wojciech Kamiński

1. Wypadki przy pracy

W analizowanym okresie zarejestrowano jeden wypadek przy pracy, któremu w dniu 2.12.2010r. uległ Nadleśniczy Parku Zbigniew Bielawski. Przyczyną zdarzenia były trudne warunki atmosferyczne i terenowe (gruba pokrywa śnieżna, śliska nawierzchnia, nierówności terenowe, wystające pniaki po ściętych drzewach). W wyniku wypadku uszkodzony doznał urazu stawu barkowego i przebywał na zwolnieniu lekarskim 41 dni. Ostateczne skutki wypadku będą znane w 2011 roku po zakończeniu rehabilitacji.

2. Choroby zawodowe

W dniu 11.01.2010r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach wydała decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej (boreliozy) u Wiesławy Malinowskiej, zatrudnionej na stanowisku specjalisty do spraw edukacji w Muzeum Wigier. W wyniku choroby pracownica doznała sześcioprocentowego, stałego uszczerbku na zdrowiu i wypłacono jej odszkodowanie w wysokości 3726,00zł.

3. Zagrożenia szkodliwymi czynnikami fizycznymi i chemicznymi - stan na 31.12.2010r.

Stały kontakt z wodą (4 osoby narażone) – rybacy jeziorowi.

Odczynniki chemiczne i trucizny (7 osób narażonych) – pracowników laboratorium, wylęgarni i obsługi ośrodka rehabilitacji zwierząt. W przypadku stężenia czynników chemicznych nie zachodziła potrzeba wykonywania pomiarów. Ryzyko związane z występowaniem czynników chemicznych oceniono jako „małe”, nie wymagające podejmowania dodatkowych działań, poza standartowymi czynnościami profilaktycznymi, jak stosowanie odzieży ochronnej i zachowanie szczególnej ostrożności podczas wykonywania pracy.

Hałas i wibracja (2 osoby narażone) – operatorzy ciągników. Przeprowadzone w 2010 roku badania natężenia hałasu i wibracji nie wykazały przekroczenia obowiązujących norm.

4. Zagrożenie czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - stan na 31.12.2010r.

W wyniku aktualizacji oceny zagrożenia pracowników czynnikami biologicznymi stwierdzono występowanie dwóch czynników zaliczonych do „3” (wysokiej) grupy zagrożenia:

- a) Wirus wścieklizny (2 osoby) – pracownicy prowadzący obsługę Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt w Maćkowej Rudzie.
- b) Wirus kleszczowego zapalenia mózgu – wariant środkowoeuropejski (62 osoby, w tym: 8 osób zatrudnionych w Gospodarstwie Pomocniczym i 54 osoby w Wigierskim Parku Narodowym) – pracownicy wykonujący czynności służbowe w terenie leśnym i przyleśnym.

5. Kontrole

W dniu 22.03.2010r inspektor Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Suwałkach przeprowadził kontrolę z zakresu nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W dniach 22-28.07.2010r kontrolę warunków pracy przeprowadził inspektor Państwowej Inspekcji Pracy w Białymstoku, oddział w Suwałkach. W efekcie kontroli określono częstotliwość i czas trwania szkolenia dla pracowników administracyjno-biurowych oraz poddano szkoleniu okresowemu z zakresu bhp 9 pracowników administracji terenowej i kierowniczej.

6. Szkolenia

W analizowanym okresie przeprowadzono szkolenia:

- a) z zakresu ratowania tonących (rybacy),
- b) podstawowe z zakresu bhp i p-poż. dla nowozatrudnionych pracowników,
- c) okresowe z zakresu bhp i p-poż. dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, administracyjno-biurowych i osób kierujących pracownikami,

7. Profilaktyka

- a) Prowadzenie szczepień ochronnych przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu (dotyczy osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczone do 3 grupy zagrożenia).
- b) Wydawanie według bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego.
- c) Dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym
- d) Wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów)..
- e) Wydawanie pracownikom środków czystości oraz wypłacanie ekwiwalentu za pranie odzieży.
- f) Prowadzenie okresowych i kontrolnych badań lekarskich.

8. Inne działania

- i) Przeprowadzono pomiary natężenia wibracji i hałasu w użytkowanych ciągnikach rolniczych. W wyniku pomiarów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm.

9. Plan działań w zakresie bhp w 2011 roku:

Realizacja obowiązków pracodawcy w następującym zakresie:

Wykonanie badań kontrolnych w kierunku wykrycia przeciwciał boreliozy.

Wydawanie odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej.

Szkolenie okresowe z zakresu bhp i p-poż.

Badania profilaktyczne pracowników.

Szczepienia ochronne przeciwko KZM.

Wydawanie posiłków profilaktycznych uprawnionym pracownikom.

Prowadzenie badań czynników szkodliwych (NDN) na stanowisku operatora ciągnika.

Kontrole warunków pracy na stanowiskach.

9 RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

Anna Krzysztofiak

W roku 2010 odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej WPN.

Na pierwszym posiedzeniu Rady Naukowej WPN, które odbyło się 26 kwietnia, przedstawiciel Ministra Środowiska pan Jan Reklewski wręczył wszystkim obecnym członkom Rady nominacje do pracy na kadencję 2009 – 2014. Jednogłośnie przyjęto treść Regulaminu RN WPN, a następnie na nowego przewodniczącego RN WPN wybrano dr Hannę Werblan-Jakubiec, a na jej zastępcę wójta gminy Suwałki – pana Tadeusza Chołko. Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego poparła stanowisko dyrekcji parku w sprawie inwestycji budowlanej w Bobrowisku, zakładające konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a następnie ustalenie odpowiednich warunków zabudowy. Ponadto, równolegle do „oceny” zleconej przez gminę, odpowiednie badania flory powinni przeprowadzić pracownicy parku. Następnie, po zapoznaniu się ze stanowiskiem dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego w sprawie jednostki pływającej po Wigrach, z przeznaczeniem do turystyki przyrodniczej, RN WPN jednogłośnie opowiedziała się za poparciem tego stanowiska. Następnie dr L. Krzysztofiak przedstawił postępy w realizacji projektu pt. „Grzyby, śluzowce i mszaki Wigierskiego Parku Narodowego - ochrona i możliwości wykorzystania w edukacji przyrodniczej”, prowadzonego na terenie WPN przez Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”. Na koniec mgr inż. J. Borejszo wypowiedział się na temat spraw budowlanych w Parku.

Na drugim posiedzeniu RN WPN, które miało miejsce 10 września, dyskutowano nad Planem Zadań Ochronnych na rok 2011. Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego, po wysłuchaniu propozycji zadań ochronnych na rok 2011 i przedyskutowaniu spornych punktów, pozytywnie zaopiniowała ich treść, pod warunkiem wniesienia zgłoszonych poprawek. Członkowie RN WPN opowiedzieli się za takim stanowiskiem jednogłośnie.

Następnym punktem obrad była działalność Pracowni Naukowo-Edukacyjnej, którą zrelacjonował kierownik Pracowni N-E dr L. Krzysztofiak. Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego z uznaniem odniosła się do efektów prac prowadzonych przez pracowników Pracowni Naukowo-Edukacyjnej WPN we współpracy z innymi instytucjami, których efektem są opracowania o głębokiej wartości naukowej i edukacyjnej. Rada pozytywnie zaopiniowała zakres działalności Pracowni Naukowo-Edukacyjnej WPN na lata 2011-12.

Następnie Dyr. Z. Bogusławski przedstawił stan prac nad planem ochrony obszaru Natura 2000, który składa się z trzech części: planu ochrony dla WPN, dla obszaru „siedliskowego” w parku i dla obszaru „ptasiego” w całej Puszczy Augustowskiej (o około 1000 ha więcej, niż wynosi powierzchnia WPN). Na koniec dr L. Krzysztofiak zwrócił uwagę na łamanie prawa przez inwestora budowy zajazdu w pobliżu plaży nad jeziorem Czarne w Krzywem. Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego stwierdziła, że jest zaniepokojona niszczeniem przyrody na granicy parku narodowego i popiera działania Dyrektora Parku zmierzające do zablokowania niszczycielskiej działalności inwestora na obszarze należącym do sieci Natura 2000. Jedna osoba wstrzymała się od głosu, reszta głosowała za przyjęciem takiego stanowiska.

Tabela 30 Skład Rady Naukowej WPN na lata 2009 – 2014

L.p.	Tytuł, imię, nazwisko	Instytucja
1.	mgr Mieczysław Bagiński	Sejmik województwa podlaskiego
2.	dr hab. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska	Wydział Geografii i Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego, Katedra Limnologii
3.	mgr Jerzy Brzozowski	Muzeum Okręgowe w Suwałkach
4.	Tadeusz Cholko	Gmina Suwałki
5.	dr hab. Jolanta Ejsmont-Karabin	Uniwersytet w Białymstoku, Stacja Hydrobiologiczna w Mikołajkach
6.	prof. dr hab. Andrzej Górniak	Uniwersytet w Białymstoku Instytut Biologii
7.	mgr inż. Henryk Grabowski	Oddział PTTK w Suwałkach
8.	prof. dr hab. Tadeusz Krzywosz	Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Zakład Rybactwa Jeziorowego w Giżycku
9.	mgr inż. Dariusz Kulbacki	Gmina Nowinka
10.	dr hab. Grażyna Łaska	Politechnika Białostocka, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska
11.	prof. dr hab. Stanisław Miścicki	SGGW w Warszawie, Wydział Leśny, Katedra Urządzania Lasu, Geomatyki i Ekonomiki Leśnictwa
12.	Jan Nowel	Gmina Krasnopol
13.	prof. dr hab. Bazyli Poskrobko	Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku, Katedra Gospodarowania Środowiskiem i Turystyki
14.	dr Paweł Pawlikowski	Wydział Biologii UW Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska,
15.	mgr inż. Wojciech Rodak	Nadleśnictwo Suwałki
16.	prof. dr hab. Aleksander Sokółowski	emeryt, Instytut Badawczy Leśnictwa
17.	dr hab. Jerzy Solon	PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania
18.	dr Hanna Werblan-Jakubiec	Wydział Biologii UW Ogród Botaniczny,
19.	dr inż. Dorota Zawadzka	Uniwersytet Łódzki, filia w Tomaszowie Mazowieckim, Instytut Nauk Leśnych
20.	prof. dr hab. Bogusław Zdanowski	Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

10 Zatrudnienie, wynagrodzenie i szkolenia

Anna Narkiewicz

W roku 2010 stan zatrudnienia przedstawiał się następująco:

- w budżecie 68 etatów
- w gospodarstwie pomocniczym 18 etatów,

W 2010r. na emeryturę odeszło 3 pracowników :

- 31 maja 2010r. - Zdzisław Huszcza,
- 30 czerwca 2010r. - Antoni Ignatowicz,
- 31 grudnia 2010r. - Zenon Cichanowicz.

Zatrudniono w WPN w roku 2010 dwóch pracowników

- od 1 marca Małgorzatę Karaś na stanowisku specjalisty ds. ochrony przyrody,
- od 1 czerwca Piotra Gwaja na stanowisku strażnika

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 14 czerwca 2010r. w do pracy zostali przywróceny dwaj pracownicy Gospodarstwa Pomocniczego, z którymi w 2009r zostały rozwiązane umowy o pracę bez wypowiedzenia. Do pracy stawili się w dniu 12 lipca 2010r.

W 2010r. w Wigierskim Parku Narodowym średnia płaca brutto wynosiła w budżecie - ,4 tys. zł, a w gospodarstwie pomocniczym - 2, 6 tys. zł. Wszystkie inne składniki wynagrodzenia, takie jak nagrody jubileuszowe i odprawy były w pełni realizowane na bieżąco.

Szczegółowy wykaz dotyczący zatrudnienia i wynagrodzenia znajduje się w załączniku nr 15 analizy.

Pracownicy Wigierskiego Parku Narodowego, oprócz uczestnictwa w kursach i szkoleniach podwyższali również swoje kwalifikacje i wykształcenie w innych systemach kształcenia. W systemie studiów zaocznych, przy częściowym dofinansowaniu przez WPN kosztów czesnego kształciło się trzech pracowników:

Zbigniew Tarlecki - SGGW Warszawa, Wydział Leśny,

Karol Korsakowski – Politechnika Białostocka Zamiejscowy Wydział Zarządzania Środowiskiem w Hajnówce na kierunku leśnictwo,

Wojciech Kamiński – studia podyplomowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Ustawicznego w Suwałkach,

Ponadto Jacek Łoziński, Elżbieta Perkowska, Tomasz Huszcza i Zbigniew Bielawski podjęli kształcenie w roku 2010/2011 na studiach podyplomowych” Zarządzanie obszarami Natura 2000” w Olsztynie.

11 Współpraca

Wojciech Misiukiewicz, Aleksandra Mackiewicz

Wigierski Park Narodowy w roku 2010 podpisał następujące porozumienia o współpracy:

W dniu 11.10.2010 r. została zawarta umowa pomiędzy Wigierskim Parkiem Narodowym a Janem Walencikiem reprezentującym firmę Żubrowa 10. Przedmiotem tej umowy jest realizacja 2 filmów przyrodniczych (Smaragdowe jezioro i Suchar), 2 książek albumów przyrodniczych (Smaragdowe jezioro i Suchar) i 2 wystaw fotogramów w ramach projektu edukacyjnego Tętno Dziczy – Wigry. Realizacja zdjęć filmowych i fotograficznych na terenie WPN będzie realizowana od 1.01.2011r. do 31.12.2013r. W zamian za pomoc WPN, firma Żubrowa 10 zobowiązała się do umieszczenia nazwy i logotypu WPN w obu filmach i albumach, do przekazania do celów edukacyjnych po 50 płyt z filmami i po 50 książek każdego tytułu oraz ekspozycji fotogramów i plansz.

W dniu 21grudnia 2010r zostało zawarte porozumienie pomiędzy Wigierskim Parkiem Narodowym a Aresztem Śledczym w Suwałkach, w celu realizacji zadań związanych z działalnością resocjalizacyjną oraz społeczną readaptacją osób pozbawionych wolności. W myśl porozumienia osadzeni w AŚ będą świadczyć nieodpłatną pomoc na rzecz parku w postaci prac społecznych. WPN zobowiązał się do pomocy w zakresie: organizowania wycieczek edukacyjnych i krajoznawczych, prowadzenia zajęć teoretycznych z zakresu flory, fauny i hodowli ryb oraz praktycznych z zakresu amatorskiego połowu ryb. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

12 Działalność socjalna

Stefan Mackiewicz

Lista przedsięwzięć dokonanych w 2010 roku dofinansowanych z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych:

- 1) Zakupiono paczki świąteczne dla 45 dzieci pracowników parku na łączną kwotę 3000 złotych. Zabawa choinkowa zorganizowana została w dniu 17.01.2010 roku w Muzeum Wigier w Starym Folwarku.
- 2) W dniu 29.01 2010 roku zorganizowany został kulig, w którym udział wzięło 48 osób. Kulig został zorganizowany w miejscowości Mikołajewo w obiekcie Pensjonat Wigierski.
- 3) W dniu 25.03.2010 roku zorganizowano 1 dniowy wyjazd na Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. Braci Wagów w Tykocinie. W wyjeździe udział wzięło 13 osób.
- 4) Udzielono 13 osobom pożyczek remontowo budowlanych na łączną kwotę 86500 złotych.
- 5) Dofinansowano wczasy pod gruszą 72 pracownikom oraz uprawnionym członkom ich rodzin.
- 6) Dofinansowano udział 61 osób w wycieczce do Gorczańskiego i Babiogórskiego Parku Narodowego w dniach 27.06 - 3.07.2010 roku.
- 7) Udzielono 1 pracownikowi zapomogi finansowej.
- 8) 5 dzieci wzięło udział w koloniach w Niedzicy w miesiącu sierpniu 2010 roku.

13 WYKAZ TABEL I RYSUNKÓW W TEKŚCIE

<i>Tabela 1 Wykaz nieruchomości zakupionych w 2010 roku</i>	8
<i>Tabela 2 Zagrożenia wewnętrzne istniejące</i>	13
<i>Tabela 3 Zagrożenia wewnętrzne potencjalne</i>	16
<i>Tabela 4 Zagrożenia zewnętrzne istniejące</i>	17
<i>Tabela 5 Zagrożenia zewnętrzne potencjalne</i>	17
<i>Tabela 6 Liczebność zwierzyny w latach 2000 – 2010</i>	20
<i>Rysunek 1 Wartość odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w latach 1999-2010</i>	20
<i>Rysunek 2 Analiza wykonania głównych prac z zakresu hodowli lasu w latach 2000– 2010 [ha]</i>	21
<i>Tabela 7 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 2010 r.</i>	21
<i>Tabela 8 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 2000 – 2010 r.</i>	22
<i>Rysunek 3 Struktura gatunkowa drewna pozyskanego w 2010 r. w cięciach przygodnych</i>	23
<i>Rysunek 4. Masa drewna pozyskanego w ramach cięć przygodnych w latach 2006-2010</i>	24
<i>Rysunek 5. Zasiedlone drewno świerkowe usunięte w latach 1996-2010</i>	24
<i>Tabela 9 Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych (trzebieży) w 2010 r.</i>	25
<i>Rysunek 6. Liczba drzew pozostawionych do naturalnego rozkładu w latach 1997-2010</i>	25
<i>Tabela 10 Struktura sortymentowa pozyskania w 2010 roku</i>	26
<i>Rysunek 7 Liczba dni w stopniach zagrożenia pożarowego w okresie 1.04–31.09.2010 r.</i>	27
<i>Rysunek 8 Udział liczby dni w stopniach zagrożenia pożarowego w poszczególnych miesiącach w okresie od 1.04–31.09.2010 r.</i>	27
<i>Rysunek 9 Liczba dni poniżej 28% wilgotności ściółki mierzonej o godz. 9 w okresie 1.04–31.09.2010 r.</i>	28
<i>Tabela 11 Pożary na terenie WPN w latach 2005-2010 odnotowane przez Służby Parku</i>	28
<i>Tabela 12 Akcje SOPP w 2010 roku</i>	29
<i>Tabela 13 Monitoring ptaków Wigier w 2010 r.</i>	35
<i>Tabela 14 Ewidencja zwierząt przetrzymywanych w ośrodku rehabilitacji zwierząt w Maćkowej Rudzie w 2010 r.</i> ..	37
<i>Tabela 15 Liczba godzin przewodnictwa po WPN w 2009 i 2010 r.</i>	48
<i>Tabela 16 Zestawienie wyników kontroli kajakarzy podczas dyżurów na wodzie w latach 2006-2010</i>	48
<i>Tabela 17 Liczba sprzedanych kart wstępu i licencji wędkarskich w 2009 i 2010 r.</i>	48
<i>Tabela 18 Zestawienie ilościowe i cenowe sprzedanych kart wstępu w 2010 roku</i>	48
<i>Tabela 19 Liczba osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne oraz korzystających ze specjalnych ofert WPN-u w 2010 r.</i>	49
<i>Tabela 20 Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych w zarządzie WPN-u w 2010r.</i>	49
<i>Tabela 21 Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych nie będących w zarządzie WPN-u w 2010 r.</i>	50
<i>Tabela 22 Uczestnictwo w targach i festynach</i>	53
<i>Tabela 23 Wydawnictwa i portale internetowe w których promowano Park w 2010 roku</i>	53
<i>Tabela 24 Drzewa wyznaczone w 2010 r. do wycinki na terenie Wigierskiego Parku Narodowego</i>	66
<i>Tabela 25 Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w 2010 r.</i>	68
<i>Tabela 26 Dochody budżetowe w 2010 r.</i>	69
<i>Tabela 27 Wydatki budżetowe w 2010 r.</i>	69
<i>Tabela 28 Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów działalności w 2010 r.</i>	72
<i>Tabela 29 Zestawienie prac remontowo-budowlanych w 2010 r.</i>	75
<i>Tabela 30 Skład Rady Naukowej WPN na lata 2009 – 2014</i>	81

14 Załączniki

Załącznik 1	Zestawienie powierzchni według kategorii użytkowania w 2010 r.	87
Tabela 1a.	Podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego i zatrudnienie w 2010 r.	88
Załącznik 2	Zestawienie powierzchni według kategorii ochronności	89
Załącznik 3	Zestawienie powierzchni wg województw i gmin.....	91
Załącznik 4	Działalność edukacyjna w 2010 roku.....	92
Tabela 4a.	Edukacja w 2010 r.	92
Tabela 4b.	Tematy imprez edukacyjnych w 2010 r.	92
Tabela 4c.	Wydawnictwa edukacyjne, popularno-naukowe i naukowe własne w 2010 r.	93
Tabela 4d.	Wystawy stałe i czasowe w 2010 r.	93
Tabela 4e.	Ceny kart wstępu w 2010 r. [zł].....	94
Załącznik 5	Działalność naukowa parku w 2010 r.	95
Tabela 5a.	Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych siłami parku w 2010 r.	95
Tabela 5b.	Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych przez instytucje zewnętrzne w 2010 r.	96
Tabela 5c.	Spis publikacji naukowych, popularno-naukowych i edukacyjnych opublikowanych i złożonych do druku przez pracowników parku (samodzielnie bądź w charakterze współautorów) w 2010 r.	98
Tabela 5d.	Wykaz konferencji i seminariów naukowych zorganizowanych przez park (lub na terenie parku przez instytucje zewnętrzne) w 2010 r.	100
Tabela 5e.	Wykaz konferencji, seminariów i szkoleń, w których wzięli udział pracownicy parku w 2010 r.	101
Tabela 5f.	Zakres monitoringu środowiska w 2010 r.	102
Załącznik 6	Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2010 r.	104
Tabela 6a	Projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2010 r.	107
Załącznik 7	Szkołki w 2010 r.	107
Załącznik 8	Zalesienia i zabiegi hodowlane w ekosystemach leśnych w 2010 r.	108
Załącznik 9	Ochrona lasu w 2010 r.	108
Załącznik 10	Pozyskanie drewna w 2010 r.	109
Tabela 10a.	Sprzedaż drewna w 2010 r.	110
Załącznik 11	Ochrona zwierząt w 2010 r.	110
Tabela 11a.	Liczebność wybranych gatunków zwierząt w 2010 r.	110
Tabela 11b.	Ochrona zwierząt łownych w 2010 r.	111
Załącznik 12	Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych w 2010 r.	112
Załącznik 13	Czynna ochrona ichtiofauny w 2010 r.	113
Załącznik 14	Turystyka i komunikacja w 2010 r.	115
Załącznik 15	Zatrudnienie i wynagrodzenia w 2010 r.	116
Tabela 15a	Wykaz pracowników i pełnionych funkcji w 2010 r.	116
Załącznik 16	Wypadki przy pracy w 2010 r.	119
Załącznik 17	Majątek parku w 2010 r.	119
Załącznik 18	Członkostwo w organizacjach międzynarodowych w 2010 r.	120
Załącznik 19	Informatyka w 2010 roku	120
Załącznik 20	Współpraca z organizacjami samorządowymi, ekologicznymi i innymi.....	121
	w 2010 r.	121

Załącznik 1 Zestawienie powierzchni według kategorii użytkowania w 2010 r.

(stan na 31 grudnia 2010 roku, zgodnie ze sprawozdaniem do GUS)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie ^x	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 361,2	5,6	2413,6	200,9	14 981,3	100,0
2.	Grunty leśne ogółem	9 033,2		362,4	15,1	9 410,7	62,8
	w tym niezalesione	47,0				47,0	
3.	Grunty rolne ogółem	328,6		1910,0	63,7	2 302,3	15,3
	w tym do zalesienia						
4.	Grunty orne ogółem	206,6		1520,9	38,2	1765,7	11,8
	w tym na cele parku	30,0					
	Użytkowane	107,5					
	Nieużytkowane	99,1					
	Wydzierżawione	77,5					
5.	Łąki i pastwiska ogółem	122,0		389,1	25,5	536,6	3,6
	w tym na cele parku	10,1					
	Użytkowane	37,3					
	Nieużytkowane	84,7					
	Wydzierżawione	27,2					
6.	Wody ogółem	2 787,4		-	-	2 787,4	18,6
7.	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	0,5		7,3	0,9	8,7	0,1
8.	Użytki ekologiczne	-		-	-	-	-
9.	Nieużytki	186,7		127,0	4,9	318,6	2,1
10.	Tereny pozostałe	24,8	5,6	6,9	116,3	153,6	1,1

^x – w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych

Sporządziła Dorota Zaborowska

Tabela 1a. Podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego i zatrudnienie w 2010 r.

Lp.	Obręb Ochronny	Obwód Ochronny	Pow. w ha	Pow. ochrony ścisłej	Liczba zatrudnionych	Stanowisko	Wykształcenie	Liczba lat pracy / w tym w Parku
1	WIGRY	Lipniak	923	70	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	27/24, 14/13
		Krzywe	976	38	3	Leśniczy, 2 podleśniczych	średnie leśne	31/31, 35/17, 21/18
		Leszczewek	873	56	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	21/21, 24/23
		Gawarzec	906	48	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	14/12, 15/15
		Słupie	980	56	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne, średnie leśne,	15/15, 17/17
2	M. RUDA	Powały	599	-	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	36/21, 30/21
		Krusznik	1102	40	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne	7/7, 23/16
		Mikołajewo	1139	37	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne, średnie leśne	12/9, 20/20
		Lipowe	1012	25	2	Leśniczy, robotnik gospodarczy	średnie leśne, podstawowe	31/21, 35/21
		Wysoki Most	1122	20	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne, średnie leśne	18/18, 36/21
3.	Wodny Obwód Ochronny		2696	233	2	Konserwator, st. Strażnik	wyższe rybackie	16/16, 16/15
Ogółem:			12.328	623	23			

Sporządziły Dorota Zaborowska i Anna Narkiewicz

Załącznik 2 Zestawienie powierzchni według kategorii ochronności

(stan na 31 grudnia 2010 roku)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 361,2	5,6	2 413,6	200,9	14 981,3	100,0
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą	623,2	-	-	-	623,2	4,2
	w tym leśna	283,0	-	-	-	283,0	
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	11 469,8	-	-	-	11 469,8	76,5
	w tym leśna	8 721,8	-	-	-	8 721,8	
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazową	268,2	5,6	2413,6	200,9	2 888,3	19,3
	w tym leśna	28,4	-	362,4	15,1	405,9	

Sporządziła Dorota Zaborowska

Załącznik 3 Zestawienie powierzchni wg województw i gmin

(stan na 31 grudnia 2010 roku)

[ha]

wojew. PODLASKIE	Ogółem	Własność Skarbu Państwa											Inna własność												
		w zarządzie parku						w innym zarządzie					prywatna					pozostałe							
		razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe
SUWAŁKI	7 946,7	6687,5	4111,2	172,9	2293,7	107,4	2,3	3,6					3,6	1133,2	172,6	912,3		41,0	7,3	122,4	9,1	53,1		4,7	55,5
KRASNOPOL	1 434,6	811,8	706,5	66,01	25,7	9,7	3,9	1,7					1,7	603,2	96,9	441,9		57,8	6,6	17,9	0,1	2,4			15,4
NOWINKA	1 826,4	1182,8	658,6	25,9	449,0	43,0	6,3							601,3	80,9	497,7		22,4	0,3	42,3	5,9	7,9		0,2	28,3
GIBY	3 773,6	3679,1	3556,9	63,8	19,0	26,6	12,8	0,3					0,3	75,9	12,0	58,1		5,8		18,3		0,3			18,0
Ogółem	14 981,3	12 361,2	9033,2	328,6	2787,4	186,7	25,3	5,6					5,6	2413,6	362,4	1910,0		127,0	14,2	200,9	15,1	63,7		4,9	117,2

Sporządziła Dorota Zaborowska

Załącznik 4 Działalność edukacyjna w 2010 roku**Tabela 4a. Edukacja w 2010 r.**

Lp.	Park Narodowy	Muzeum (liczba zwiedzających)	Liczba ścieżek edukacyjnych	Biblioteka (liczba pozycji)	Ośrodek Edukacyjny (dotyczy wyłącznie wyodrębnionych)
					Rok utworzenia
1.	Wigierski	16500	5	4189	Ośrodek Edukacji Środowiskowej – od roku 1995

Sporządziła Aleksandra Mackiewicz

Tabela 4b. Tematy imprez edukacyjnych w 2010 r.

Lp.	Temat	Liczba imprez (zajęć) spotkań	Liczba uczestników
1.	Zajęcia w OEŚ, na ścieżkach edukacyjnych WPN, zajęcia z regionalizmu w siedzibie WPN	74	3043
2.	Warsztaty przyrodniczo-kulturowe z cyklu „Spotkania z Wigierkiem”	17	510
3.	Dzień Ziemi w WPN	1	350
4.	Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich	1	3500
5.	Warsztaty dla nauczycieli	1	30
6.	Konkurs „Makulaturę Zbieramy- Lasy Oszczędzamy”	1	67
7.	Europejski Dzień Parków	1	60
8.	Wigierski Park Narodowy dzieciom	1	100
9.	Konkurs ekologiczny “Nasze działania na rzecz Ziemi – czyli ekozespoły w naszej szkole”	1	462
10.	Konkurs „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”	2	130
11.	Spotkania w ramach ”Akademii Przyrody	8	150
12.	Piknik Ekologiczny w Przedszkolu Nr 3 w Suwałkach	1	220
13.	Akcja „Sprzątanie świata”	1	500
14.	Akcja rozdawania budek lęgowych	2	60
15.	Inne wydarzenia (m.in. regaty, stoiska WPN, etc) Zielone Kino – sobotnie pokazy filmów „pod chmurką” XVII Regaty o Puchar Dyrektora WPN-u Spotkanie z samorządowcami	7	325
		Razem	9507

Sporządziła Katarzyna Łukowska

Tabela 4c. Wydawnictwa edukacyjne, popularno-naukowe i naukowe własne w 2010 r.

Lp.	Tytuł	Autor	Nakład [szt.]
1.	kwartalnik Wigry – 4 numery Wirtualne Muzeum Wigier- płyta CD - nakład 1000 egz .	kwartalnik pod red. M Kamińskiego	2000 [8000]
2.	dodatek dla dzieci i młodzieży Wigierek- 2 numery	dodatek pod red. J Adamczewskiej	2000 [4000]
3.	dodatek dla rolników Na miedzy – 2 numery	dodatek pod red. J Góreckiej	2000 [4000]
4.	Strona internetowa www.wigry.win.pl	pod red. M Kamińskiego	
5.	Wirtualne Muzeum Wigier- płyta CD	pod red. M Kamińskiego	1000

Sporządzili: Katarzyna Łukowska i Lech Krzysztofiak

Tabela 4d. Wystawy stałe i czasowe w 2010 r.

L.p.	Tytuł	Miejsce wystawy	Staća/czasowa	Liczba zwiedzających
1.	“Nad Wigrami	Dyrekcja WPN w Krzywem	stała	12000
2.	“Ocalić od zapomnienia” wystawa etnograficzna	Dyrekcja WPN w Krzywem	stała	6000
3.	„Historia i tradycje rybołówstwa nad Wigrami”	Czerwony Folwark	czasowa od 1.06-30.09	2000
4.	wystawa pocztówek „Turystyka wodna nad Wigrami”	Muzeum Wigier	Do końca lutego 2010	555
5.	21 kwietnia 2010 otwarcie wystawy „Ginące zwierzęta Europy” depozyt MŁiJ w W-wie	Muzeum Wigier	czasowa od 21.04.2010 do 22.11.2010	14098
6.	Wystawa fotograficzna Marka Misia „Mieszkańcy kropli wody” (wystawa została w listopadzie 2010 wypożyczona do kowieńskiego Ogrodu Botanicznego).	Muzeum Wigier	czasowa od 13.07.2010	7270
7.	otwarcie wystawy Wigierski Park Narodowy na Uniwersytecie im. Witolda Wielkiego w Kownie (połączone z seminarium)	Muzeum Wigier	czasowa od 23.11.2010	250
8.	wystawa Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego w Muzeum Wigier (połączone z seminarium)	Muzeum Wigier	czasowa od 26.11.2010	250
9.	wystawa rzeźb zwierząt ze zbiorów MŁiJ,	Muzeum Wigier	Do końca kwietnia 2010	1782

Sporządzili: Maciej Ambrosiewicz i Aleksandra Mackiewicz

Tabela 4e. Ceny kart wstępu w 2010 r. [zł]

Park	Wystawy stałe	Muzeum
Cena karty (N/U)	Cena biletu (N/U)	Cena biletu (N/U)
4/2 9jednodniowe)	Karta wstępu 4/2	8/4
15/7,5 (tygodniowe)		
20/10 (dwutygodniowe)		

Sporządziła: Barbara Perkowska

Załącznik 5 Działalność naukowa parku w 2010 r.

Tabela 5a. Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych siłami parku w 2010 r.

Lp.	Tytuł projektu *	Kierownik i wykonawcy	Instytucje spoza parku biorące udział w realizacji projektu	Czas trwania projektu	Źródła finansowania
1.	Wybrane elementy ekologii i biologii miodokwiatu krzyżowego <i>Herminium monorchis</i> i kukuczki kapturkowej <i>Neottianthe cuculata</i>	M. Romański		2003 - 2011	WPN
2.	Badania rozmieszczenia i liczebności gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański		1996 - 2012	WPN
3.	Badania fauny mrówek <i>Formicidae</i> WPN	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak		2005- 2011	WPN
4.	Badania grzybów, śluzowców i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego	M. Romański L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet w Ostrawie	2008- 2010	CKPŚ, Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”
5.	Badania rozmieszczenia obcych gatunków roślin na terenie WPN oraz zagrożeń, jakie stanowią dla rodzimej przyrody	M. Romański L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Wrocławski	2007 - 2012	EkoFundusz, GEF, Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”
6.	Badania rzek Wigierskiego Parku Narodowego	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański A. Mackiewicz M. Stankiewicz	Uniwersytet Gdański	2009 - 2012	WPN
7.	Zróżnicowanie genetyczne, morfologiczne i preferencji ekologicznych dwóch bliźniaczych gatunków <i>Lasius niger</i> (L.) i <i>L. platythorax</i> Seifert (<i>Hymenoptera</i> , <i>Formicidae</i>)	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Gdański	2009 - 2010	WPN, Uniwersytet Gdański
8.	Kompleksowe badania jeziora Wigry jako element ochrony akwenu	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański A. Mackiewicz M. Stankiewicz	Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Wrocławski	2009 - 2011	CKPŚ, Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”

Sporządzili: Anna i Lech Krzysztofiak

Tabela 5b. Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych przez instytucje zewnętrzne w 2010 r.

Lp.	Tytuł projektu	Instytucje realizujące projekt	Kierownik projektu	Czas trwania projektu
1.	Ocena elementów typologicznych siedlisk zniekształconych i zdegradowanych w aspekcie przywrócenia zgodności biocenozy z biotopem	IBL Warszawa		Stałe powierzchnie badawcze
2.	Flora Oedogoniales jezior WPN	Instytut Botaniki UW,	Agnieszka Krzyk	2001 - 2010
3.	Badania torfowisk	Warszawa	Prof. Sławomir Żurek	2004 - 2011
4.	Badania osadów jezior	AGH Kraków,	Prof. dr hab. J. Rutkowski	1998 - 2011
5.	Badania glonów wód WPN	Uniwersytet Warszawski,	Hanna Szymańska	2006 - 2010
6.	Badania ryb i raków WPN	Instytut Rybactwa Śródlądowego Giżycko	Prof. Dr hab. Tadeusz Krzywosz	2006 - 2010
7.	Historie jezior dystroficznych WPN w świetle holeczeńskiej sukcesji ich roślinności	Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki,	dr Danuta Drzymulska	2009 - 2011
8.	Badania chrzączek występujących na terenie WPN	Katedra Zoologii Doświadczalnej Biologii Ewolucyjnej Uniwersytet Łódzki,	Dr Janusz Majecki	2006 - 2010
9.	Genetyczne zróżnicowanie <i>Malaxis monophyllos</i> w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem nizinno-górskiej dysjunkcji zasięgu gatunku	Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii	mgr Edyta Wasilewska	2009 - 2011
10.	Określenie presji kormoranów na populację ryb jeziora Wigry	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski	Jacek Wziętek	2008 - 2010
11.	Zmiany ekologiczne oligo dystroficznych jezior WPN na podstawie sukcesji subfosylnych Cladocera	Instytut Nauk Geologicznych PAN, Warszawa,	Edyta Zawisza	2010 - 2013
12.	Badania wpływu ekstremalnych hydrometeorologicznych na przemiany biogeochemiczne węgla organicznego w wodach polihmusowych	Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii, Zakład Hydrobiologii	dr Piotr Zieliński	2009 - 2011
13.	Bruzdnice (Dinophyta/Dinoflagella) WPN	Uniwersytet .im. A. Mickiewicza w Poznaniu	dr Paweł M. Owsiany	2009 - 2011

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2010 ROKU

14.	Genetyczne zróżnicowanie <i>Malaxis monophyllos</i> w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem nizinno-górskiej dysjunkcji zasięgu gatunku	Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii	mgr Edyta Wasilewska	2009 - 2011
15.	Zróżnicowanie morfologiczne i genetyczne rodzaju <i>Agrimonia</i> L. w Polsce	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski Olsztyn, Katedra Botaniki i Ochrony Przyrody	prof. dr hab. Czesław Hołdyński	2009 - 2012
16.	Rozwój roślinności i zmiany warunków siedliskowych w procesie zarastania jezior polihumotroficznych	UW, Zakład ekologii roślin i ochrony środowiska	Paweł Pawlikowski	2010
17.	Rewizja stanowisk i stan populacji <i>Potamogeton filiformis</i> Pers. w jeziorze Wigry	Instytut Botaniki Uniwersytet Jagielloński, Kraków	mgr Artur Pliszko	2010
18.	Monitoring ptaków jeziora Wigry	Komitet Ochrony Orlów,.	dr inż. Dorota Zawadzka, mgr inż. Jerzy Zawadzki	2009 - 2010
19.	Różnorodność gatunkowa i rozmieszczenie geograficzne krastnorostów słodkowodnych wybranych ekosystemów Polski oraz zróżnicowanie genetyczne w obrębie populacji europejskich	Instytut Ochrony Przyrody PAN,	doc. dr hab. Janina Kwadrans	2010
20.	Lasy Europy wschodniej - wpływ geograficznej zmienności na różnorodność biologiczną	Instytut geografii i przestrzennego zagospodarowania PAN,	prof. dr hab. Jan Matuszkiewicz	2008 - 2010
21.	Przeprowadzenie inwentaryzacji roślinności zanurzonej, w tym łąk ramienicowych	Uniwersytet Szczeciński	dr Andrzej Osadczuk	2008 - 2011
22.	Przeprowadzenie inwentaryzacji roślinności wynurzonej	Uniwersytet Szczeciński	dr Joanna Dudzińska	2008 - 2010
23.	Przeprowadzenie inwentaryzacji mięczaków, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000 oraz gatunków obcych - inwazyjnych	Uniwersytet Szczeciński	dr Brygida Wawrzoniak-Wydrowska	2008 - 2011
24.	Wykonanie mapy rozmieszczenia prądów wodnych w jeziorze Wigry	Uniwersytet Szczeciński	dr Tomasz Wolski	2009 - 2010
25.	Badanie rzek WPN	Uniwersytet Gdański	prof. Dr hab. Elżbieta Bajkiewicz-Grabowska	2009 - 2010

Sporządzili: Anna i Lech Krzysztofiak

Tabela 5c. Spis publikacji naukowych, popularno-naukowych i edukacyjnych opublikowanych i złożonych do druku przez pracowników parku (samodzielnie bądź w charakterze współautorów) w 2010 r.

	Autor (autorzy)	Tytuł publikacji	Czasopismo/ książka	Strony
1	Krzysztofiak L.	Historia powstania jeziora Wigry	Wigry	Nr 1: 5-7
2	Romański M.	Ochrona storczyków	Wigry	Nr 1: 8-11
3	Ambrosiewicz M.	Kameduli	Wigry	Nr 1: 14-17
4	Perkowska B.	Przewodnicy Wigierskiego Parku Narodowego	Wigry	Nr 1: 18-19
5	Łukowska K.	Stolarze od pokoleń	Wigry	Nr 1: 20-22
6	Krzysztofiak A.	Architekci wśród owadów cz.1 – drążenie chodników	Wigry	Nr 1: 24-25
7	Krzysztofiak A., Krzysztofiak L. Romański M.	Nowe gatunki śluzowców, grzybów i mszaków	Wigry	Nr 2: 5-7
8	Krzysztofiak L.	Metale ciężkie w środowisku parku	Wigry	Nr 2: 8-9
9	Górecka J.	„Koń jaki jest, każdy widzi...”, czyli historia kopytem pisana	Wigry	Nr 2: 12-14
10	Klimko, J., Klimko J.	Wigierscy wodniacy	Wigry	Nr 2: 15-17
11	Perkowska E.	Niebo nad Wigrami	Wigry	Nr 2: 19-21
12	Krzysztofiak A.	Architekci wśród owadów cz.2- spajanie przędzą	Wigry	Nr 2: 24-25
13	Pieczyński P.	Sosna w lasach parku	Wigry	Nr 3: 6-7
14	Mackiewicz A.	Zielone budki – rzecz o badaniu stanu wód w rzekach parku	Wigry	Nr 3: 8-9
15	Matusiewicz A.	Dzierżawcy i właściciele Hutty (cz.1)	Wigry	Nr 3: 12-14
16	Stankiewicz M.	Obserwowanie ptaków nad Wigrami	Wigry	Nr 3:15-18
17	Łukowska K.	O leśniczym marzycielu i szczęściarzu	Wigry	Nr 3: 18-21
18	Krzysztofiak A.	Architekci wśród owadów cz.3 – budowanie kopców	Wigry	Nr 3: 23-25
19	Stankiewicz M.	Odlatują kormorany	Wigry	Nr 4:6-7
20	Osadczyk A., Krzysztofiak L.	Morfologia jeziora Wigry	Wigry	Nr 4: 8-11
21	Matusiewicz A.	Dzierżawcy i właściciele Hutty (cz.2)	Wigry	Nr 4: 14-16
22	Perkowska E.	Atrakcje turystyczne pogranicza polsko-litewskiego	Wigry	Nr 4: 17-19
23	Perkowska E.	Pół żartem, pół serio – rozmowa z Alojzym Nawratem	Wigry	Nr 4: 20-22
24	Krzysztofiak A.	Architekci wśród owadów cz.4 – budowle z	Wigry	Nr 4: 24-25

		papieru		
25	Misiukiewicz W.	Czapla – siwa eminencja	Wigierek	Nr 2: 2-3
26	Muchowski W.	Królowie w krainie trolli stawiają na przyrodę	Wigierek	Nr 2: 4-6
27	Łukowska K.	Co przyniesie Boże Narodzenie	Wigierek	Nr 2: 11-13
28	Misiukiewicz W.	Poznajemy nasze ptaki - bielik	Wigierek	Nr 1: 2-5
29	Łukowska K.	Historie zapisane w drzewie	Wigierek	Nr 1: 11-13
30	Perkowska B.	Wymogi prawne	Na miedzy	Nr 1: 2-6
31	Górecka J.	Warzywa i zioła w kuchni suwalskiej	Na miedzy	Nr 1: 6-7
32	Misiukiewicz W.	Bąk	Na miedzy	Nr 1: 8
33	Kamiński W.	Usuwanie drzew i krzewów na gruntach nieleśnych cz.1	Na miedzy	Nr 1: 9-10
34	Perkowska B.	Tradycyjne ogródki wiejskie	Na miedzy	Nr 1: 12-13
35	Górecka J.	Jeżówka (<i>Echinacea purpurea</i>)	Na miedzy	Nr 1: 14
36	Górecka J.	Produkty tradycyjne i regionalne – z czym to się je?	Na miedzy	Nr 2: 2-5
37	Januszewicz M.	Zimorodek	Na miedzy	Nr 2: 7-8
38	Kamiński W.	Usuwanie drzew i krzewów na gruntach nieleśnych cz.2	Na miedzy	Nr 2: 8-10
39	Górecka J.	Dokarmianie ptaków zimujących	Na miedzy	Nr 2: 12-13
40	Mackiewicz A.	Skrzyp polny (<i>Equisetum arvense</i>)	Na miedzy	Nr 2: 14
41	Wysocka A., Krzysztofiak L., Krzysztofiak A., Żolnierkiewicz O., Ojdowska E., Sell J	Low genetic diversity in Polish populations of siblingant species: <i>Lasius niger</i> (L.) and <i>Lasius platythorax</i> Seifert (Hymenoptera, Formicidae).	Insectes Sociaux	
42	Krzysztofiak L., Krzysztofiak A., Frąckiel K., Biała A., Kilikowska A., Sell J..	Genetic and morphological differentiation between isolated Polish populations of “glacial relict”, an endangered butterfly, <i>Oeneis jutta</i> (Lepidoptera: Nymphalidae).	Eur. J. Entomol. 107	115–120
43	Krzysztofiak L. (red.)	Śluzowce Myxomycetes, grzyby Fungi i mszaki Bryophyta Wigierskiego Parku Narodowego.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	1-304
44	Krzysztofiak L., Krzysztofiak A., Romański M.	Świat śluzowców, grzybów i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	1-208
45	Fałtynowicz W.,	Grzyby lichenizowane - porosty Ascomycota	Stow.	206-228

	Krzysztofiak L.	lichenisati. (w:) L. Krzysztofiak (red.), Śluzowce Myxomycetes, grzyby Fungi i mszaki Bryophyta Wigierskiego Parku Narodowego.	„Człowiek i Przyroda”, Suwałki	
46	Panek E., Romański M.	Śluzowce północno-wschodniej Polski – przewodnik terenowy.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	1-57
47	Panek E., Romański M.	Śluzowce Myxomycetes. (w:) L. Krzysztofiak (red.), Śluzowce Myxomycetes, grzyby Fungi i mszaki Bryophyta Wigierskiego Parku Narodowego.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	8-85
48	Halama M., Romański M.	Grzyby makroskopijne (macromycetes). (w:) L. Krzysztofiak (red.), Śluzowce Myxomycetes, grzyby Fungi i mszaki Bryophyta Wigierskiego Parku Narodowego.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	86-201
49	Wierzcholska S., Pląsek V., Krzysztofiak A.	Mszaki Bryophyta. (w:) L. Krzysztofiak (red.), Śluzowce Myxomycetes, grzyby Fungi i mszaki Bryophyta Wigierskiego Parku Narodowego.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	229-298
50	Krzysztofiak A., Wierzcholska S.	Świat grzybów i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego. Zeszyty edukacyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	1-8
51	Krzysztofiak A., Wierzcholska S.	Świat śluzowców, grzybów i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego. Zeszyty edukacyjne dla uczniów szkół średnich.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	1-8
52	Krzysztofiak A., Wierzcholska S.	Świat grzybów i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego. Zeszyty edukacyjne dla uczniów klas 4-6 szkoły podstawowej.	Stow. „Człowiek i Przyroda”, Suwałki	1-8

Sporządzili: Aleksandra Mackiewicz i Anna Krzysztofiak

Tabela 5d. Wykaz konferencji i seminariów naukowych zorganizowanych przez park (lub na terenie parku przez instytucje zewnętrzne) w 2010 r.

Lp.	Tytuł konferencji	Organizatorzy	Czas trwania	Liczba uczestników
1.	Symposium naukowe pt. „Grzyby, śluzowce i mszaki Wigierskiego Parku Narodowego - ochrona i możliwości wykorzystania w edukacji przyrodniczej”, Wigry,	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”, WPN	20-21 maja	50
2	Warsztaty naukowe pt. „Organizacja badań naukowych i monitoringu w parkach narodowych - teraźniejszość i perspektywy”,	WPN	6-8 września	50
3	Szkoła Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego	WPN	16-18 czerwca	30

Tabela 5e. Wykaz konferencji, seminariów i szkoleń, w których wzięli udział pracownicy parku w 2010 r.

Lp.	Tytuł	Organizator	Kraj, miejsce, termin	Kto uczestniczył ?
1.	Konferencja naukowa pt. „Aktualne zagrożenia parków narodowych Polski”,	IB PAN	Kraków, 16-17 listopada 2010	Lech Krzysztofiak
2.	XIX Sympozjum Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego "Funkcjonowanie geosystemów w warunkach zmian użytkowania terenu i narastającej antropopresji"	ZMŚP	Międzyzdroje, 13-16 kwietnia 2010	referat: „Warunki termiczne i opadowe w zlewni badawczej Stacji Bazowej WIGRY (Wigierski Park Narodowy)”–Lech Krzysztofiak, Maciej Romański, Anna Krzysztofiak
3.	Konferencja naukowa pt. „Ochrona mokradeł	PK Puszczy Romińskiej	Gołdap, 29-30 czerwca 2010	referat: „Ochrona mszarnika jutta” – Lech Krzysztofiak
4.	Sympozjum naukowe pt. „Globalne zmiany klimatu i ich implikacje dla rzeźby Polski”,	Polskie Towarzystwo Geomorfologiczne	Warszawa, 1 grudnia 2010	Lech Krzysztofiak
5.	Warsztaty „Kreowanie wizerunku medialnego parku narodowego” prowadzone przez Katarzynę Dziedzic	Narodowa Fundacja OŚ WPN	Krzywe, 19.02.2010	Pracownicy WPN
6.	Warsztaty „Edukacja poprzez zabawę” prowadzone przez Alinę Rodziewicz	Narodowa Fundacja OŚ, WPN	Krzywe, 21.06.2010	Pracownicy WPN
7.	Warsztaty „Wybrane problemy pielęgnowania drzewostanów”- prowadzący: Tadeusz Andrzejczyk	Narodowa Fundacja OŚ, WPN	Krzywe, 28.10. 2010	Pracownicy WPN
8.	Warsztaty „Budowanie wizerunku parków narodowych poprzez edukację i turystykę” w Parku Narodowym”.	Narodowa Fundacja OŚ, PN „Bory Tucholskie	9-11 czerwca 2010 r	Maciej Ambrosiewicz Katarzyna Łukowska Aleksandra Mackiewicz
9.	Warsztaty „Granicznik płucnik, suchogłówka korowa oraz grzybówka trzcinowa w WPN” prowadzone przez Annę Krzysztofiak i Macieja Romańskiego-	Narodowa Fundacja OŚ, WPN	Krzywe, 02.09.2010	Pracownicy WPN
10.	II Ogólnopolskie Sympozjum Parków Narodowych pt. „Sieć Natura 2000 a polskie parki narodowe”,	Narodowa Fundacja OŚ, Białowiecki PN	Białowieża, 15-17 września 2010	Anna Krzysztofiak, Aleksandra Mackiewicz, Katarzyna Łukowska, Maciej Romański, Marek Stankiewicz
11.	Warsztaty naukowe pt. „Nauka i monitoring w parkach narodowych”,	Narodowa Fundacja OŚ, PN Ujście Warty	Kostrzyn, 27-28 maja 2010	Anna Krzysztofiak, Aleksandra Mackiewicz, Lech Krzysztofiak, Maciej Romański
12.	Warsztaty naukowe pt. „Organizacja badań naukowych i monitoringu w parkach narodowych - teraźniejszość i perspektywy”,	Narodowa Fundacja OŚ, Wigierski PN	Wigry, 6-8 września 2010	Anna Krzysztofiak, Aleksandra Mackiewicz, Lech Krzysztofiak, Maciej Romański, Marek Stankiewicz, Mariusz Szczęsny
13.	3 osoby w warsztatach: „Jak zarządzać ruchem turystycznym w parkach narodowych	Narodowa Fundacja OŚ,	Szklarska Poręba 23-25 czerwca	Elżbieta Perkowska, Katarzyna Łukowska,

	i na obszarach Natura 2000?" w	Karkonoski Park Narodowy	2010 r.	Paulina Pajer
14.	Szkoła Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego,	Stacja Bazowa „Wigry” WPN, ZMŚP	Mikołajewo, 16-18 czerwca 2010	Anna Krzysztofiak, Aleksandra Mackiewicz, Lech Krzysztofiak, Maciej Romański, Marek Stankiewicz, Mariusz Szczęśny
15.	Sporządzanie planów ochrony obszarów Natura 2000 i angażowanie społeczności lokalnych w działania związane z ochroną środowiska	Zakład Badania Ssaków PAN	Białowieża 7.10.2010 r.,	Jarosław Borejszo
16.	Podpisanie pierwszej w kraju umowy między Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Lokalną Grupą Rybacką „Pojezierze Suwalsko – Augustowskie” na finansowanie opracowanej przez LGR „Lokalne Strategii Rozwoju Obszaru Rybackiego »Pojezierze Suwalsko-Augustowskie«” w ramach 4 osi unijnego Programu Operacyjnego Ryby 2007-2013. WPN jako członek LGR będzie ubiegał się o dofinansowanie z tego funduszu projektów związanych m.in. z poprawą zagospodarowania turystycznego i edukacyjnego parku oraz ochroną ryb.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Białystok 27.10.2010 r.,	Maciej Kamiński
17.	Jubileuszu 20-lecia niemieckiego Parku Narodowego Müritz. Na ręce wieloletniego dyrektora PNM Pana Ulrika Messnera przekazany został list gratulacyjny od dyrektora WPN-u i okolicznościowa plakietka	Park Narodowy Müritz	Niemcy, Müritz 2-3.10.2010 r.,	Maciej Kamiński Jacek Adamczewski
18.	Konferencja” Ekoturystyka – to turystyka w kontekście zrównoważonego rozwoju”.	Okręg Łódzkie	Litwa, 8.07.2010	Adam Januszewicz i Paulina Pajer

Sporządzili .Anna i Lech Krzysztofiak

Tabela 5f. Zakres monitoringu środowiska w 2010 r.

Monitorowane parametry	Od kiedy	Z jaką częstotliwością	Osoba (instytucja) odpowiedzialna	Źródła finansowania
Meteorologia: kierunek wiatru, prędkość wiatru, temperatura powietrza, temperatura powietrza nad gruntem (5 cm), temperatura gruntu (5, 20, 50, 100 cm), wysokość opadu, wilgotność powietrza, usłonecznienie, promieniowanie, grubość pokrywy śnieżnej.	2002	Pomiary automatyczne	L. Krzysztofiak M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Chemizm powietrza atmosferycznego: stężenie dwutlenku siarki w powietrzu, stężenie dwutlenku azotu w powietrzu.	2002	Co miesiąc	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadów atmosferycznych: objętość opadu, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sód, potas, wapń, magnez.	1995	Co tydzień	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadu podokapowego: objętość wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sód, potas, wapń, magnez.	1995	Co miesiąc	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN

Chemizm roztworów glebowych: objętość wody, przewodność elektrolityczna, odczyn (pH), siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, chlorki, sód, potas, twardość ogólna, wapń, zasadowość, żelazo, mangan, glin ruchomy.	2004	Co miesiąc	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Metale ciężkie i siarka w <i>Hypogymnia physodes</i> - stężenia Pb, Cd, Cu i Zn; - stężenia S.	1999	Co 2 lata	L. Krzysztofiak	NFOŚiGW, WPN
Wody podziemne: temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, sód, potas, wapń, magnez, mangan, zasadowość, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, żelazo, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT ₅ , O ₂ .	1995	4 razy w roku	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Wody powierzchniowe – rzeki: stan wody, prędkość przepływu, temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, zawiesina ogólna, sód, potas, wapń, magnez, zasadowość, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT ₅ , O ₂ .	1994	Co miesiąc	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadu organicznego: opad organiczny (masa świeża), opad organiczny (masa sucha), siarka ogólna, azot ogólny, fosfor ogólny, wapń, magnez, sód, potas.	2005	Co miesiąc	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Flora i roślinność zlewni: skład gatunkowy, zdrowotność, rozmieszczenie	1999	Cały sezon wegetacyjny	M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Struktura i dynamika szaty roślinnej na powierzchniach stałych: skład gatunkowy, żywotność, pierśnica drzew, wysokość drzew, pokrycie warstwy.	1998	Co 5 lat	M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Zdrowotność drzew i drzewostanów	2010	1/rok	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Epifity nadrzewne - skład gatunkowy porostów, powierzchnia plech i ich zdrowotność	2007	1/rok	A. Krzysztofiak M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Fauna epigeiczna (biegaczowate): struktura troficzna, struktura dominacji, aktywność.	2004	1/m-c w sezonie wegetacyjnym (V-IX)	A. Krzysztofiak L. Krzysztofiak	NFOŚiGW, WPN

Sporządził Lech Krzysztofiak

Załącznik 6 Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2010 r.

ZESTAWIENIE ŚRODKÓW BEZZWROTNYCH POCHODZĄCYCH ZE ŹRÓDEŁ KRAJOWYCH I WYDATKI NIMI FINANSOWANE - stan na koniec IV kwartału 2010 r.

data sporządzenia: 24-01-2011

Sporządziła Marta Kopiczko

Nazwa zadania	Źródło finansowania	Nr i data zawarcia umowy będącej podstawą realizacji zadania	Termin rozpoczęcia i ukończenia realizacji zadania ze środków pochodzących z podpisanej umowy dotacji (mm-rr)/(mm-rr)	Limit wydatków na realizację zadania wg umowy (w złotych)	Planowane wydatki do poniesienia w danym roku (w złotych)	WYKONANIE WYDATKÓW (w złotych)			Czy realizacja zadania jest zakończona? (TAK/NIE)	Zakres rzeczowy dotychczas zrealizowanych zadań ze środków pochodzących z podpisanej umowy dotacji
						ŁĄCZNIE WYDATKI (kol.8+9)	w poprzednich latach	w roku 2010		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
"Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej jako element ochrony ekosystemów Wigierskiego Parku Narodowego"	NFOŚiGW w Warszawie	680/2009/Wn-50/OP-PO/D z dnia 02-12-2009	10.2009 / 09.2010	336 640,00	329 640,00	266 135,44	6 577,86	259 557,58	TAK	grawerowanie tabliczek drogowskazowych, zakup i montaż zestawu służącego do pomiaru natężenia ruchu turystycznego na szlakach turystycznych i ścieżkach edukacyjnych, montaż szlabanów, ogrodzenie drewniane, odbudowa kładki na ścieżce "Płazy", remont kładek
"Ochrona strefy brzegowej jeziora Wigry - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	1/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 04-01-2010	01.2010/ 01.2010	41 000,00	41 000,00	40 483,52	0,00	40 483,52	TAK	zakup nieruchomości gruntowej (pierwokup) Nr dz. 32/25 (2540 m ²)
"Ochrona doliny rzeki Kamionki - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	72/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 19-02-2010	02.2010/ 04.2010	302 500,00	302 500,00	302 494,90	0,00	302 494,90	TAK	zakup nieruchomości gruntowej (pierwokup) Nr dz. 45 (2,2200 ha)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2010 ROKU

"Akademia Przyrody w Wigierskim Parku Narodowym"	WFOŚiGW w Białymstoku	005/10/B-EE/PO-319/B z dnia 19-04-2010	03.2010/12.2010	1 500,00	1 500,00	1 500,00	0,00	1 500,00	TAK	zakup nagród na zajęcia edukacyjne
"Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku Narodowego w 2010r."	NFOŚiGW w Warszawie	270/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 04-07-2010	03-2010 / 12-2010	311 540,00	311 540,00	309 471,48	0,00	309 471,48	TAK	czyszczenia wczesne, niszczenie chwastów, wyznaczanie drzew trocinkowych, zbieranie i likwidacja zasiedlonej kory, zakup farby do znakowania drzew, wystawianie pułapek feromonowych, wystawiania pułapek klasycznych na kornika, rozdrabnianie gałęzi, zmniejszanie zagrożenia pożarowego lasów, porządkowanie powierzchni do odnowień, dolesianie luk, zakup sadzonek, wystawianie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę
"Renaturyzacja lasu przekształconego antropogenicznie na siedlisku Serratulo-Pinetum i Peucedano-Pinetum"	NFOŚiGW w Warszawie	271/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 14-07-2010	05-2010 / 12-2010	172 420,00	172 420,00	134 689,31	0,00	134 689,31	TAK	usunięcie gatunków inwazyjnych, adaptacja piwniczki dla potrzeby bytowania nietoperzy, tablica informacyjna
"Ochrona walorów krajobrazowych wsi Maćkowa Ruda - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	272/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 14-07-2010	07-2010/08/2010	252 300,00	252 300,00	252 257,00	0,00	252 257,00	TAK	zakup nieruchomości gruntowe dz. Nr 211, 212, 478 (10,8300 ha)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2010 ROKU

"Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	273/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 14-07-2010	07-2010 / 09-2010	400 000,00	400 000,00	399 000,00	0,00	399 000,00	TAK	zakup nieruchomości gruntowej dz. Nr 154 (2 ha 9900 m2)
"Poznaj podwodny świat wigierskich wód - wodne ścieżki edukacyjne"	NFOŚiGW w Warszawie	395/2010/Wn50/EE-BS/D z dnia 17-08-2010	08-2010 / 12-2010	183 900,00	183 900,00	180 709,63	0,00	180 709,63	TAK	Zakup łodzi z wyposażeniem, zakup szalek Petriego, zakup zestawów edukacyjnych, zakup mikroskopów, zakup szklanych termometrów, zakup narzędzi laboratoryjnych, zakup zestawów do badania wody, zakup zestawów reagentów, zakup pomostu
"Ochrona strefy brzegowej jeziora Wigry - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	377/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 12-08-2010	08-2010 / 09-2010	551 300,00	551 300,00	551 291,96	0,00	551 291,96	TAK	zakup nieruchomości gruntowej (pierwokup) dz. Nr 76, 87, 89, 90, 91 (10 ha 5800 m2)
"Ochrona strefy brzegowej jeziora Mulaczyisko - wykup działki 164/3"	NFOŚiGW w Warszawie	434/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 01-09-2010	09-2010 / 09-2010	31 700,00	31 700,00	31 417,64	0,00	31 417,64	TAK	zakup nieruchomości gruntowej dz. Nr 164/3 (0,1300 ha)
"Poznaj podwodny świat wigierskich wód - wodne ścieżki edukacyjne"	WFOŚiGW w Białymstoku	020/10/B-EE/PO-319/B z dnia 09-09-2010	09-2010 / 10-2010	49 000,00	49 000,00	48 607,38	0,00	48 607,38	TAK	zakup łodzi z wyposażeniem
"Ochrona strefy brzegowej jeziora Wigry - wykup działek 62/1 i 62/2"	NFOŚiGW w Warszawie	647/2010/Wn-10/OP-WK/D z dnia 30-11-2010	12-2010 / 12-2010	454 369,00	454 369,00	453 975,34	0,00	453 975,34	TAK	zakup nieruchomości gruntowej (pierwokup) dz. Nr 62/1 (1 ha 7303 m2) i 62/2 (2 ha 3476 m2)
RAZEM				3 088 169,00	3 081 169,00	2 972 033,60	6 577,86	2 965 455,74	X	X

Tabela 6a Projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2010 r.

Lp.	Tytuł projektu	Czas realizacji	Organizacja wiodąca	Źródła finansowania	Kwota dotacji [zł]	Liczba osób uczestniczących w projekcie
1.	Warzywa i zioła w kuchni suwalskiej	02. – 10.2010	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski	Fundacja Wspomagania Wsi	10 000	A – 1 B-22
2.	Ochrona bioróżnorodności na Podlasiu	02.2010 – 12.2012	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski	Fundacja Heifer Project International	8 190	A-1 B-21
3.	Rodzime rasy zwierząt gospodarskich pomagają zwiększyć dochód rolników z terenu WPN	11.2005 – 06.2012	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski	Fundacja Heifer Project International	104 080	A – 1 B – 20
4.	Grzyby, śluzowce i mszaki Wigierskiego Parku Narodowego – ochrona i możliwości wykorzystania w edukacji przyrodniczej	01.2008 - 06.2010	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy		12
5.	Ochrona jeziora Wigry ze szczególnym uwzględnieniem gatunków i siedlisk objętych siecią Natura 2000	05.2009 - 12.2011	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego		7
6.	Budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych	04.2008 - 10.2011	Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego		4

A* - liczba pracowników WPN zaangażowanych w projekt

B* - liczba uczestników działań związanych z projektem

*Sporządzili Joanna Górecka i Lech Krzysztofiak***Załącznik 7 Szkółki w 2010 r.**

Brak szkółek w Wigierskim Parku Narodowym.

Załącznik 8 Zalesienia i zabiegi hodowlane w ekosystemach leśnych w 2010 r.

[ha]

Lp.	Wyszczególnienie	Wg proj. planu och. (na 20 lat)	2010 r.		Plan na 2011 r.	Uwagi
			plan	wykonanie		
1.	Odnowienia		-	-		
2.	Zalesienia		-	-		
3.	Poprawki i uzup./ Dolesienia luk		1,63	1,63	2,09	
4.	Pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach		18,51	18,51	15,57	
5.	Czyszczenia wczesne		11,36	11,36	18,96	
6.	Czyszczenia późne		9,58	9,58	20,89	
7.	Wprowadzanie podszytów		-	-	-	
8.	Trzebieże wczesne		31,95	31,95	27,94	
9.	Trzebieże późne		180,40	180,40	192,05	

Sporządził Piotr Pieczyński

Załącznik 9 Ochrona lasu w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	2010 r.		Plan na 2011 r.	Uwagi	
			plan	wykonanie			
1.	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce	liczba prób	57	57	57		
2.	Wykładanie pułapek	tradycyjne	szt.	14	14	11	
		feromonowe	szt.	267	267	261	
3.	Skrzynki Lęgowe	nowe	szt.	130	130	0	
		stare	szt.	930	930	940	
4.	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną	chemiczne	ha	77,26	77,26	74,20	
		mechaniczne	ha	14,76	14,76	15,22	
		grodzenie	ha	1,70	1,70	1,65	
5.	Pasy ppoż.	nowe	km				
		istniejące	km				
6.	Liczba pożarów Lasu szacunek strat	szt./ha		1/0,38			
		tys. zł		15,57			

Sporządziły Dorota Zaborowska, Piotr Pieczyński

Załącznik 10 Pozyskanie drewna w 2010 r.

[tys. m³]

Lp.	Wyszczególnienie	2010 r.			Plan na 2011 r.	Uwagi
		wg operat. urządz.	Plan	wykonanie		
1.	Pozyskanie ogółem		10,71	11,16	10,76	So – 6,54
	w tym grubizna		10,47	10,82	10,40	So – 6,41
2.	Grubizna iglasta ogółem		9,69	10,03	9,49	So – 6,41
	w tym z cięć przebudowy		-	-	-	-
	przygodne i sanit.		5,23	5,63	4,55	Posusz i wiatrolomy – 5,63
	trzebieży/czyszcz.		4,46	4,40	4,94	So – 4,18
3.	Grubizna liściasta ogółem		0,78	0,79	0,91	Brz – 0,58
	w tym z cięć przebudowy		-	-	-	-
	Przygodne i sanit.		0,26	0,20	0,29	Posusz i wiatrolomy – 0,20
	Trzebieży/czyszcz.		0,52	0,59	0,62	Brz- 0,43

Sporządził Wojciech Kamiński

Tabela 10a. Sprzedaż drewna w 2010 r.[m³]

Lp.	wyszczególnienie	drewno iglaste						drewno liściaste					Ogółem
		tartaczne	papierówka i użytkowe	kopalniaki i stemple budowlane	opał	pozostałe	razem	tartaczne	Papierówka i użytkowe	opał	pozostałe	razem	
1.	stan na 1.01.2010r. remanent w lesie	0	6	0	0	0	6	0	0	0	0	0	6
2.	pozyskanie	3271	4454	36	227 0	296	10327	109	168	512	43	832	11159
3.	sprzedaż	10	0	0	0	0	10	0	3	3	0	6	16
4.	stan na 31.12.2010 r. remanent w lesie	3271	4460	36	227 0	296	10337	109	171	515	41	837	11181
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Sporządził Wojciech Kamiński

Załącznik 11 Ochrona zwierząt w 2010 r.**Tabela 11a. Liczebność wybranych gatunków zwierząt w 2010 r.**

Lp.	Gatunek	Liczba ^{x/}	Uwagi
1.	Bóbr	160	
2.	Wilk	4	
3.	Ryś	1 obserwowany	
4.	Wydra	5 rodzin	
5.	Borsuk	20	
6.	Lis	130	
7.	Orlik krzykliwy	0	<i>a</i>
8.	Bielik	2 gniazda	<i>d</i>
9.	Kania ruda	1	
10.	Kania czarna	0	
11.	Trzmielojad	0	
12.	Bocian czarny	0	

a Pojawiające się przechodnie, migrujące, *b* Występują, brak danych liczbowych (w 2010 r. nie inwentaryzowano). *c* Tylko ślady bytowania, *d* Wyznaczone strefy ochronne.

Sporządził: Wojciech Misiukiewicz

Tabela 11b. Ochrona zwierząt łownych w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	Teoretyczna pojemność parku	2010					2011		
				stan na pocz. roku	przewid. przyrost	redukcja			wskaźnik poziomu redukcji w % ²⁾	przewid. stan na pocz. roku	plan redukcji
						plan	wykonanie ¹⁾	% wykonania planu			
1.	Losie ogółem	szt.	45	37	7	-	-			44	-
	w tym: byki	szt.		12		-	-			12	-
	klępy	szt.		25		-	-			25	-
	łośzaki	szt.		x	7	-	-			7	-
2.	Jelenie ogółem	szt.	135	160	32	27	16	59,3	10,0	176	27
	w tym: byki	szt.		54		8	4			50	8
	łanie	szt.		106		15	10			96	15
	cielęta	szt.		x	32	4	2			30	4
3.	Sarny ogółem	szt.	270	193	39	20	7	35,0	3,6	225	20
	w tym: rogacze	szt.		65		9	4			61	9
	kozy	szt.		128		9	3			125	9
	koźłeta	szt.		x	39	2	0			39	2
4.	Daniele ogółem	szt.		-	-	-	-			-	-
5.	Dziki ogółem	szt.	140	133	100	70	56	80,0	42,0	220	70
6.	Wydatki na ochronę zwierząt łownych ogółem	zł				44.000	53.467				56.000
	w tym: zagospodarowanie	zł				2.000	2.408				2.000
	groźenie pól	zł				-	-				-
	odszkodowania	zł				40.000	48.259				50.000
	koszty redukcji	zł				2.000	2.800				4.000
7.	Wpływy z ochrony zwierząt	zł				20.000	13.587				14.000
	w tym: z redukcji	zł				20.000	13.587				14.000
8.	Pow. zreduk. szkód	ha				35,0	37,55				40,0
9.	Pow. istotnych uszkodzeń d-stanów	ha				50,0	37,55				45,0

Sporządziła Dorota Zaborowska

1) wykonanie obejmuje redukcję i upadki zwierzyny

2) odstrzał redukcyjny/liczebność stada podstawowego % - redukcja następuje, gdy wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik przyrostu zrealizowanego (zwierzyna płowa – 20%, dziki – 100%)

Załącznik 12 Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych w 2010 r.

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha)	Termin (miesiące wykonania)	Uwagi
Wykaszenie	Łąki podmokłe i bagna – 7,00 ha	wrzesień	Pokos wywieziono poza powierzchnię i pozostawiono do naturalnego rozkładu.
Wykaszenie zarośli tojeści amerykańskiej	0,70 ha	czerwiec, sierpień	Zabieg wykonano dwukrotnie w celu usunięcia ekspansywnego gatunku rośliny obcego pochodzenia.
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.	1,70 ha	wrzesień	Biomasę usunięto z powierzchni.
Wypas a) krowy b) owce c) konie d) inne	Łąki i pastwiska wydzierżawione rolnikom - 27,20 ha	maj -wrzesień	Ekstensywny wypas.

Sporządziła Dorota Zaborowska

Załącznik 13 Czynna ochrona ichtiofauny w 2010 r.

Sortyment: B – bardzo duży, DS – duży średni, D – duży, S – średni, M – mały

Sporządził Michał Osewski

Jezioro (rzeka) – pow. lustra wody w ha	Odłowy (regulacyjne, kontrolne, tarlaki) w kg							Zarybienia		Uwagi: w jakim okresie dokonywano zarybień	
	sortyment							Intens. odłowy [kg/ha]	stadium – szt./kg.		intensywność zarybień [szt./ha]
Gatunek	B	DS	D	S	M	BEZ SORT.	Razem				
I. Wigry – 2098,67	Odłowy regulacyjne oraz odłowy tarlaków: w okresie IV - XI sprzętem stawnym, odłowy kontrolne raków w m-cu IX										
sieja						6	6		wylęg – 180 000	85,7	w okresie 01.04 - 16.04
sielawa						21686	21686		wylęg – 37 560 000	17897	w okresie 01.04 – 16.04
węgorz		249			4		253				
szczupak	73	1140					1213		wylęg – 2 813 000	1340,4	w okresie 22.04 – 04.05
lin			823				823				
okoń			4	389	90		483				
leszcz			832	30,5	22		884,5				
płoc				650	370,5		1020,5				
drobnica nietowarowa						5	5				
Razem	73	1389	1659	1069,5	486,5	21697	26374	12,5			
II. Pierty – 233,28	zarybianie										
szczupak									wylęg – 230 000	986	w dniu 06.05
III. Mulaczysko – 18,19	zarybianie										
sielawa									wylęg – 500 000	27487,6	w dniu 14.04
szczupak									wylęg – 30 000	1649,2	w dniu 04.05
IV. Leszczewek – 22,02	zarybianie										
szczupak									wylęg – 30 000	1362,4	w dniu 04.05
V. Omulówek – 17,8	zarybianie										
szczupak									wylęg – 30 000	1685,4	w dniu 04.05
VI. Kruszniak – 26,71	zarybianie										
szczupak									wylęg – 30 000	1123,2	w dniu 04.05
VII. Czarne k. G. Rudy – 2,79	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym										
VIII. Gałęziste – 3,83	odłowy kontrolne ryb i raków sprzętem stawnym										
IX. Samle Duże i Małe – 3,23	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym										
X. Białe Wigierskie - 101,5	odłowy kontrolne ryb (sieja) i raków sprzętem stawnym										
XI. Długie Wigierskie – 80,38	odłowy kontrolne raków										
XII. Muliczne – 25,64	odłowy kontrolne raków										

Załącznik 14 Turystyka i komunikacja w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Stan na 31.12. 2009	Stan na 31.12. 2010	Uwagi
1.	Długość dróg ogółem	km	605	605	Według mapy topograficznej wykonanej na podstawie zdjęcia lotniczego
	w tym publicznych	km	375	375	
	zakładowych	km	230	230	Wyliczono z powierzchni dróg leśnych na mapie numerycznej
	wewnętrznych	km			
2.	Obiekty inżynieryjne		8	8	
	mosty	szt.			
	przepusty	szt.	23	23	
	zapory	szt.			
	Inne - jazy	szt.	1	1	
3.	Obiekty turystyczne		1	1	PTTK w St. Folwarku
	schroniska	szt.			
	w tym własne	szt.			
	Schrony, daszki tur. kempingi i biwaki	szt.	47	50	
4.	Domy wczasowe	szt.	3	3	
	w tym własne	szt.	-	-	
5.	Szlaki turystyczne	km	245,0	245,0	
6.	Nartostrady	km			
7.	Obiekty sportowe				
	stadiony	szt.			
	kolejki linowe	szt.			
	wyciągi	szt.			
	trasy wyczynowe				
	inne	szt.			

Sporządził Jarosław Borejszo

Załącznik 15 Zatrudnienie i wynagrodzenia w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	2009		2010	
			budżet	gosp. pomocnicze	budżet	gosp. pomocnicze
1.	Zatrudnienie ogółem stan na 31.XII.	osób	68	16	68	18
	w tym:					
	stanowiska robotnicze	osób	-	14		15
	w biurze dyrekcji	osób	41	2	41	2
	prac. inż.-techn.:	osób	27	-	27	1
	w tym w terenie	osób	24	-	24	-
	pozostałe stanowiska nierobotnicze	osób	-	-	-	-
	pracownicy sezonowi	osób	-	-	-	-
2.	średnia płaca ogółem:	tys. zł.	3,2	2,2	3,4	2,6
	w tym:					
	robotnicy	tys. zł.	-	2,2	-	2,0
	nierobotnicy	tys. zł.	-	2,1		0,6
3.	Wykształcenie stan na 31.XII.					
	wyższe	osób	38	1	39	1
	średnie	osób	30	6	29	5
	zawodowe	osób	-	5	-	8
	podstawowe	osób	-	4	-	4

Sporządziła: Anna Narkiewicz

Tabela 15a Wykaz pracowników i pełnionych funkcji w 2010 r.

Stan na 31.XII.2010 r.

BUDŻET

Lp.	Nazwisko i imię	Pełniona funkcja
1.	ADAMCZEWSKA JOANNA	KIER. DZ. EDUKACJI
2.	ADAMCZEWSKI JACEK	SPECJ. DS. EDUKACJI
3.	ALEKSANDROWICZ WALDEMAR	PODLEŚNICZY
4.	AMBROSIEWICZ MACIEJ	P.O KIEROWNIKA MUZEUM
5.	BARSZCZEWSKI MAREK	ST. STRAŻNIK
6.	BARTCZAK MACIEJ	PODLEŚNICZY
7.	BEDNAREK JERZY	LEŚNICZY
8.	BEDNAREK JOANNA	PODLEŚNICZY

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2004 ROKU

9.	BIELAWSKI ZBIGNIEW	NADLEŚNICZY
10.	BOGUSŁAWSKI ZBIGNIEW	Z-CA DYREKTORA
11.	BOREJSZO JAROSŁAW	KIER. DZ. OCHRONY PRZYR.
12.	BULKOWSKI KRZYSZTOF	ST. STRAŻNIK
13.	BUTKIEWICZ ANDRZEJ	PODLEŚNICZY
14.	CICHANOWICZ ZENON	ST. INSP. DS. TRANSPORTU
15.	CICHOCKA HALINA	ST. KSIEGOWA
16.	GÓRECKA JOANNA	SPECJ. DS. EDUKACJI
17.	GWAJ ANDRZEJ	LEŚNICZY
18.	GWAJ PIOTR	STRAZNIK STRAŻY PARKU
19.	GWIAZDOWSKI PAWEŁ	STRAZNIK STRAŻY PARKU
20.	HUSZCZA TOMASZ	LEŚNICZY
21.	JANUSZEWICZ ADAM	SPECJ. DS. UDOSTEP. PARKU
22.	JEROMIN MAREK	LEŚNICZY
23.	JUSZKIEWICZ MAREK	LEŚNICZY
24.	KAMIŃSKA JANINA	ST. SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
25.	KAMIŃSKI MACIEJ	Z-CA DYREKTORA
26.	KAMIŃSKI WOJCIECH	SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
27.	KARAŚ MAŁGORZATA	SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
28.	KOLENKIEWICZ MIECZYŚLAW	PODLEŚNICZY
29.	KOŁODZIEJSKI SŁAWOMIR	PODLEŚNICZY
30.	KONCEWICZ BEATA	ST. KSIEGOWY
31.	KONCEWICZ JÓZEF	LEŚNICZY
32.	KOPICZKO MARTA	GŁ. KSIEGOWY
33.	KORSAKOWSKI KAROL	KOMENDANT STRAŻY PARKU
34.	KOWALEWSKA MAŁGORZATA	REF. DS. ADMINISTR.-GOSPOD.
35.	KRZYSZTOFIAK ANNA	ADIUNKT PRAC. NAUK. EDUKAC.
36.	KRZYSZTOFIAK LECH	KIER.PRAC. NAUK.EDUKACYJNEJ.
37.	ŁOZIŃSKI JACEK	DYREKTOR
38.	ŁAPIŃSKI MACIEJ	SPECJ. INFORATYK
39.	ŁUKOWSKA KATARZYNA	SPECJ. DS. EDUKACJI
40.	MACKIEWICZ ALEKSANDRA	SPECJALISTA DS.OCHRONY PRZYRODY
41.	MACKIEWICZ STEFAN	KIER. ZESPOŁU ADMINISTR.GOSP.
42.	MAKOWSKA DANUTA	SEKRETARKA
43.	MALINOWSKA WIESŁAWA	SPECJ. DS. EDUKACJI
44.	MILEWSKI JAN	PODLEŚNICZY
45.	JANUSZEWICZ MAŁGORZATA	REF. DS. EDUKACJI
46.	MISIUKIEWICZ WOJCIECH	SPECJ. DS. EDUKACJI

47.	MYSZKOWSKI JAN	PODLEŚNICZY
48.	NARKIEWICZ ANNA	ST. ASYSTENT DS. KADROWYCH
49.	OSEWSKI MICHAŁ	KONSERWATOR W.O.O.
50.	PERKOWSKA BARBARA	KIER. ZESPOŁU DS. UDOSTEPNIANIA PARKU
51.	PERKOWSKA ELŻBIETA	SPECJ. DS. EDUKACJI
52.	PIECZYŃSKI PIOTR	SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
53.	POLAKOWSKI PAWEŁ	PODLESNICZY
54.	ROGAŁA PIOTR	LESNICZY
55.	ROMAŃSKI MACIEJ	ASYSTENT PRAC.NAUKOWY
56.	SOBOTA ALICJA	SPECJ. DS. FINANSOWO-KSIEGOWYCH
57.	STANKIEWICZ MAREK	REF. DS.MONITORINGU WÓD I N2000
58.	STECZKOWSKI KRZYSZTOF	SPECJ. DS. UDOSTEP. PARKU
59.	SZNEJDER ROMUALD	STRAŻNIK STRAŻY PARKU
60.	ŚWIACKI LESZEK	LEŚNICZY
61.	TARLECKI ZBIGNIEW	LEŚNICZY
62.	WASOWICZ WOJCIECH	PODLEŚNICZY
63.	WRONA MAREK	ST. INSPEKTOR DS. REMONT.BUDOWL.
64.	ZABOROWSKA DOROTA	REF. TECH.LEŚNY
65.	ZABOROWSKI ZDZISŁAW	LEŚNICZY
66.	KISŁOWSKI RADOSŁAW	STRAŻNIK
67.	SZCZESNY MARIUSZ	LABORANT
68.	PAJER PAULINA	REF.DS. UDOSTEP.PARKU

GOSPODARSTWO POMOCNICZE

Lp.	Nazwisko i imię	Pełniona funkcja
1.	BUCZYŃSKI JAN	ROBOTNIK GOSP.
2.	BUDROWSKA BARBARA	SPRZATACZKA
3.	CHILIŃSKI SŁAWOMIR	OPERATOR CIAGNIKA
4.	DANIŁOWICZ ANDRZEJ	ROBOTNIK GOSP.
5.	HOLUBOWICZ ANTONI	ROBOTNIK GOSP.
6.	DOBREŃCZYK MARTA	REF. Ds. EDUKACJI
7.	IGNATOWICZ ELŻBIETA	MAGAZYNIER
8.	KORSAK JERZY	RYBAK JEZIOROWY
9.	KORSAKOWSKI JAN	RYBAK JEZIOROWY
10.	KUCZKOWSKI KRZYSZTOF	KONSERWATOR
11.	MALISZEWSKI ANDRZEJ	KIEROWCA
12.	OPANOWSKI ANTONI	ROBOTNIK GOSP.
13.	WARAKOMSKI MICHAŁ	RYBAK JEZIOROWY

14.	SZUSZKO WIESŁAW	RYBAK JEZIOROWY
15.	TOPOLSKA ANNA	SPRZATACZKA
16.	WASILEWSKA BOŻENA	ROBOTNIK gOSP.
17.	WASILEWSKI JANUSZ	ROBOTNIK GOSP.
18.	WASOWICZ DOROTA	SPRZATACZKA

Sporządziła: Anna Narkiewicz

Załącznik 16 Wypadki przy pracy w 2010 r.

Rok	Ogółem	w tym zwolnienia lekarskie				
		1-3 dni	4-28 dni	ponad 28 dni	ciężkie uszk. ciała	śmier- telny
2009	0	0	0	0	0	0
2010	1	0	0	1	0	0

Sporządził Wojciech Kamiński

Załącznik 17 Majątek parku w 2010 r.

Lp.	Wyszczególnienie		Stan na 31.12. 2009 r. [szt.]	Stan na 31.12.2010 r.				Szacun- kowa wartość w tys. zł	Uwagi (zakup., budowa w 2010 r.)
				ogółem	dobry	do remontu	do kasacji		
1.	Budynki w tym:	ogółem ^x	96	94	43	51		15 001	
		mieszkalne	33	31	25	6		2 522	
		gospodarcze	57	57	7	50		1 046	
		administracyjne	1	1	1			1 545	
		muzeum	1	1	1			8 630	
		warsztaty	-					15	
		magazyny	1	1	1	1		93	
		inne	3	3		3		1 150	
2.	Osady leśne teren. ^{xx}		23	23	13	10		794	
3.	Pokoje gościnne		18	18	18				
4.	Ważniejsze maszyny i urządzenia:								

	sam. osobowe	4	4	3		1	246	Skoda Yeti
	sam. ciężarowe	3	2	1	1		140	
	sam. terenowe	13	11	7	4		679	
	ciągniki	2	2	2			176	
	pilarki	14	16	16			24	2 pilarki
	kserografy	5	5	5			93	
5.	Wartość środków trwałych [zł]	23 416						

Sporządzili Małgorzata Kowalewska i Stefan Mackiewicz

Załącznik 18 Członkostwo w organizacjach międzynarodowych w 2010 r.

Lp.	Organizacja	Rok przystap.	Zasady przynależności (bierna / czynna)	Przedstawiciel Parku w organizacji
1	Federacja Europarc	1999	czynna	brak
2	Konwencja Ramsarska	2002	czynna	brak

Sporządził Jarosław Borejszo

Załącznik 19 Informatyka w 2010 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Komputery ogółem (szt.)	77
	b) przyrost liczby komputerów w 2010 r.	7
2.	Sieć komputerowa	
	WPN	
	a) sieciowy system operacyjny - Win 2003 serwer	1
	b) liczba czynnych stacji roboczych	45
	Muzeum Wigier	
	b) liczba czynnych stacji roboczych	8

3.	GIS	
	Programy GIS (szt. licencji)	
	ArcView	7
	Arc Gis - ArcInfo	2
	MapInfo	5
	GeoMedia	1
	ArcPAD	1
	ArcEditor	1
	MS Acces (w ramach MS Office Prof.)	59
	mLas Inżynier	14
	System LasInfo	
	aplikacja serwer	1
	aplikacja klient	16
4.	Własne strony WWW	
	wersje obcojęzyczne	Tak
	Liczba wejść na stronę w 2010 r.	61799
5.	Kadry	
	Specjalista Informatyk – Maciej Łapiński	1 etat
	Asystent (pracownik naukowy) - Maciej Romański (m. in. informatyka w zakresie obowiązków)	1 etat
	Specjalista do spraw edukacji – Joanna Górecka	1 etat

Sporządził Maciej Łapiński

**Załącznik 20 Współpraca z organizacjami samorządowymi, ekologicznymi i innymi
w 2010 r.**

Lp.	Partner	Zakres współpracy	Efekt
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Edukacja ekologiczna, turystyka	Wspólne działania promocyjne (targi turystyczne, wspólne wydawnictwa), udział w konkursach „Najlepszy produkt turystyczny 2010”, „Podlaska Marka Roku”
2.	Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Obsługa ruchu turystycznego, przewodnictwo, szkolenia dla kwater agroturystycznych, udział w projektach „Kampania promocyjna Suwalszczyzna Kraina jak baśń”
3.	Suwalska Organizacja Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Wspólny udział w targach turystycznych w Białymstoku
4.	Dom Pracy Twórczej w Wigrach	Bieżąca współpraca przy wymianie informacji dla potrzeb obsługi ruchu turystycznego, wypożyczanie sprzętu	Obsługa grup turystycznych, przewodnictwo,
5.	Wigierskie Stowarzyszenie Turystyczne	Turystyka	Wymiana informacji, obsługa grup turystycznych

6.	Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej w Suwałkach	Turystyka i promocja	Informacja turystyczna, targi turystyczne
7.	Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna	Promocja i turystyka	ISIT, szkolenia turystyczne, wydawnictwa, informacja turystyczna, infokioski
8.	Biura Podróży: „Suwalszczyzna” „Wigry”, „Orbis” i inne	Turystyka	Obsługa grup wycieczkowych.
9.	Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy w G. Rudzie	Turystyka i edukacja	Obsługa grup wycieczkowych.
10.	Urząd Gminy Suwałki	Turystyka	Wspólne działania promocyjne - impreza „Podlaskie Gminy Wiejskie w Warszawie”
11.	Ministerstwo Środowiska Departament Ochrony Przyrody, Centrum Informacji i Środowisku	Turystyka	Wydawnictwa, Ekoportal - Kalendarium Imprez Ekologicznych
12.	Starostwo Powiatowe Suwałki	Turystyka	Udział w projekcie „Oznakowanie obiektów turystycznych w euroregionie”
13.	PTTK Oddział Suwałki	Turystyka	Organizacja wspólnych wycieczek narciarskich i rowerowych, regaty
14.	PTTK Oddział Poznański	Turystyka	XIX Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej – promocja albumu
15.	Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie	Edukacja i promocja	projekt „Rzemieślnicy XXI wieku”. Jednym z odcinków jest film i spot „Reaktywacja bartnictwa”, w którym udział wzięli pracownicy parku: Jacek Adamczewski i Zdzisław Zaborowski. Materiał był kręcony 11-12 maja 2009 i 25 października 2010 roku. Kopie filmu przekazano Dyrekcji i w/w. pracownikom. Film ten jest zastrzeżony prawem autorskim PME w Warszawie i może zostać wykorzystany wyłącznie do użytku wewnętrznego.

Sporządziła: Barbara Perkowska